KONCEPCE ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Shrnutí zapojení veřejnosti

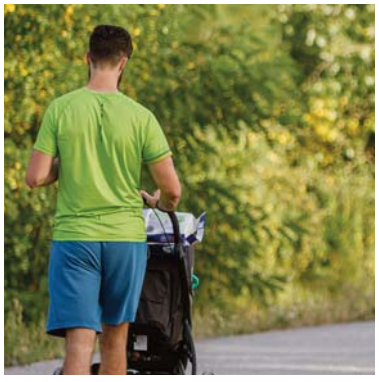

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území

04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu

05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Aktivity

Participativní aktivity spojené s přípravou Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova lze rozdělit do tří oblastí, podle typu zapojené cílové skupiny. Nejpočetnější skupinou je **široká veřejnost**. Větší péče a hlubší úroveň zapojení byla věnována místním **klíčovým aktérům**. Speciální zaměření pak bylo věnováno dvěma tématům a skupinám, které obyčejně svůj hlas v podobných aktivitách uplatňují méně či vůbec – tj. děti a mládež a bezdomovci.

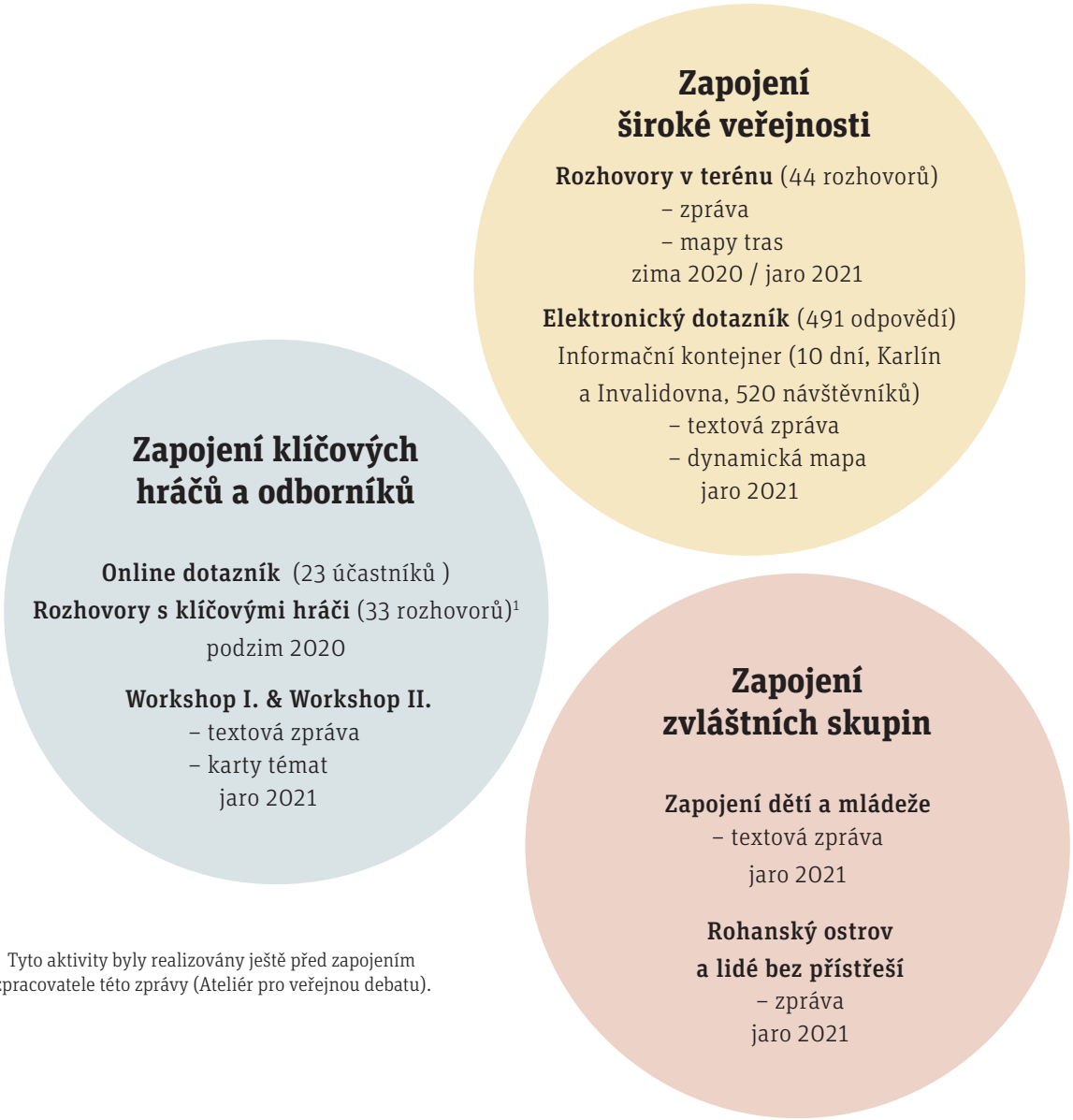

[1] Tyto aktivity byly realizovány ještě před zapojením zpracovatele této zprávy (Ateliér pro veřejnou debatu).

Kromě sběru dat participační proces směřoval i k jiným cílům. Těmi bylo v našem případě informování veřejnosti, budování bližšího vztahu k danému místu, tématu a komunitě. Do skupiny těchto aktivit lze zařadit další akce, kterými se projekt snažil zapojit veřejnost z okolí i široké Prahy.

- Prezentace projektu v CAMPu (prosinec 2020)
- Výstava Rohanský ostrov (duben až říjen 2021)
- Orientační běh po Rohanském a Libeňském ostrově
- Komentované procházky a další tematicky zaměřené akce

Vlastnosti území

Území Rohanského a Libeňského ostrova lidé většinově vnímají jako místo, kde je **hodně zeleně a přírody**. Tento vjem převažuje i nad samotnou **blízkostí řeky** Vltavy, v čemž může hrát roli i stávající špatný přístup k vodě (vysoké břehy, zarostlost). Významným prvkem území je **cyklostezka**, která do značné míry určuje vnímání převažující části území. Valná většina návštěvníků území reflektuje z cyklostezky a do jejího okolí se nevydá. “Rovněž to spíš vnímám jako stezku a její okolí než něco jiného.” Území je hojně využíváno pro denní cesty (procházky i cesty do práce či školy) a málo cest v území končí. Takové směřují za aktivitami jako jsou kroužky, kultura či zahradničení. Zajímavé je vnímání historie (tedy převážně **průmyslového dědictví**) - zde je **pohled nejednotný**. Nejčastěji ho lidé hodnotí jako neutrální vlastnost, najdou se ale početné skupiny “nadšenců” i “odpůrců”. To do určité míry může odrážet i osobní preference (má zůstat, resp. má být opuštěno). Obdobně je hodnocena **divokost a neformálnost**. I zde se jedná spíše o středové hodnocení.

Nejdůležitější vlastnosti území

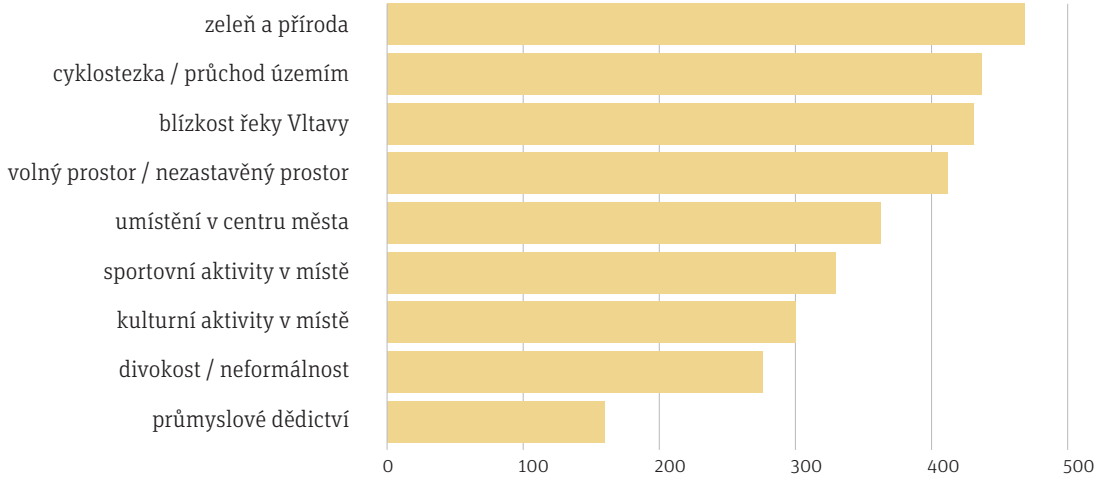

Hodnocení území

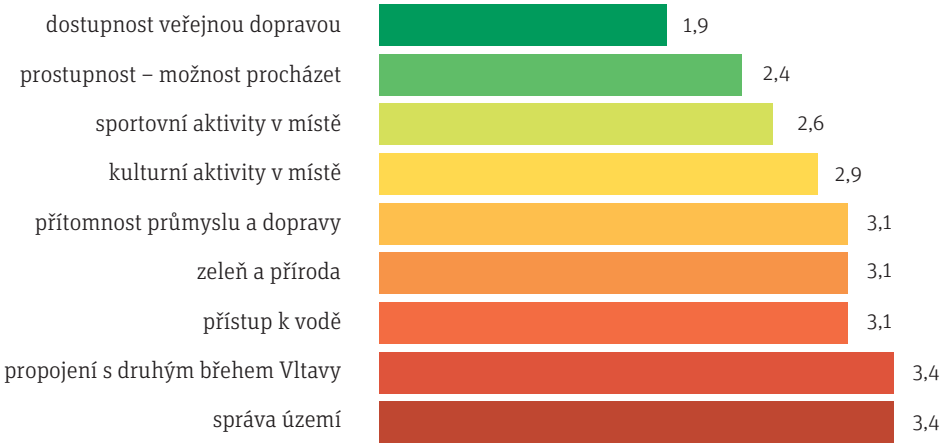

Tabulka ukazuje výsledky stávajícího hodnocení vlastností území (výsledky elektronického dotazníku, v kterém odpovídalo 491 respondentů). Z něj vycházejí špatné výsledky především ve **správě území** (včetně péče o zeleň), **přístupu k vodě** a chybějícím či **nedostatečném propojení** s druhým břehem Vltavy. Naopak dobře lidé hodnotí **přítomnost cyklostezky**, současné možnosti **sportovního vyžití** a především **dobrou dopravní dostupnost**.

Kromě hlavních vnímaných vlastností území je možné díky datům z dotazníku ukázat i **kvantitativní vyjádření** formou heatmapy. Ta ukazuje koncentraci určitého typu podnětů umístěných v konkrétním místě. Čím vyšší početní zastoupení, tím je daná barva v mapě tmavší.

Místa vnímaná pozitivně (Kde to máte rádi?)

Na mapě hodnot nejsilněji září oblast Přístavu 186 00. To odráží fakt, že se jedná o místo již dobře známé a zavedené, kterého si lidé váží pro nabídku **kultury**, posezení s občerstvením a pro svůj neformální charakter. Významně z mapy vystupuje oblast mezi betonárkou a golfovým hřištěm. Zde je do jisté míry ukryté srdce Rohanského ostrova a zde se rovněž nachází největší potenciál pro změnu. Lidé zde oceňují veliké zastoupení **zeleně** a určitou formu **divokosti**. Rovněž s tímto místem je spojeno vnímání **volnosti** a volného prostoru, který oceňuje velká část respondentů. Třetím významným centrem je oblast Libeňského ostrova - ten je hodnocen pozitivně především pro svou **atmosféru**, tradiční funkci a rovněž širokou nabídku **aktivit pro děti a mládež** i místní obyvatele (hospoda U Budyho).

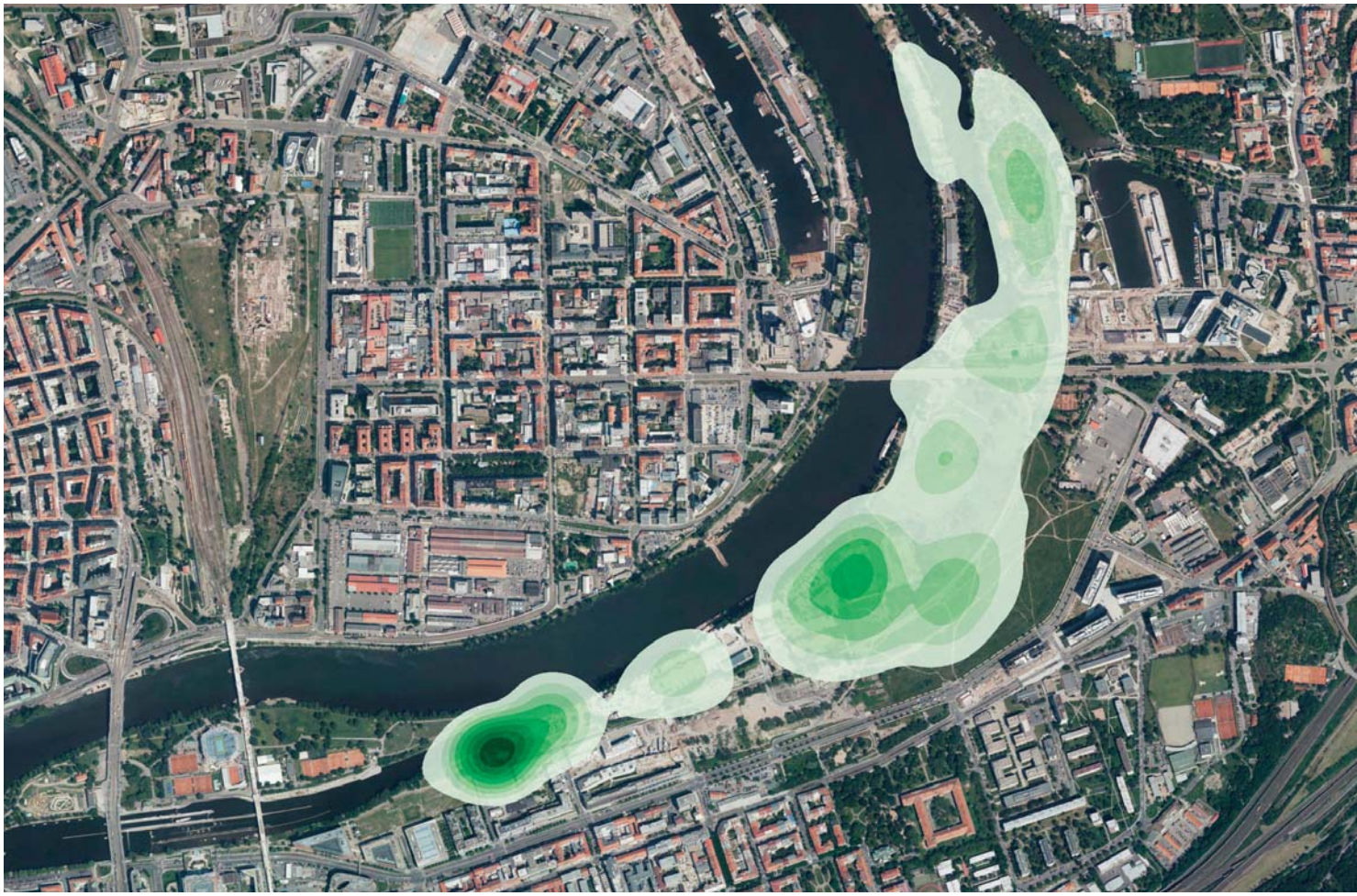

místa vnímaná pozitivně

Místa vnímaná negativně (Kde to rádi nemáte?)

Mapa problémů odráží nejzřetelněji témata **nevhodné funkce** a chybějící či **špatné údržby**. Nejsilněji v mapě vystupuje oblast severně od Libeňského mostu. Zde se prolínají nepřívětivé **autobazary**, nevhodné dopravní řešení (křížení s cyklostezkou, nájezd **nákladní dopravy**), potíže s údržbou (**stav Libeňského mostu**). V pořadí druhou špatně vnímanou oblastí je plocha tzv. divočiny či městské stepi. Zde jsou největšími problémy **zarostlost, neprostupnost, odpadky** a přítomnost **osob bez přístřeší**. Významné negativní emoce budí **betonárka**, která se pojí s **prachem, hlukem** a nákladní dopravou. Rovněž zde je ale rozpor ještě hlubší - lidem zkrátka vadí přítomnost této funkce v centru města a v blízkosti obytných domů či rekreační zóny.

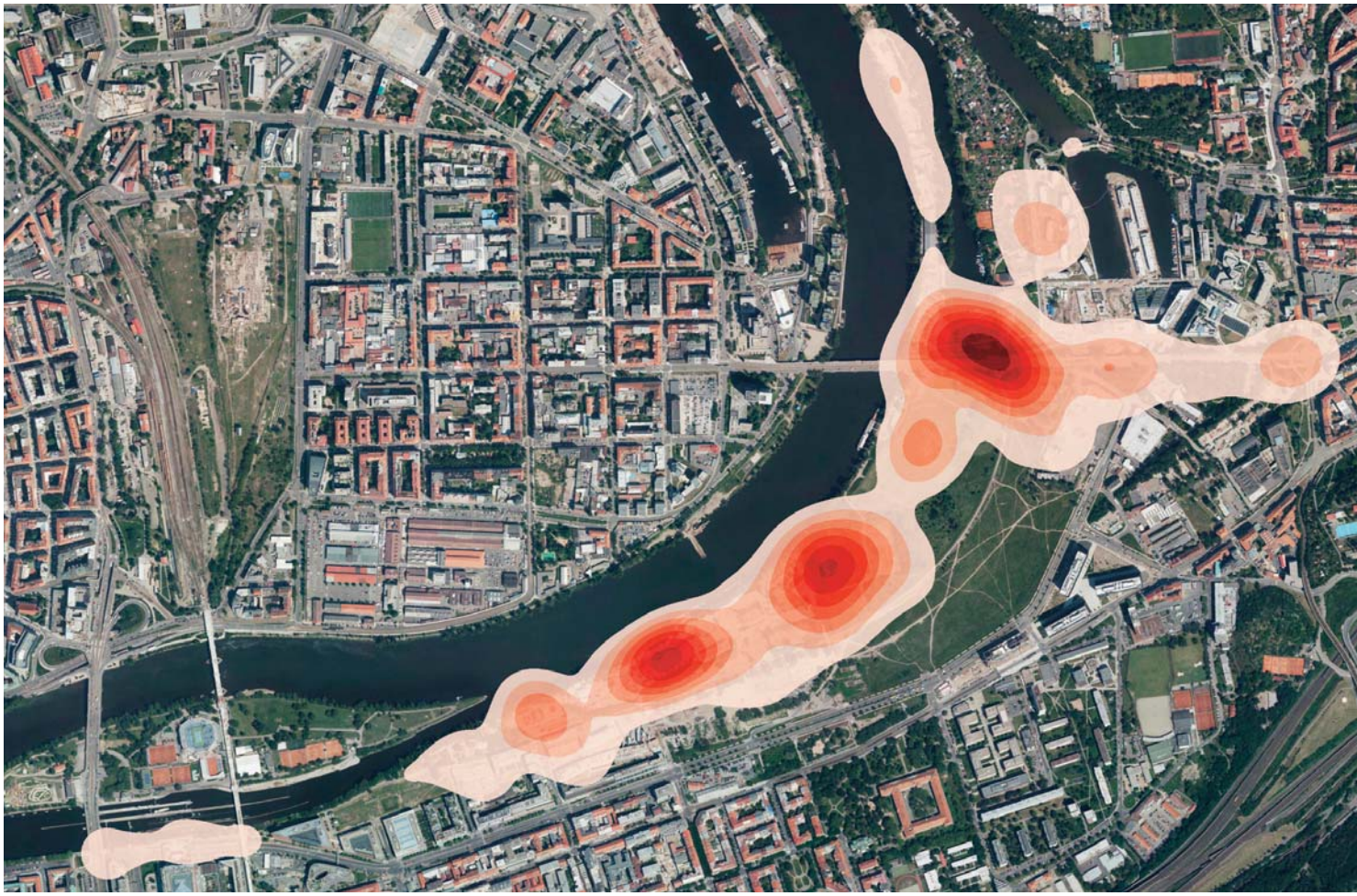

místa vnímaná negativně

Směřování do budoucnosti

Budoucí funkce – silné zastoupení

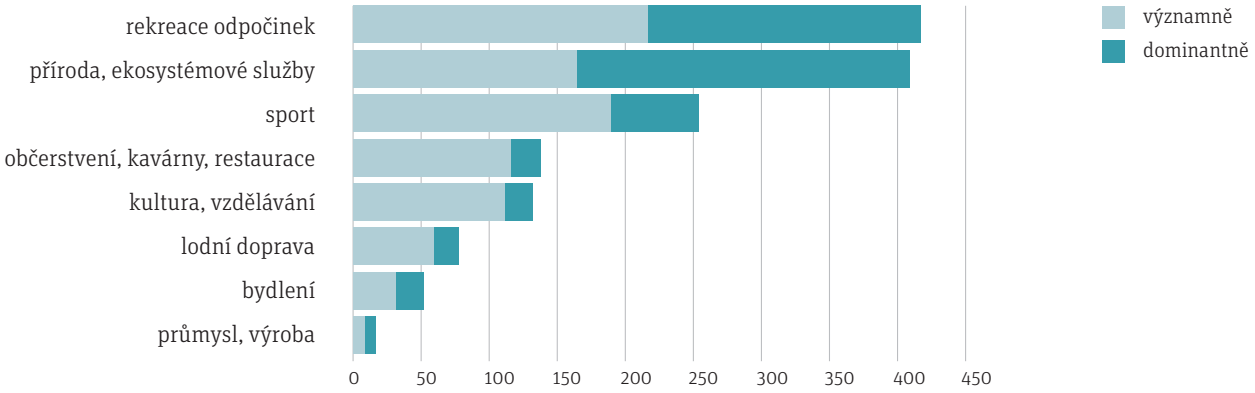

Podle respondentů z řad veřejnosti by území mělo v budoucnu sloužit **primárně k rekreaci** a současně by mělo významně naplňovat i **ekosystémové potřeby**. Silně podporovanou funkcí je rovněž **sportovní využití**. Oproti tomu náplně jako je kultura, pohostinství či lodní doprava mají silně zastoupené hodnocení na obou pólech (tedy silná pro i proti). V území by měly být tedy zastoupeny, ale vyváženě. U těchto funkcí je tak třeba postupovat opatrně, neboť je zde přítomna i obava z určitého přetížení (např. okrajová kritika Přístavu 186 00).

Zapojení klíčových hráčů
hledání vize rozvoje území

vice: 03: Zapojení klíčových hráčů Rohanského a Libeňského ostrova

V lokalitě již dnes působí desítky osob a subjektů, které mají na vývoj území významný vliv. Tito hráči byli přizváni k přípravě Koncepce Rohanského a Libeňského prostřednictvím série aktivit jako jsou **neformální rozhovory (proběhlo 33 rozhovorů), online dotazník (23 účastníků)**.[2] Výstupem z těchto průzkumných aktivit je **mapa klíčových hráčů se 68 záznamy** (dostupná zde: www.mapotic.com/rohansky-ostrov-mapa-klicovch-hracu). Následovaly dva tematické workshopy, které se odehrály v online prostředí během jara 2021. Výstupem těchto workshopů je sada **18 tématických okruhů s navrženými cíli**, **které jsou prvním krokem ke stanovení společné vize rozvoje území.**

[2] Tyto aktivity byly realizovány ještě před zapojením zpracovatele této zprávy (Ateliér pro veřejnou debatu).

- Majitelé pozemků či nemovitostí
- Samospráva / veřejná správa
- Kulturní aktéři / pohostinství / školy
- Sport a volný čas
- Spolky, iniciativy, neziskové organizace
- Místní podniky, výrobny, obchody
- Školy, školky, zařízení pro děti

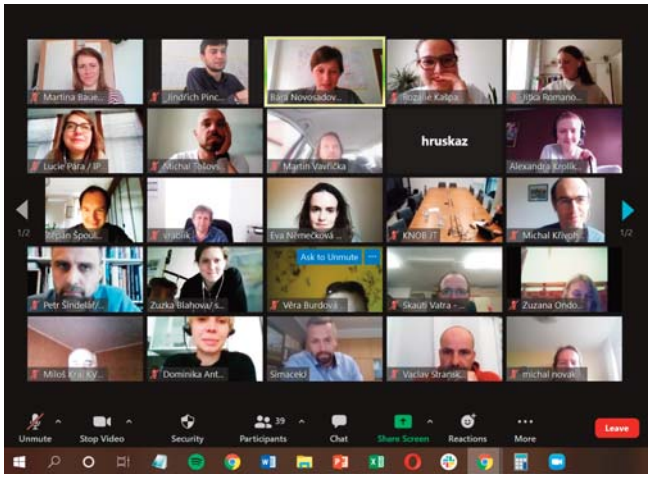

Zapojení dětí a mládeže

více: 05 Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova očima dětí a mládeže

Z výzkumů mezi dětmi a mladými lidmi jsme získali řadu zajímavých skutečností, které by měly být vzaty v úvahu. Podařilo se zapojit **32 dětí** (věk 6-13 let) a **115 studentů** (věk 14-17 let). Skladba oblíbených aktivit dětí do 13 let je pestrá. **Nejčastěji hledají místa, kde lze odpočívat, sportovat, kde rostou stromy a lze si hrát s vodou**. Děti lákají dobrodružné výpravy do tajemných míst i lezení po stromech. Tři čtvrtiny z dotazovaných dětí se venku pohybuje pěšky a zhruba stejný počet uvedlo, že by se rádo koupalo v řece.

Překvapivé bylo, že většina středoškoláků, jejichž školy jsou v pěší blízkosti, **území nezná a nenavštěvuje**. Tato věková skupina venku nejvíce hledá prostředí pro nerušený odpočinek ("jen tak" pobývání s kamarády), mít možnost se občerstvit a provádět celou řadu činností (**z oblasti sportu, méně kultury**), avšak většinou **neorganizovaně a po svém**. Budoucí Rohanský a Libeňský ostrov vidí jako dobře přístupné místo, zelené a stinné, s přístupem k řece, bez silnic, skládek, plotů, bariér a průmyslových areálů, s možnostmi sednout si, občerstvit se, pobýt a zasportovat si.

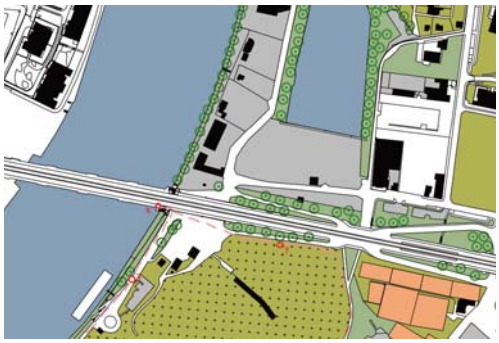

Lidé bez střechy

více: 06 Rohanský a Libeňský ostrov a lidé bez střechy

V řešeném území a jeho bezprostředním okolí se vyskytují větší počty lidí bez domova, kteří v lokalitě přebývají krátkodobě i dlouhodobě. Tento fakt je dán do určité míry **absencí ucelenější správy** (a sní spojené kontroly), ale rovněž **přítomností relevantních zdrojů** v území jako je **blízkost řeky**, dobrá **dostupnost** do centra města, relativní **klid** pro přespání, možnost rozdělat oheň aj. Tato lokalita láká z velké části **osoby bez přístřeší**, které nocování venku z různých důvodů upřednostňují před jinými svými možnostmi přespání (azylové domy, ubytovny, aj.). Téma bezdomovců v lokalitě silně rezonuje mezi veřejností. Převažují obavy a **nepříjemné pocity** před reálnými problémy či špatnými zkušenostmi. I z hlediska policejních kontrol je v území konfliktů spíše pomálu, policie na místo dochází většinou v rámci pochůzek a kontrol. Lidem vadí **nepořádek** v území, který si s bezdomovci spojují.

Zpracoval:
Ateliér pro veřejnou debatu
07/2021
www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierv d.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

IPR PRAHA

01

CELÉ ÚZEMÍ ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Očima veřejnosti a klíčových aktérů

01

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova
/ Očima veřejnosti a klíčových aktérů

- **Úvod a metoda**
- **Vlastnosti území**
- **Hodnocení stávající úrovně území**
- **Co máte rádi**
- **Co rádi nemáte**
- **Směřování do budoucnosti**

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území
04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu
05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Metoda

Tento text je je syntetickým **popisem celého řešeného území** Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova a vychází z vícero partipactivních aktivit: **dotazník pro stakeholdery**, elektronický **dotazník** pro širokou veřejnost, **rozhovory** v terénu a **workshopy se studenty** blízkých škol. Objevují se v něm primárně témata, která se dotýkají území jako celku nebo se netýkají žádného místa konkrétně. Místně specifické podněty jsou v detailu probírány v kapitole 02 / Lokality.

Vlastnosti území

Přirozenými otázkami, které jsme pokládali v prvních fázích výzkumu, byly otázky po charakteru a klíčových vlastnostech území. Modelově: "Co je pro vás Rohanský ostrov? Co jsou hlavní rysy území? Co je pro něj typické?". Analýzou odpovědí z dotazníku, který byl zalsán osloveným klíčovým aktérům v území, jsme získali prvotní náhled, který zde uvádíme. Důležité je poznamenat, že se jedná o vnímání subjektů v území působících. Čtveřice hlavních rysů celého území z pohledu zapojených stakeholderů:

- **Rozlehlost území**, která v sobě obsahuje jak popis samotné velikosti celého území (v Praze jsou takto velké plochy již vzácné), tak popis faktické nezastavěnosti. Další popisná slova: rozloha, rozlehlost, volnost, otevřenost, bez architektonické zástavby.
- **Zeleň** – pro území je charakteristická přítomnost zeleně. To v sobě nese aspekt jak kvantity (zeleně je zde hodně), tak určité specifické kvality, kterou vyjadřují přívlastky jako kus přírody ve městě, přírodní charakter lokality, městská step či městská divočina.
- **Vazba na vodu**, blízkost k řece Vltavě - velmi silně vnímaný rys území, který má dvě polohy a) nezpochybnitelná hodnota obohacující celé území, b) přítomnost vody představuje i limitující faktor a implikuje vnímání rizika povodní. Obtížný přístup k řece je zároveň jedním z hlavních problémů.
- Vnímání **polohy v centru města** včetně dobré dopravní dostupnosti (metro, tramvaj) je zřetelně reflektovanou vlastností místa.

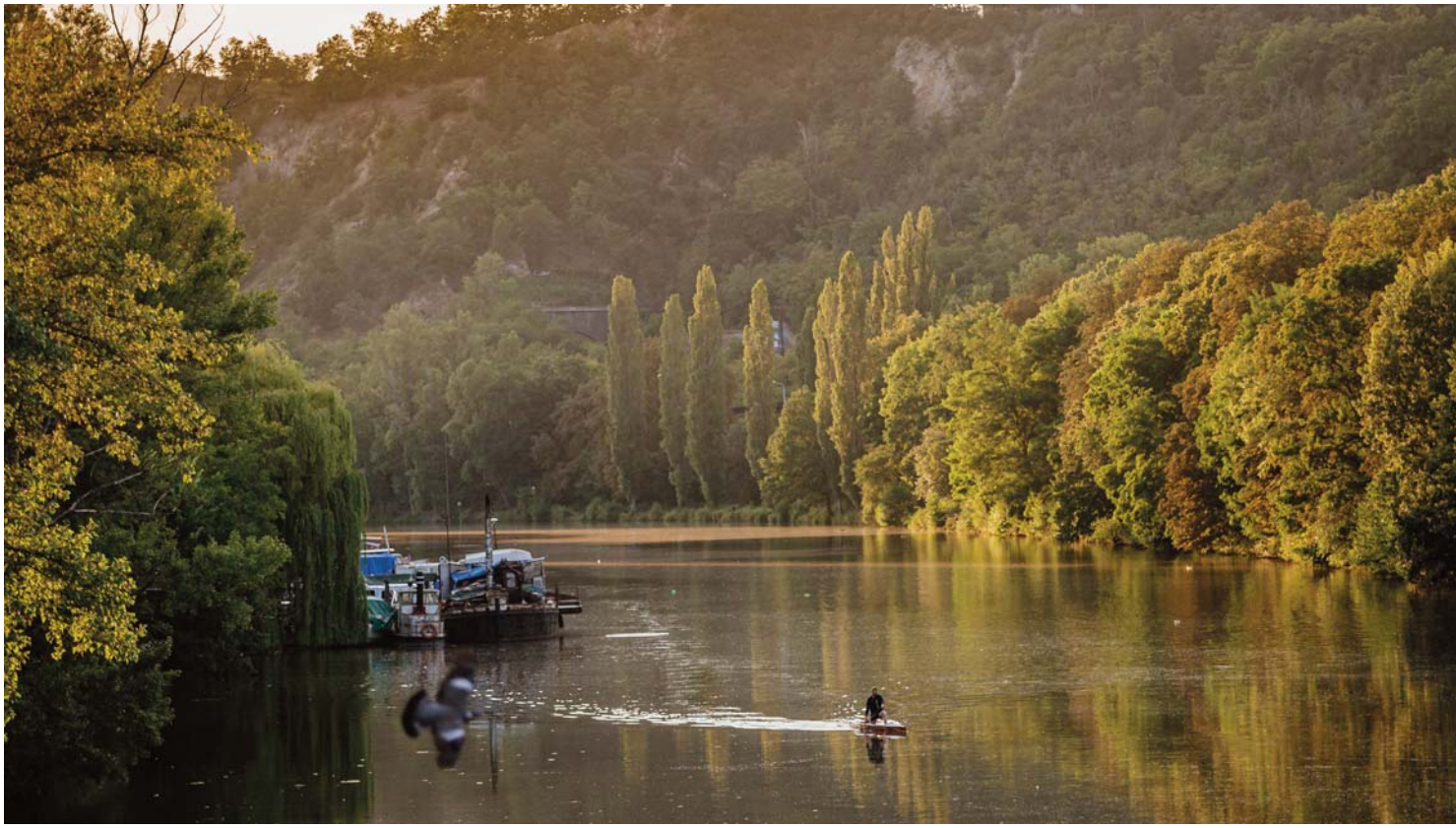

Kromě silných témat, která se týkají celého území a mají zastřešující charakter, se v hodnocení objevuje i řada méně opakovaných, přesto podnětných postřehů.

- **Atraktivita** – je to místo, které láká a přitahuje. Bydlení i volný čas. Lidi s penězi i lidi bez peněz.
- **Energie zdola** – to, co zde funguje, vznikalo odzdola - na základě energie místních aktérů, ne jako důsledek řízeného plánování.
- **Historická paměť** a blízkost kulturních hodnot - místo má svou silnou identitu již teď a je na co navazovat.
- **Krajina** – jsou zde vidět jevy velkého měřítka (činnost vody, kontakt města a krajiny, kontakt vody a terénu města)

Tato témata a hypotézy jsme následně převedli do elektronického dotazníku a ověřovali, jak je vnímá širší veřejnost. Sílu vnímaných hodnot lze vyčíst z následujícího grafu, který ukazuje žebříček vlastností. Ty byly ohodnoceny jako "velmi důležité a důležité". První příčky jsou zastoupeny vlastnostmi, na kterých panuje obecná shoda. Zde stojí za pozornost, byť to není neobvyklé, že **"zeleň a příroda" přehlušuje jiné významné vlastnosti území.** Blízkost řeky může být rovněž do jisté míry přehlušena její stávající špatnou přístupností. Území je do značné míry definováno zde obsaženou funkcí – průchod územím / cyklostezka.

Dvě spodní příčky (**divokost/neformálnost a průmyslové dědictví**) naopak ukazují vlastnosti, u kterých má hodnocení **rozporuplnou povahu** – je vyváženější na obou stranách spektra a má silný střed (v grafu není vidět). Lze to ilustrovat na příkladu průmyslového dědictví. Pro velký počet lidí je to silný prvek v území a pro řadu zase "zcela nedůležité". Tuto rozporuplnost svým způsobem může potvrzovat silně zastoupené "neutrální" hodnocení. To může rovněž souviset a poukazovat i na míru preferencí – silný prvek = má být zachován, nedůležité = mělo by být opuštěno.

Nejdůležitější vlastnosti území

[elektronický dotazník, jaro 2021, 491 respondentů]

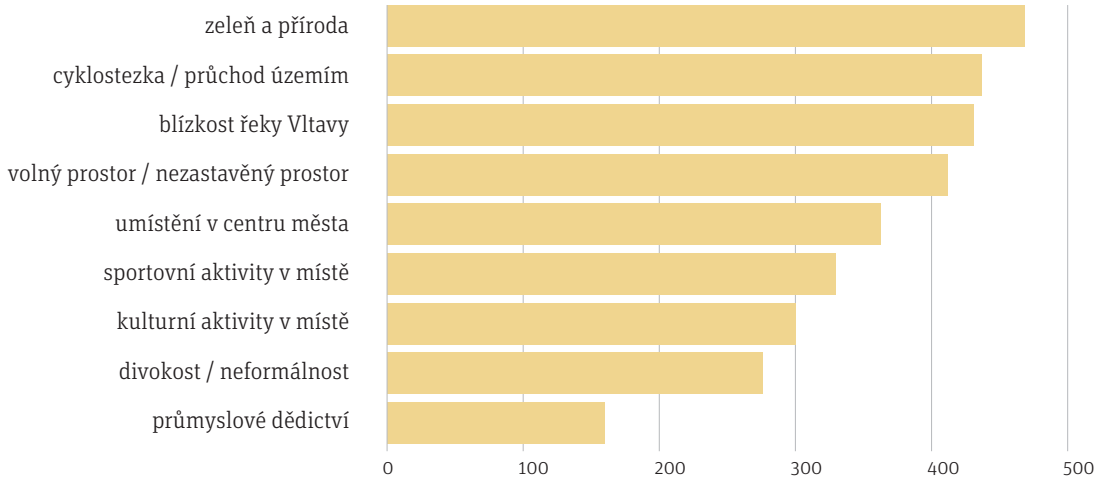

Vlastnosti území průmyslové dědictví

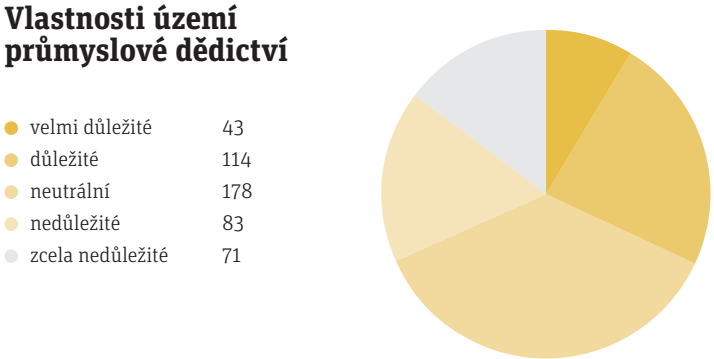

Další otázka (v el. dotazníku) směřovala k **hodnocení stávající úrovně několika předvybraných funkcí** a vlastností území očima respondentů. Respondenti měli možnost udělit známku jako ve škole. Z těchto hodnot vyšly zprůměrované známky, které jsou uvedeny v tabulce. Za komentář stojí **špatné hodnocení jinak silných stránek území (zeleň a příroda, přístup k vodě)**, rovněž významné je špatné hodnocení správy území. Kultura i sport obdržela největší počet průměrných známek, což ukazuje na vysoký potenciál ke zlepšení. Takřka bezproblémová je **dostupnost území veřejnou dopravou**.

Hodnocení stávající úrovně

[elektronický dotazník, jaro 2021, 491 respondentů]

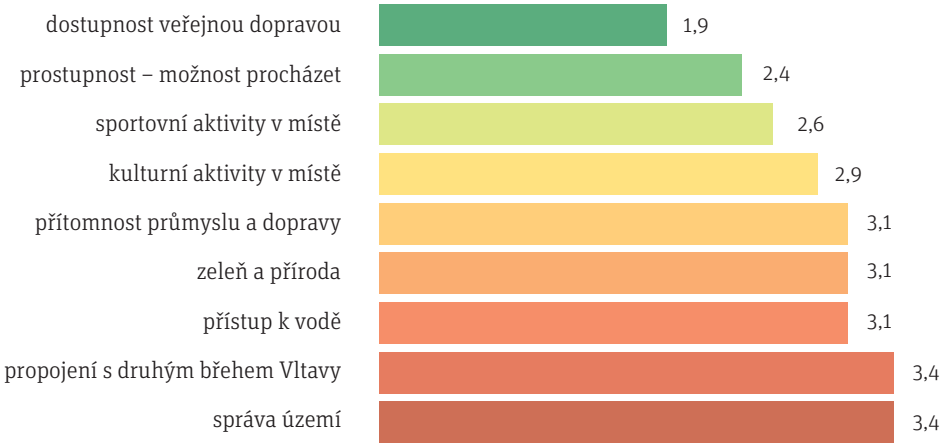

Co máte rádi

Do hodnocení pozitivních aspektů celého území se propisují významné rysy území jako blízkost k vodě, vysoké zastoupení zeleně či přítomnost cyklostezky. Míru opakování či významu určitých pozitivně laděných komentářů ukazuje heatmapa. Ta je vytvořena na základě dat z elektronického dotazníku ze dvou kategorii “Co v území máte rádi” a “Kde vnímáte potenciál pro změnu či rozvoj”. Sytě zelené oblasti ukazují nejvyšší koncentraci podnětů. Čím je oblast světlejší, tím je koncentrace nižší.

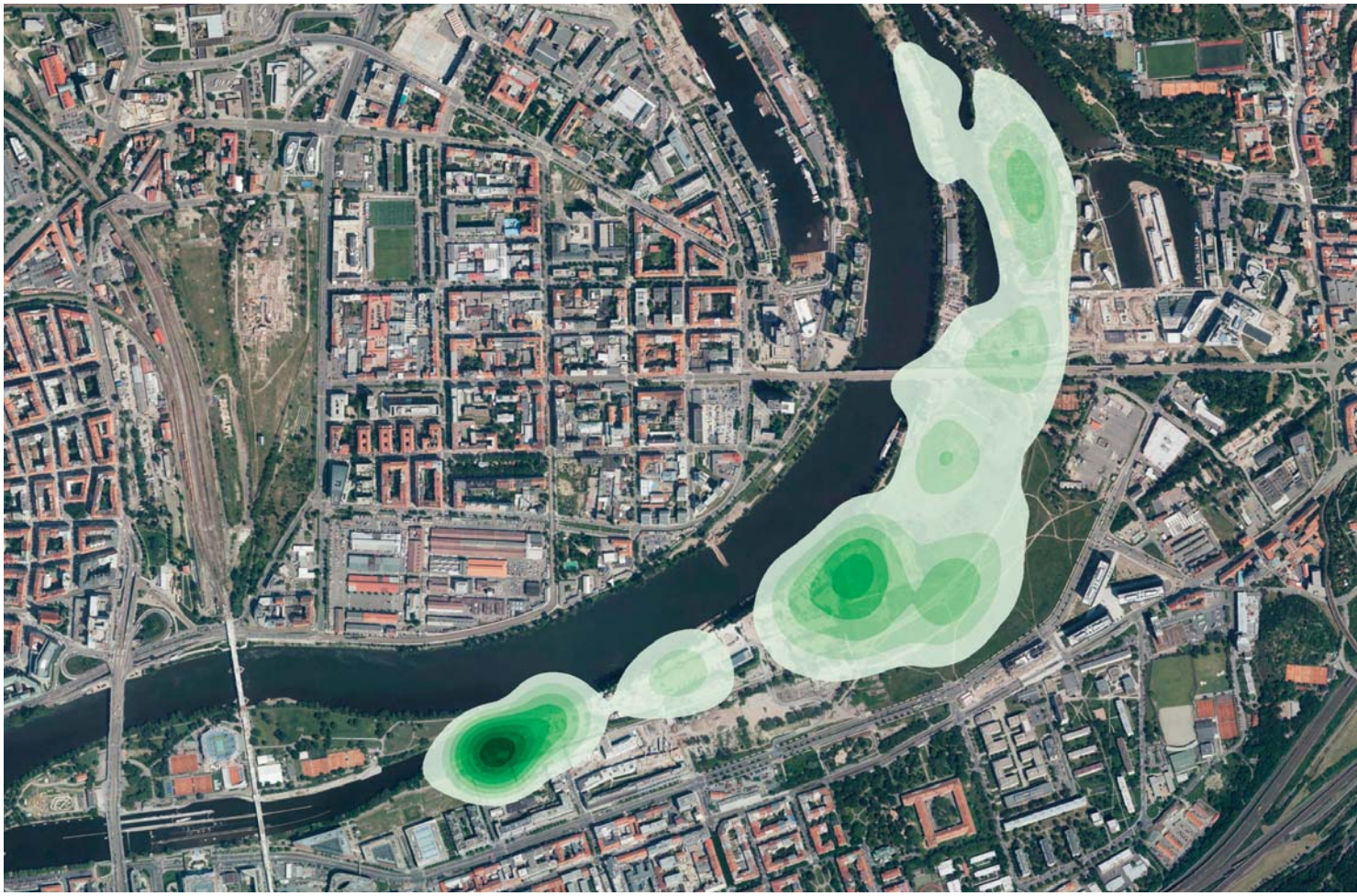

místa vnímaná pozitivně

Přístav 186 00

Nejčastější pozitivní hodnocení směřuje za podnikem Přístav 186 00, akcentována je možnost **posezení, občerstvení, kultury i sportovního vyžití**. Pojícím a často se opakujícím hodnocením je **neformálnost** a otevřenost prostoru. V menší míře pak vznik prostoru na základě občanské iniciativy. V oblasti jsou rovněž hodně obsažené komentáře směřující do budoucnosti (potenciál). Ty se týkají především **nového spojení s Holešovicemi** a obecnou kultivací prostoru při stanici přívozu včetně doplnění dalších funkcí (hřiště, workout, kotviště soukromých lodí či lodiček k propůjčení).

> *“Důležitá kulturní instituce, jejíž hodnota spočívá v neformálnosti.”*

Městská divočina

Oblast mezi betonárkou a golfovým hřištěm se často objevuje pod jmény jako městská savana, betonová divočina nebo třeba městská step. Lidé chválí přítomnost **divoké a neformální přírody, unikátní charakter porostu** (step) i přítomnost **bohatší fauny a flory**. Na druhou stranu oblast rezonuje v mapě kvůli tomu, že pro velkou část lidí představuje **místo s potenciálem pro změnu** – proměna na přírodě blízký park, nové vybavení, úklid a zpřístupnění a řešení lidí bez domova. Je zřejmé, že tyto dvě polohy jdou do značné míry proti sobě a nebude snadné je navzájem balancovat, byť to na druhou stranu je pro udržení charakteru místa klíčové.

> *"Divočina...měl by ji tu kus zůstat...možnost se procházet křovím uprostřed města...kus přírody pro dospělé, děti, zvířata."*

> *"Udělat park plaz, kavárnu, bar, letní kino - absolutně nevyužitý prostor!!!"*

Zahrádkářská kolonie

Jedná se především o pozitivní hodnocení přítomnosti zahrádkářské kolonie (jako funkce) ve městě. Místně je akcentována dlouhá tradice (nejstarší kolonie v Praze), unikátní atmosféra ("ztraceno v čase") a celá řada volnočasových funkcí, které mají společné většinové zaměření na mládež a děti. I zde silně zaznívá hodnocení neformálnosti jako jedné z klíčových hodnot území. Potenciál pro změnu je především ve větší otevřenosti směrem k široké veřejnosti.

> *"Ztraceno v čase a místa mezi místy"*

Funkční areál, kultivovaná zeleň, volný prostor s výhledy

Areál golfového hřiště je rovněž hodnocen ambivalentně ovšem s lehkou převahou hodnocení pozitivního. To spočívá především v přítomnosti kultivované zeleně včetně vzrostlých stromů. V blízkém okolí je to jedno z mála míst, o které je pečováno. Samotná možnost zahrát si golf je pro řadu lidí rovněž hodnotou a motivací se do území vydávat. Hřiště díky své rozlehlosti a vizuální otevřenosti rovněž skýtá výhledy na město, řeku i západy slunce, čehož si všímá překvapivě vysoký počet hodnocení (nejen hráčů golfu). Negativní hodnocení směřují především k uzavřenosti pro širokou veřejnost.

> *"Člověk se rád dívá na golfisty, jak odpalují."*

Cyklostezka

Území funguje jako skvělá spojnice, je to nejkratší a pěkná cesta bez aut. Obyvatelé tudy přejíždí na kole mezi domovem, svými pracovišti a dalšími místy, užívají si lokalitu a oceňují výbornou ne-městskou atmosféru, vhodné stezky a řeku. Vnímají to jako stezku s přívětivým okolím, navíc navázanou na Karlín a další městské části a místa podél Vltavy. Někteří zmiňují dobrou atmosféru mezi dalšími cyklisty a sportujícími lidmi. Dobrým zázemím pro cyklisty je občerstvení Koleto, kde se mohou setkat s dalšími cyklisty a kamarády.

"Můj životní prostor.
Můžu sem bez roušky.
Prázdnota mě uklidňuje."

"Nevypukla tady gentrifikace úplně naplno. To pro mě má hodnotu."

"Běžci a lidi na kole, sport."

"Velký prostor, hodnotné území, mám to blízko. Budu sem asi chodit pořád."

"Má to své kouzlo. Je tu kus historie"

"Příroda, volnost, nezastavěnost."

"Sluníčko a krásný vzrostlý stromy."

"Relaxační, výletní zóna pro lidi."

"Zeleň – ta je dobrá všude."

"Místo, kde lze chytat ryby"

"Když sejdete z mostu dolů tak nejste v Praze, vylezete na most a jste v Praze."

"Brownfield, správně zapomenutá oblast."

"Uvolnění. Prázdný velký prostor."

"Velká louka, pustit psa k řece, pes honí zajíce."

"Vnímám přírodní plochy jako vzácnost, pláň mě fascinuje; příroda ve městě, nezastavěnost. Praha je bohatá na parky, je to správně vyvážené, to velmi oceňuji"

"Beru to jako zkratku na Žižkov. Nemám to jako cílovou destinaci. Rovněž to spíš vnímám jako stezku a její okolí než něco jiného."

"Klid. To je moje motivace, proč sem chodím."

"Bažanti jsou fajn. Jsem přírodní typ."

"Hipsterská náplavka – nevymydlená, přírodnější"

"Volné prostranství."

Co rádi nemáte

V hodnocení problematických aspektů celého území se opakují témata jako nedostatečná údržba či spíše úplná absence správy (viz hodnocení výše), která se promítá do řady dílčích více či méně konkrétních problémů. Jejich sílu v území odráží tematická heatmapa ukazující koncentraci těchto “negativních” komentářů vzešlých z elektronického dotazníku. Heatmapa je vykreslena z podnětů v kategorii “Co v území rádi nemáte” a “Kde cítíte snížený pocit bezpečí či diskomfort”.

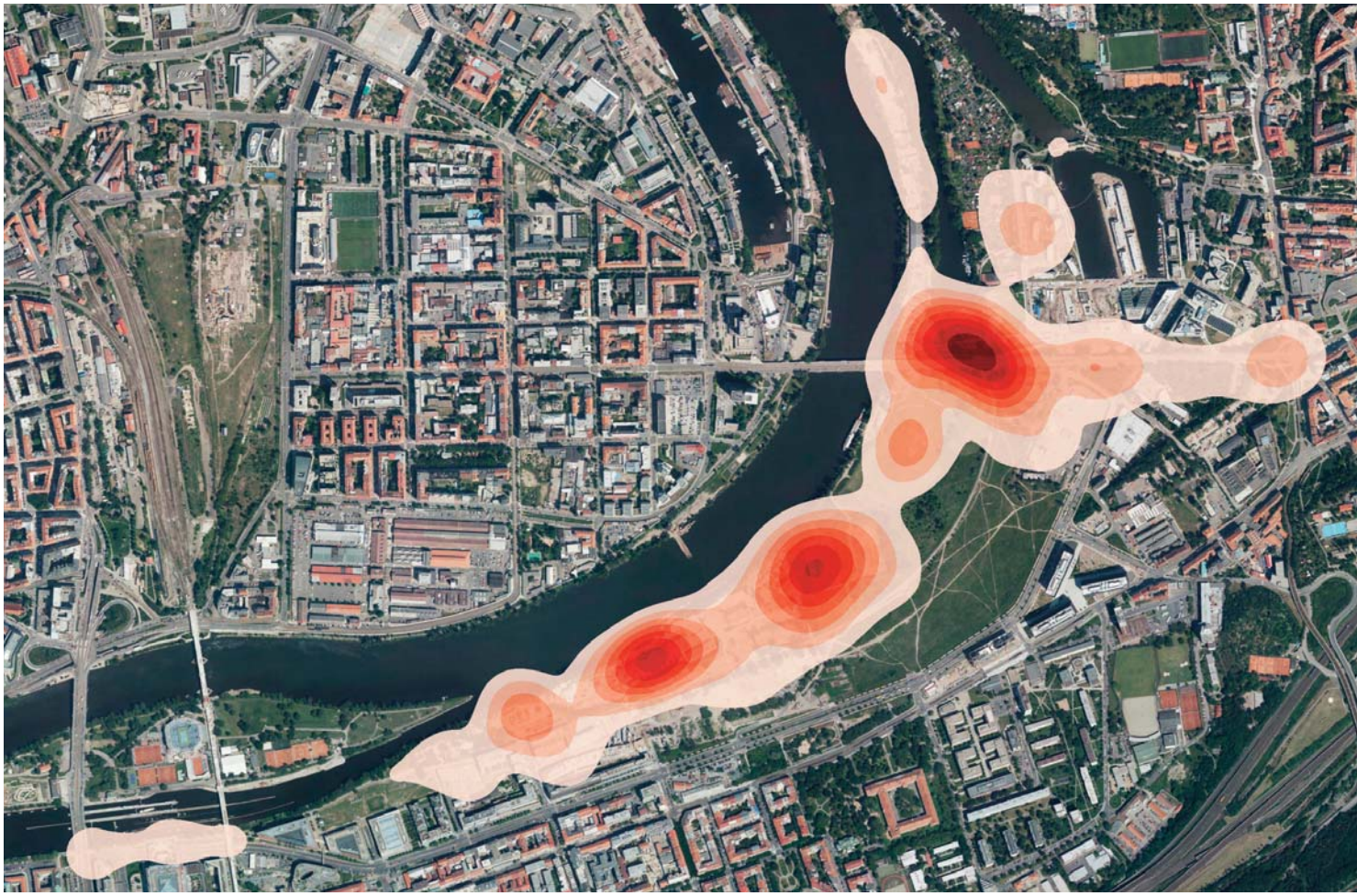

místa vnímaná negativně

Oblast kolem Libeňského soumostí

Zde se setkává celá řada problémů od špatně řešeného křížení cyklostezky a ulice Štorchovy, koncentrace **nežádoucí funkce (autobazary), špatný stav mostu** a jeho špatné napojení na okolí. I v tomto území, zasahujícím až ke křižovatce Palmovka, je akcentována zvýšená přítomnost bezdomovců.

Zarostlost, neprostupnost, odpadky

Tímto označením lze obsáhnout území mezi golfovým hřištěm a objektem betonárky. Nejčastěji se objevují komentáře směřující k **vysoké koncentraci bezdomovců** (odpadky, osady a stany, obavy z nebezpečí, pocit vizuálního diskomfortu, aj.). Silně zaznívá **kritika odpadků v území a špatné péče** o zeleň, nebezpečných povrchů (betony) a špatné prostupnosti tohoto území (zarostlé, divoké).

Betonárka

Přítomnost betonárky v území v komentářích silně rezonuje. Respondentům nejvíce vadí, že v území **vytváří bariéru** (nedá se projít skrze ní k řece ani mezi ní a řekou), zatěžuje území **prachem a hlukem** a přivádí sem **nákladní dopravu**, která se navíc kříží s cyklostezkou. Obecně lze konstatovat odpor vůči takovéto průmyslové funkci ve městě.

Nástup na přívoz

Významnou stopu v mapě zanechává území, kde se nachází stanice přívozu a podnik Přístav 186 00. Zde se podněty mísí a odrážejí řadu spolu spíše méně souvisejících komentářů. Na předních místech se objevuje negativní hodnocení chybějícího spojení (připravovaná lávka), **neupraveného nástupu k stanici přívozu**, divokému parkovišti aut a špatnému stavu cyklostezky. Objevuje se i problematické hodnocení **Přístavu 18600** - respondentům **vadí hluk**, vysoká **koncentrace lidí**, vnímaná neupravenost místa a **"punkový" charakter**.

"Všudypřítomní bezdomovci místu dobrou reklamu nedělají."

„Není přece v pořádku, aby lidé z okna koukali na betonárku."

"Hlasitá hudba, hluk a opilí lidé pod okny.....ne, děkuji."

"Přístav 18600 by chtělo více zvelebit a i přesto, že se jedná o kulturní místo – zkulturnit."

„The area doesn't feel safe enough to be able to enjoy it fully."

"Nejsou kolem lidi"

Další obecná témata

Zde je prostor pro vyjmenování témat, které se opakují, a týkají se území jako celku, byť často trochu vzdáleně. Takovým tématem číslo jedna je pro respondenty **výstavba v okolí** – ať už ta probíhající či chystaná. Jedná se o téma významné pro celé širší území (Karlín, Libeň), ale zde je reflektována především výstavba v okolí cyklostezky A2 a s ní související ztráta volného prostranství, na které jsou zde lidé zvyklí. Druhým tématem, které se opakuje, byť významně méně, je určitý odpor vůči **pokračující gentrifikaci Karlína**. Ta se projevuje v nárůstu nové výstavby pro bohatší vrstvy obyvatel, příchodu nových kancelářských budov, zdražování a mizení místních podniků a obchodů. Ostatní témata popisujeme dále v jednotlivých lokalitách.

Směřování do budoucnosti

Dotazovali jsme se respondentů “Jaké činnosti a funkce by se měly v území podle Vás odehrávat v budoucnu?” Odpovědi na tuto otázku jsme roztřídili do tří kategorií. První ukazuje poměr preferencí silně zastoupených funkcí, druhá naopak funkce, které by v území měly být zastoupeny okrajově nebo vůbec.

Budoucí funkce – silné zastoupení

[elektronický dotazník, jaro 2021, 491 respondentů]

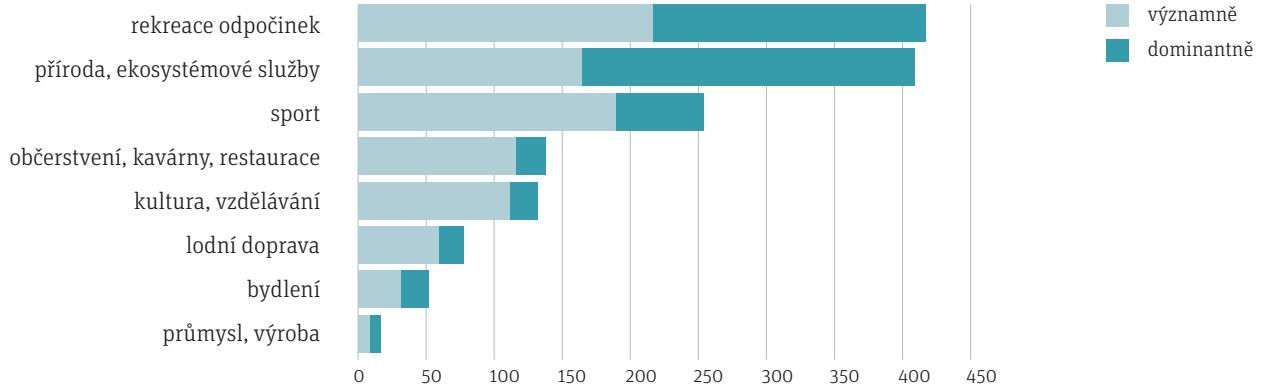

Budoucí funkce – nízké zastoupení

[elektronický dotazník, jaro 2021, 491 respondentů]

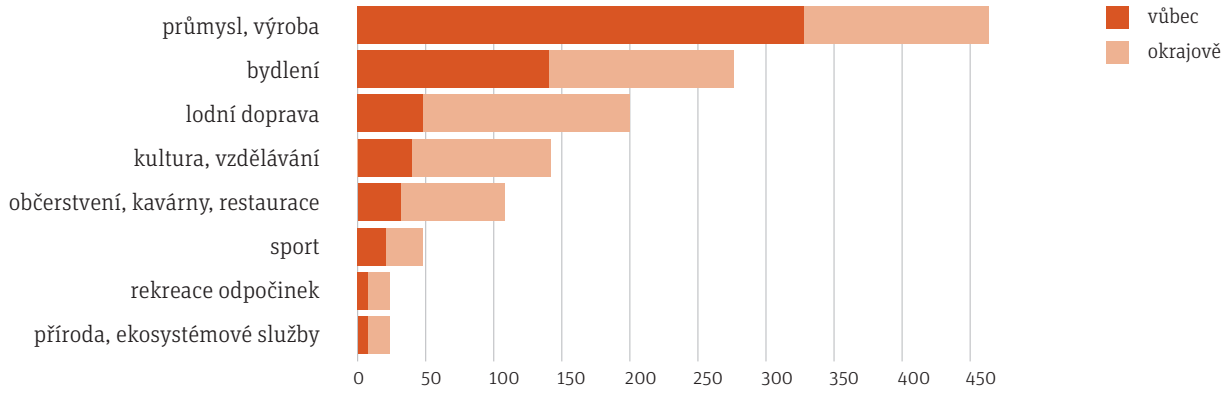

Třetí graf ukazuje zastoupení funkcí, které by podle respondentů v území zastoupení mít měly, ale jeho míra by měla být střídmá a vyvážená. U funkcí zaujímajících přední příčky tohoto grafu je tak třeba postupovat opatrně, neboť s sebou nesou i určitou **obavu z přetížení** území danou funkcí či aktivitou.

Budoucí funkce – vyvážené zastoupení

[elektronický dotazník, jaro 2021, 491 respondentů]

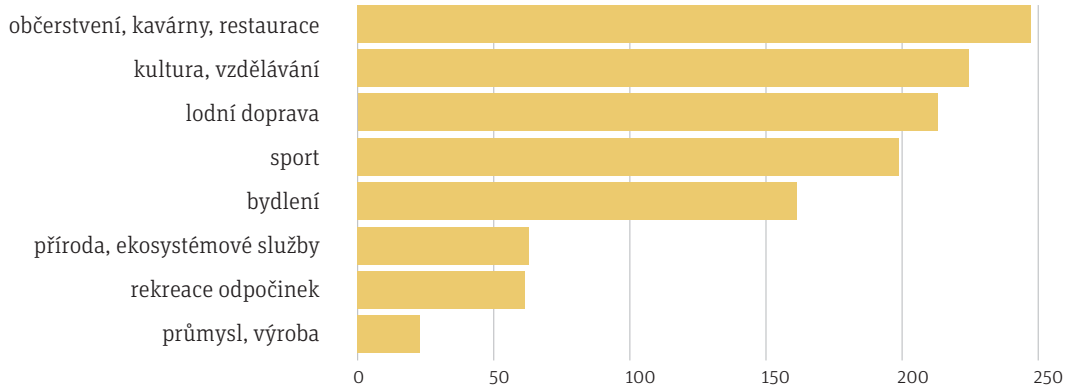

Kromě dat z dotazníku uvádíme i výběr odpovědí a jednotlivých podnětů z rozhovorů v terénu.

„Park vybavený pro odpočinek. Koncepčně jako celek ano, ale různá místa mají mít různá řešení.”

„Příroda, vzrostlé stromy, louka (Něco jako obnovené meandry Rokytky).”

„Zachovat jako nyní, pouze vylepšit.”

„Veřejné záchody (ne každý zvládá chodit ke stromu).”

„Lavičky, posezení.”

„Více možností občerstvení.”

„Divočina, nic nahečmanýho.”

„Rovnováha mezi přírodou a zástavbou. Rozvoj je OK. Povodeň dala možnost vyrůst nové čtvrti. ”

„V prostoru by mělo být umění, ale kvalitní, pozitivní fotogenické, ne umění za každou cenu.”

„Orientované na člověka, ne řešené "od stolu".”

„Potlačit výstavbu, nechat zelený pás žít, nevymydlit; něco jako Rokytka.”

„Vybavení pro děti (vyrůstá omladina).”

„Nerušivá restaurace.”

„Udržovanější park a více zeleně.”

„Multifunkční prostor, napůl punkové, né moc regulované. Prostor vhodný pro větší akce Signal festival, městské koncerty.”

„Aby to nestálo hodně peněz, úspornost, hospodárnost. Ne zbytečné miliardy.”

Zpracoval:

Ateliér pro veřejnou debatu
07/2021
www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierv d.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
IPR PRAHA

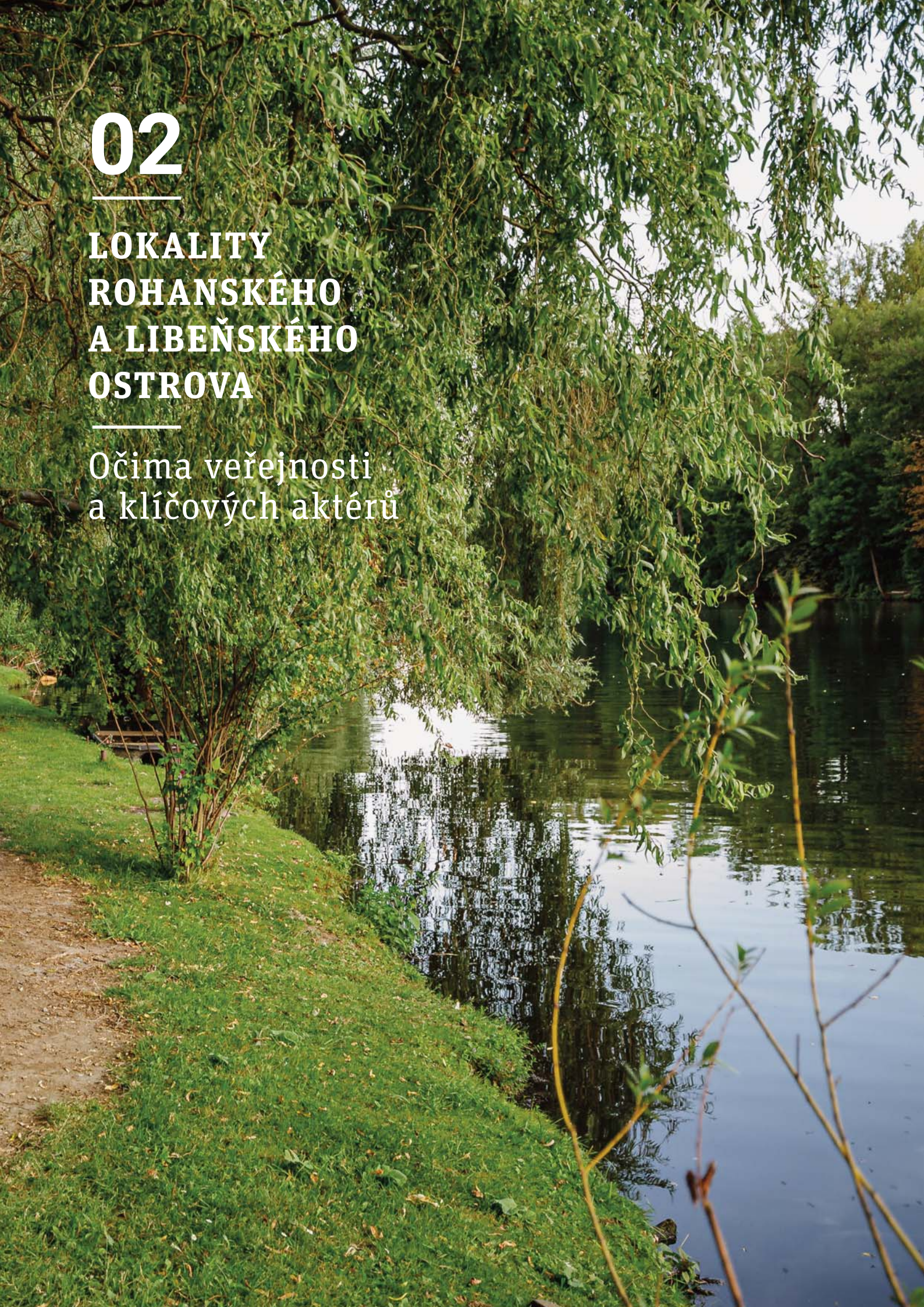

02

LOKALITY ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / **Lokality Rohanského a Libeňského ostrova** / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

- **Úvod a metoda**
- **Mapa podnětů**
- **Lokality 1 – 9**
- **Shrnutí**

Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území

04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu

05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Úvod a metoda

Tato kapitola je analýzou jednotlivých lokalit Rohanského a Libeňského ostrova, do kterých jsme celé území v rámci zpracování dat z participace záměrně rozdělili. Cílem tohoto kroku bylo podrobně prozkoumat zvlášť všechny lokality, které se svou podobou, povahou a využitím někdy i zásadně liší a existují mezi nimi dokonce i fyzické předěly (například: neudržovaná plocha navazující na golf, zeď betonárky, oplocené zahrádky, řeka). Výsledky jsou sumarizací dat od široké veřejnosti. Ve vztahu k daným lokalitám nás z pohledu lidí zajímaly hodnoty, problémy a potenciál do budoucna. Sbírali jsme především prostřednictvím online dotazníku (probíhal v dubnu až červnu 2021 a zúčastnilo se jej 491 respondentů). Kontext pro interpretaci a celkové uchopení tématu poskytly i další zdroje, jako jsou konzultace v informačním kontejneru, hloubkové rozhovory s uživateli přímo v území či dedikované workshopy se studenty škol v blízkém okolí. (Témata vztažená k celému území popisujeme v části 01: Celé území Rohanského a Libeňského ostrova).

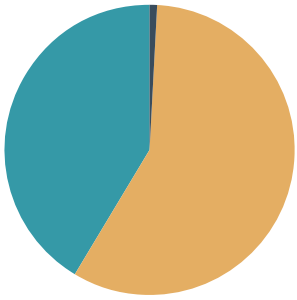

pohlaví

jiné	5
muž	283
žena	203

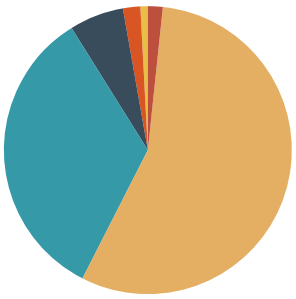

věk

méně než 21	9
21 – 35	274
36 – 50	165
51 – 65	30
66 – 75	10
více než 75	3

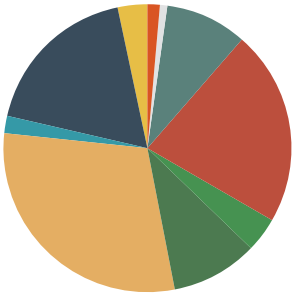

bydliště

Letná	7
Bubny	4
Dolní Holešovice	46
Libeň	107
Horní Libeň	20
Invalidovna	47
Karlín	146
Staré Město	10
jiná Praha	88
jiná obec v ČR	16

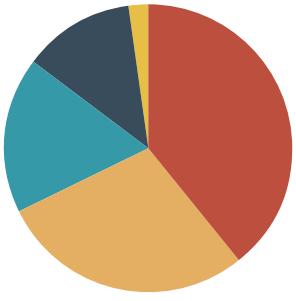

vztah k území

bydlím zde nebo v okolí	9
travím zde volný čas	274
využívám jako cestu ke svému cíli	165
pracuji zde nebo v okolí	30
jiné	10

Více jak polovina respondentů dotazníku pochází z Karlína a Libně. Tři čtvrtiny bydlí v blízkém okolí řešeného území, ostatní jsou z Prahy. Většina respondentů je pod 35 let. Je zde patrný deficit uživatelů ze starších ročníků. To může mít na svědomí i zvolená (elektronická) forma dotazníku. A obecně zhoršená situace kolem epidemie Covid-19. Takřka všechny odpovědi lidí starších 66 let přinesla účast na kontejneru, což zase ukazuje na smysluplnost této aktivity.

Mapa podnětů

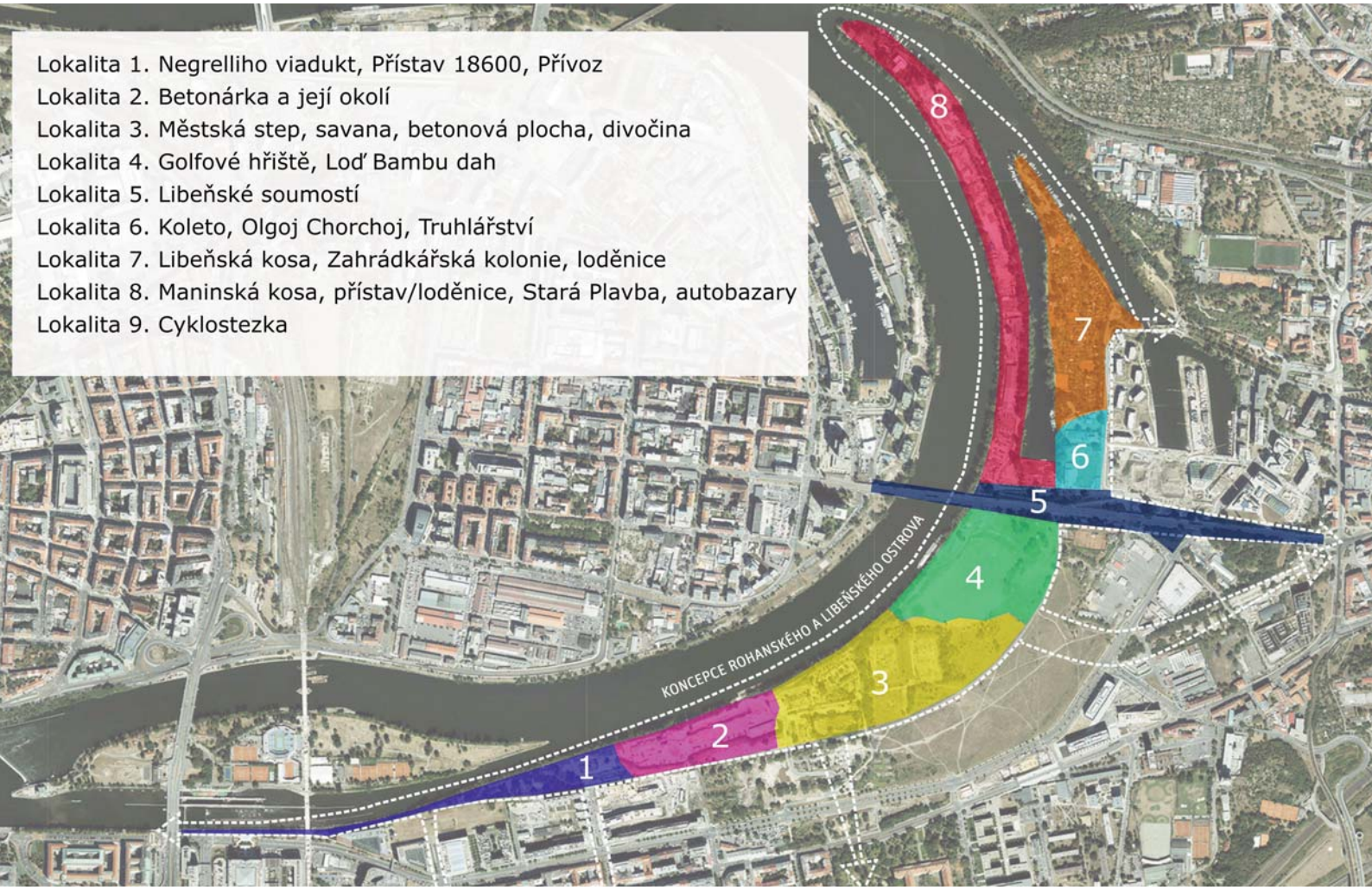

Na tomto odkaze **(www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov)** se nachází přístup do online mapy, která poskytuje přehled všech podnětů zaznamenaných prostřednictvím online dotazníku. Respondenti mohli zaznamenat až 5 podnětů ke každé ze čtyř předem vytvořených kategorií. Dohromady tedy respondent mohl vyplnit až 20 záznamů s lokalizací. Ke každému záznamu bylo povinné umístit vysvětlující komentář.

V online mapě lze u každého záznamu zobrazit podrobnosti a přečíst komentář. Body mají barvy podle kategorie, ve které byly zaznamenány respondenty.

Jaká místa jsou pro vás hodnotná? Kde to máte rádi a proč? **(zelená)**
Jaká místa jsou pro vás problematická? Kde to rádi nemáte a proč? **(červená)**
Kde zažíváte snížený pocit bezpečí, strach či diskomfort? **(černá)**
Kde vidíte potenciál pro změnu či rozvoj? **(oranžová)**

Podkladovou mapu je možné v horním levém rohu přepnout na satelitní a v dolním rohu libovolně přibližovat. V horní liště je pak možné obsah v mapě filtrovat buď podle viditelných atributů respondenta, podle kategorií odpovědí nebo přímo fulltextovým vyhledáváním (je třeba dbát na správné skloňování).

Lokalita 1.
Negrelliho viadukt, Přístav 18600, Přívoz

Kde to máte rádi

Velmi silně je zastoupené pozitivní hodnocení lokality mezi Negrelliho viaduktem a zastávkou přívozu Karlín. Lidé kladně hodnotí podnik Přístav 186 00, který na místě funguje od roku 2014. Respondenti chválí kombinaci funkcí občerstvení s posezením, kulturní program, trávení volného času v přírodě, originální dětské hřiště, možnost sportovního vyžití (plážový volejbal) a grilování. Co se fyzických kvalit týče, nejčastěji zmiňují blízkost vody a vzrostlých stromů, napojení přívozem, ale i hezký výhled na Štvanici či Negrelliho viadukt. Opakovanou hodnotou prostoru je vnímaná otevřenost ke všem skupinám návštěvníků, neformální až divoký (punkový) charakter.
Druhou nejsilněji zastoupenou hodnotu v území představuje přívoz HolKa. Lidé oceňují jak samotné spojeni s Holešovicemi a Štvanicí, tak jeho netradiční a atraktivní formu.

“Dobrá je atmosféra u vody a posed. Sezení bylo špinavé, ale líbí se nám, stejně jako grilovací místa.”
(studenti 3. ročníku, gymnázium Libeňský zámeček)

Kde to rádi nemáte

Nejsilněji rezonuje téma nedostatečného přístupu k řece. Problém je vnímán dvojí optikou – špatná úprava a vizuální podoba prostranství mezi betonárkou a Přístavem 186 00, která slouží jako přístup k stanici přívozu. Je zde nepořádek, překážky v území, bezdomovci. Nefunguje zde žádné osvětlení a parkují auta, která tu nemají z pohledu respondentů co dělat. Druhý rozměr omezeného přístupu k vodě souvisí cestičkou, která vede podél řeky. Je poměrně špatně schůdná a pro řadu návštěvníků příliš dobrodružná. „Cesta tam je, ale je zarostlá - rozbité skleněné flaše, žádné odpadkové koše." Hlavní problém ale je, že se po cestě nedá projít pod betonárkou, kterou tak člověk musí obcházet.

"Někde písek, někde tráva, hodně vyšlapané. Nevyznačené schody – kamenité, rozbité, nebyly moc vidět – mohly by být lépe označené."
(student, gymnázium PORG)

Negativně hodnocený je však i podnik Přístav 186 00. Respondentům vadí, že je zde někdy až moc živo, že je prostor „designově chaotický" nebo funkčně poddimenzovaný (záchody, odpadky). „Přístav 18600 by chtělo více zvelebit a i přesto, že se jedná o kulturní místo, zkulturnit." Provoz po 22. hodině je problematický pro některé obyvatele z domů v okolí. „Celý koncept působí spíše jako punkový festival než jako pivní zahrádka v moderní městské čtvrti."

Opakovaným tématem je cyklostezka a její nedostatečná úprava – především mlatové povrchy, které umožňují vznik velkých louží, čímž se za špatného počasí stezka stává nesjízdná „čistou nohou". Dále je to chybějící osvětlení a „rychlí a bezohlední cyklisté". Konkrétně jsou vnímaná jako problematická místa: podjezd u Hlávkova mostu, průjezd kolem teras u hotelu Hilton a zatáčka a křížení pod Negrelliho viaduktem. Snížený pocit bezpečí či diskomfort uvádějí respondenti i ve vztahu k většímu počtu podnapilých osob ve večerních hodinách. Samostatně pak obavy z bezdomovců, kteří se vyskytují v oblasti nástupiště na přívoz a pod Hlávkovým mostem.

Návrhy a nápady

- obecně se lidé na lávku Holka těší
- zpřístupnění břehu, bezbariérový přístup k vodě či přívozu
- udržet v místě lodní dopravu pro veřejnost (přívoz, vodní tramvaj, lodičky aj.)
- workoutové hřiště, sportovní areál,
- kotviště pro soukromé lodě

Lokalita 2.
Betonárka a její okolí

Kde to máte rádi

Pozitivně lidé vnímají především říční břeh a cestičku podél řeky, která skýtá „dobrodružné cesty podél vody a procházku tam, kde nikdo nechodí.“ Zmiňovány jsou i zaparkované nákladní lodě, které v místě mohou působit vizuálně lákavě.

> **“Úzká stezka u řeky. Kdyby to bylo možné, šli bychom podél řeky rádi dál.”**
> (studentka, Gymnázium PORG)

Poměrně často opakované je hodnocení betonárky jako tzv. nutného zla, které se opírá o přesvědčení, že bez betonárky by byla zátěž z probíhající a plánované výstavby pro celý Karlín významně horší. Betonárka je ale rovněž vnímána jako jeden z mála zdrojů systematické péče a údržby v oblasti mezi Přístavem 18600 a Golfovým hřištěm.

Kde to rádi nemáte

Zde není překvapivé negativní hodnocení areálu betonárny a to především z důvodu hlukové, prachové a dopravní zátěže i pro širší okolí. Silně zaznívá, že betonárka komplikuje přístup k řece a v dnešní době dokonce kompletně zabraňuje pohybu podél vody. Lidé jsou přesvědčeni, že tato funkce se do území nehodí, „cementárna do centra města nepatří“, a že se jedná rovněž o esteticky nevhodnou stavbu. Toto je v nesouladu zejména s funkcí bydlení. „Není přece v pořádku, aby lidé z okna koukali na betonárku.“ Mínus je, že betonárka svým provozem blokuje využití prostoru a že nelze mluvit o prostor veřejném.

“Místo mělo nádech industrializace, na náš vkus málo čerstvého vzduchu a rušno. Šli jsme pěšky, s okolním výhledem na betonárnu a staveniště. Nekomfortní pocit z betonárky.”
(studentky 3. ročníku, gymnázium U Libeňského zámku,)

Návrhy a nápady

- zrušit, zatravnit, zalesnit
- zachovat jako industriální památku
- omezit provoz v pracovních dnech do 18 hodin

Lokalita 3.
Městská step, savana, betonová plocha, divočina

Kde to máte rádi

S touto lokalitou je spojené ambivalentní hodnocení její neudržovanosti. Nepopiratelná zanedbanost místa znamená divoký charakter, nespoutanost, přítomnost „divočiny ve městě“. Konkrétně lidé oceňují možnosti natrefit na zajímavé druhy fauny (bažant, zajíc) i flóry (označují jako step, lesopark či savana), sběr různých plodů (např. šípky či bezinky), venčení psů bez omezení či rybaření. Silně rezonuje hodnocení charakteru území jako volného prostoru, který umožňuje daleké rozhledy na město, řeku, nebe. “Chodím zde pravidelně na procházky a zde si připadám, že mám trochu prostoru ve městě. Takových volných míst v Praze už moc není.” I zde hodnotí lidé pozitivně blízkost vody a říčního břehu. Zvláštností této lokality je, že ke břehu zde lze zajet i s kočárem (v celém okolním území jinak poměrně komplikované). Řada lidí vyzdvihuje nenápadný areál bikeparku, který lidé oceňují pro jeho neformální a přírodě blízký charakter a vhodné umístění v centru města. Jedná se o fajn místo k trávení času s dětmi i pro mládež.

Kde to rádi nemáte

Odvrácená strana zanedbanosti se projevuje **nepořádkem, zarostlostí, neprostupností, pocity nebezpečí** atd. Neudržovaná plocha někdy více než městskou divočinu připomíná zarostlou skládku. Velmi často lidé zmiňují bezdomovce v území (stanové městečko či kolonie), odpadky, strach z volně pobíhajících psů či pohozených injekčních stříkaček. Poměrně často zastoupený je názor odrážející se v této citaci „zatím jsem s nimi nikdy konflikt neměl, chápu, že někde potřebují žít, ale atraktivitu prostranství to nezvyšuje.“ **Přítomnost bezdomovců** kontrastuje s blízkostí golfového hřiště i frekventované cyklostezky a vyjevuje rozpory světa bohatých a chudých.

Respondentům dále vadí špatná přístupnost břehu vody (příkrý břeh) a nebezpečné kusy betonů a díry v území bývalých skladů a sportovního areálu.

“Cesta k vodě byla nepříjemná. Potkaly jsme pouze pár lidí. Na místě jsme viděly bydlení bezdomovců, stany a ohniště, dále taky zajíce, bažanty a mrtvého ptáka. Kalhoty. Pocity byly pochmurné a občas jsme pocítily i strach. Podivný zvuk z trumpety.”
(studentky 3. ročníku, gymnázium U Libeňského zámku,)

Návrhy a nápady

- něco jako deregulovaná Rokytka v Hrdlořezích
- do budoucna bych si přál bikepark zachovat či nejlépe rozšířit
- další neformální hřiště pro děti, která jsou k vidění např. v Berlíně
- multifunkční hřiště, kavárna / občerstvení, dráha na kolečkové brusle
- stánek, restaurace s obcerstvenim
- uklízení bordelu, ktery tam způsobují bezdomovci
- nechat, mám to tam rád tak, jak to je
- venkovní přírodní areál pro kulturní akce, koncerty
- venkovní workoutové hřiště
- možností venkovního grilování
- dětské hřiště
- nepřetínat dalším mostem, když Libeňský most je hned vedle
- odstranit benotové povrchy a nahradit je zelení.
- likvidace bezdomovecké kolonie.

“Chtěly bychom tu rekreační zónu se spoustou zeleně a kytiček, sportovní hřiště, dětské hřiště, molo u řeky a možnost půjčení lodiček.
(Riško, Akingemi, Gymnázium U Libeňského zámku, studentky 3. ročníku)

Lokalita 4.
Golfové hřiště, Loď Bambu dah

Kde to máte rádi

Hlavní roli v této části hraje golfové hřiště (přesněji odpaliště – driving range). Pozitivně je hodnocena především upravená zeleň včetně vzrostlých stromů a možnost zahrát si. “Ráda chodím na driving range. Umístění takhle v centru mi umožňuje jít si zatrénovat i během dne a nemuset jezdit daleko autem – blízkost MHD.” V řadě hodnocení jsou jasné vizuální kvality území včetně atraktivních západů slunce či možnosti sledovat hráče či pulzující dopravu kolem. K tomu dobře slouží zelený plácek ve východní části hřiště. “Rád jezdím na kole kolem golfového hřiště, člověk se rád dívá na golfisty, jak odpalují.”

Loď Bam bu dah je v lokalitě poměrně nově, tak její odraz zatím mezi lidmi moc nerezonuje. Je zmiňováno jako kulturní centrum i místo příliš hlučné hudební produkce. Břehy řeky v tomto místě jsou rovněž oblíbený rybářský revír.

Kde to rádi nemáte

Negativní hodnocení golfového hřiště se opírá o dva hlavní aspekty. Předně se jedná o prostor nepřístupný a neveřejný a **neslouží tak veřejnosti, ale pouze menší části společnosti**. Druhým aspektem je pocit nebezpečí plynoucí z umístění hřiště v blízkosti stezky. „Bojím se, že mě trefí golfový míček. Tihle golfisté jsou nebezpeční.“ Plocha hřiště je v létě naprosto vyprahlá. Špatný stav parkoviště a příjezdové cesty ke hřišti jsou rovněž opakovanými tématy.

“Je tam jen golf, nic tam neroste. Čistá travnatá plocha - takže nuda”
(student, Gymnázium PORG)

Návrhy a nápady

- zachování Driving Range Rohanský ostrov !! (četné)
- golfového odpaliště bych se v zájmu veřejně přístupné zeleně zbavila
- vybudování další náplavky by nebylo vůbec špatný nápad (u lodi Bam bu dah)
- rád bych zde viděl zázemí pro veřejné koupaliště

Lokalita 5.
Libeňské soumostí

Kde to máte rádi

Této lokalitě jednoznačně dominuje Libeňský most a to ne jen díky své funkci – tj. propojení s Holešovicemi a MHD, ale rovněž díky svému kulturnímu významu. Respondenti k mostu chovají často až emocionální vztah. „Miluju Libeňský most a jsem rád, že se opraví.“ Libeňský most poskytuje zajímavé pohledy na řeku, na území Rohanského a Libeňského ostrova, zároveň ale i on sám je dominantou. Je „ jedinečný, zajímavý, neotřelý a dokresluje okolí“.

Kde to rádi nemáte

Hlavním problémem mostu je jeho neutěšený stav spojený s dlouho odkládanou rekonstrukcí. Pomineme-li to, je problém především v tom, jaké pocity vytváří ve svém bezprostředním okolí. Most funguje jako bariéra a i cesty, které skrz něj vedou, nevedou často nikam. Problematická místa jsou: bariérové napojení na holešovický břeh, v tunelu cyklostezky A2 chybějící osvětlení, věčně přítomná louže a nebezpečné křížení s ulicí Štorchovou. Negativně respondenti hodnotí okolí oblouku nad bývalým ramenem řeky a parčík mezi Kauflandem a mostem. Obě tato místa jsou velmi zanedbaná, žijí zde bezdomovci a lidé se tudy bojí procházet (zčásti i proto, že místa nenabízejí "únikovou variantu". Vystihující komentář k bezprostřednímu okolí mostu zazněl v angličtině „The area doesn't feel enough safe to be able to enjoy it fully."

Návrhy a nápady

- opravit most
- rekonstrukce by neměla omezovat prostupnost v severojižním směru
- obnova parku u Kauflandu by osvěžila prostor
- vybudovat pseudo průmyslově vypadající restaurace/kavárny apod. (u mostu)
- proměnit sběrný dvůr v jakýsi kampus, kde by se mohly konat kulturní akce

Lokalita 6.
Koleto, Olgoj Chorchoj, Truhlářství

Kde to máte rádi

Nejvýznamněji zaznívá pozitivní hodnocení sochařského ateliéru Zdeňka Němečka včetně přilehlých ploch. Respondenti vnímají sochy a umění ve veřejném prostoru, které dotvářejí klidnou atmosféru místa. To může fungovat jako místo zastavení při cestě po cyklostezce. Provozují se zde dětské hry, oblíbené je posezení na pražských židlích. Druhým významným bodem je poměrně nově otevřené občerstvení Koleto, které sídlí v historické budově spolu s tanečním studiem. Na Koletu je pozitivní, že slouží jako záchytný bod v území, a má neformální a lidovou atmosféru. Sama budova, ve které podnik sídlí, je hodnotou pro svou historii, která v sobě nese nádech staré Libně a pozůstatky původní architektury v území.

Kde to rádi nemáte

Místo téměř není negativně hodnocené. Objevuje se kritika, že prostor je zbytečně nevyužitý. „Naprosto nesmyslně nevyužitá zatravněná plocha. Klidně by tu mohly být byty nebo kanceláře.“ Rovněž zaznívá kritika na špatně řešenou cyklostezku – úzký profil v celé délce, špatné napojení na Menclovu ulici, kde se cyklisté setkávají s auty.

Návrhy a nápady

- grilovitě a piknikoviště
- postavit zde mateřskou školu
- veřejný park
- prázdné zelené plochy zastavět novými byty

Lokalita 7.
Libeňská kosa, Zahrádkářská kolonie, loděnice

Kde to máte rádi

Nejsilněji vnímaným rysem Libeňské kosy je zahrádkářská kolonie, u které se připomíná její dlouholetá tradice, fungující komunita zahrádkářů, bezpečné a chráněné prostředí. To kontrastuje s jinak poměrně divokou a neudržovanou realitou kosy Maninské či ostatního území Rohanského ostrova. Zahrádky nabízejí atmosférou "ztracenou v čase" a nabízejí řadu "míst mezi místy". Kromě toho zde přítomná zeleň a klid vytváří životní prostor řadě ve městě vzácných druhů živočichů (ještěrky, ropuchy, hadi, ptáci aj.). Velké popularitě se těší "svatostánek U Budyho", která je se svým nohejbalovým hřištěm v území fenoménem. "Trochu zašlá sláva, ale k Libeňáku patří." Silnou stopu v území zanechává zázemí skautů, DDM a loděnice. Společný pozitivní jmenovatel těchto funkcí je, že nabízejí vyžití dětem a mládeži. I zde se nabízí vhodné rybářské lokality a během tuhé zimy bruslení. Pro celou Libeňskou kosu platí, že je to jedno z mála míst celého řešeného území, kde je řeka na dosah.

"Na místě jsme se cítili poměrně příjemně. Místo působilo klidně, ale také trochu uzavřeně kvůli plotu, který lemoval všechny zahrady kolem. Chyběl nám lepší přístup k vodě a také nějaké zázemí."
(student, Gymnázium PORG)

Kde to rádi nemáte

Ač mimo řešené území, nejsilnější negativní hlasy zaznívají směrem k uzavřenému areálu bytových domů Dock. Lidem vadí ploty a zabránění možnosti vstupu do oblasti bývalých doků. Podobné výtky směřují i do zahrádkářské kolonie, která je pro širokou veřejnost nepřístupná a tudíž má pro některé respondenty status "uzavřené oblasti zabité koníčkem pár desítek lidí." Dále je na zahrádkářské kolonii negativně vnímáno, když se chatky proměňují na objekty k trvalému bydlení topení nekvalitním topivem. "Protože tu přes zimu páli cvičky a kdo ví co ještě, nárazově nepříjemný smrad." Vnímaným problémem je nepořádek kolem řeky i přímo ve vodě, který pravděpodobně přináší říčka Rokytka. Lidem vadí, že cesta, která území obsluhuje, nikam nevede a území (u špičky ostrova) obecně nenabízí nic pro běžné lidi.

"Je to tam hezký, ale nikam jsme neviděli a nikam jsme se nedostali".
(student, Gymnázium PORG)

Návrhy a nápady

- jakýkoliv zásah (do kolonie) jako třeba průchodnost by byl devastujici, stačí se podívat k ústí Rokytky a na nepořádek který tam je
- potřeba regulovat křídlatku
- zůstat a za žádnou cenu nepodlehnout developerům
- zahrádkářskou kolonii by bylo dobré zrušit, místo ní by byl vhodný park
- v zahrádkárskej kolónii by som pridal cestu pre turistov, aspoň po obvode, inak sa tam nezahrádkari nedostanú
- Hospoda u Budyho, spolu s okolní zahrádkářskou kolonií by měla být prohlášena za národní kulturní památku a jako taková chráněna ve stávající podobě

Lokalita 8.
Maninská kosa, přístav/loděnice, Stará Plavba, autobazary

Kde to máte rádi

Lidé Maninskou kosu oceňují především pro její potenciál do budoucnosti. Je to rozsáhlé území, z obou stran obklopené vodou, poskytující krásné výhledy a možnosti trávení volného času. Veřejnost pozitivně vnímá určitou neformálnost prostředí, volně rostoucí vzrostlé stromy, možnost rybaření a výhledy na Bílou Skálu a řeku. Hodnotou je slepé rameno – Stará Plavba, které je jedinečné svým klidem a divokostí zároveň. Lze se tu dopátrat vzácných druhů jako kvakoš či ledňáček. Pozitivně je brána i loděnice na konci ostrova jako příklad vhodného využití.

Kde to rádi nemáte

Veřejnosti se nelíbí především nepřístupnost území (oplocené areály, autobazary, parkoviště či sklady). Negativně vnímá i průmyslové provozy, které se pojí s prachem, špínou a vysokou frekvencí automobilové nákladní dopravy. Je zde absence koncepce a v důsledku toho i značná zanedbanost cest, budov i zeleně). Hodnocení autobazarů je většinově negativní, ale objevuje se i hodnocení z druhé strany, které akcentuje "určité kouzlo, devadestátkovou či cirkusáckou" atmoféru, která je s místem určitou měrou spojená. Respondentům vadí, že území je špatně přístupné a nenabízí se zde než stejná cesta tam i zpět. S tím jsou spojené návrhy do budoucna na propojení s břehem - na Povltavskou cyklostezku, na Libeňskou kosu či rovnou do Holešovic.

„Vůbec nevím, co na tomhle kusu pevniny je. Dá se tam vůbec dostat?"
"Hic sunt leones."

Návrhy a nápady

- lávka z konce Maninské kosy na Povltavskou
- propojení s Libeňskou kosou (lávka, loďka)
- utlumit průmyslové využití a udělat to více pro veřejnost
- pláž, restaurace, přístav pro malé lodě s marinou
- pláž s přečištěnou říční vodou (jako ve Vídní)
- potenciál centra vodních sportů
- komunitní zahrady podporované městem
- potenciál pro krásnou bytovou výstavbu a kavárny a restaurace
- mnoho příležitostí pro kavárny a sociální aktivity
- tento poloostrov by si zasloužil nějakou péči, ale ne developerské projekty
- co největší plochu z řešeného území ponechat divočině
- udržovaný přírodní park s pěšinkami, grily, přístupem k vodě, pláží, koupalištěm a sportovními aktivitami
- lezecká stěna, lanové centrum, workout náčiní
- psí louka
- industriální kulturní prostor
- divoký kus přírody, pokud zpřístupnit, tak velmi opatrně, pěšinou a možná ani ne všude
- zanechat přírodu, podezřelé budovy a podobně, dovolit však využívat pro koupání a rekreaci

Lokalita 9.
Cyklostezka

Hlávkův most – Negrelliho viadukt

Problematická místa jsou především pod Hlávkovým mostem, kde stezka vede temným a úzkým tunelem. V tunelu spávají bezdomovci, smrdí to tam, kape tam voda ze stropu a je v něm tma i za slunečného dne. Pro cyklisty navíc rázový přechod ze světla do tmy znamená chvilkovou slepotu, která může mít špatné důsledky. Kromě toho je stezka v celém tomto segmentu nepřehledná, příliš úzká a hodně se klikatí (u terasy Hiltonu a pod Negrelliho viaduktem). Většina pravidelných cyklistů toto místo zná a jezdí opatrně, přesto ale dochází ke kolizím. “Ja ako cyklista si dávám pozor, ale chodci nevedia pohotovo reagovať”

Chybějící je bezbariérové napojení z oblasti Florence na cyklostezku - “cyklista, který začíná Na Florenci se nemůže k cyklostezce dostat. Rohanské nábřeží mu brání, často nejde přejet (e.g. Zábranská ulice není průjezdná). Pěší mají most k Danube House, ale Karlínští cyklisté ne.”

Negrelliho viadukt – U Mlýnského kanálu (Thámova)

V tomto úseku cyklostezky uvádějí lidé nejčastěji problémy se stávajícím povrchem (za mokra a sněhu) a s chybějícím osvětlením. Povrch je pro určitou část uživatelů vyhovující (především běžci a cyklisté hledající spíše dobrodružnou jízdu), ale většinově se jedná o spíše o problém.
“Nekvalitní povrch cyklostezky, za deště nebo po oblevě se mění v bažinu”.

Podél stezky se vine vyšlapaná cestička, kam ustupují chodci nebo cyklisté, když jsou na stezce louže. Oddělení pěších a cyklistů pomocí pásu zvrásněných kostek je nefunkční. Problematické místo je nájezd z ulice U Mlýnského kanálu / Thámova, kde chybí rozhledové úhly a situaci často komplikují zaparkovaná auta.

Betonárka – Libeňský most (nový povrch)

Většinově je nový povrch a rozšíření cyklostezky vítané. Nová situace však spolu přináší i nové obavy - především o další nárůst počtu uživatelů (a jejich případných kolizí) a rovněž příchod nových typů uživatelů - především bruslaři, kteří mají (doměle) větší prostorové nároky. Nové osvětlení je vítané, neboť jeho deficit zaznával velice silně. Objevují se návrhy na vedení stezky dál od fasád domů a blíž k řece, aby stezka nabízela lepší výhledy. Nový povrch stezky je problematický pro bežce, kterým se lépe běhalo po povrchu přírodě bližším.

Problematické místo je především křížení se silnicí, která vede k betonárce, byť reálné kolize zde spíše nevznikají. Druhé místo je pak u Libeňského mostu, kde vadí příliš strmý nájezd na most a umístění křížení dvou cest na nevhodném místě s potenciálem ke kolizím. Nedávná úprava tunelu je velice vítaná.

Zajímavé je, že stezka v tomto úseku slouží jako zkratka: “Celkově využíváme prostor ke zkrácení cesty do Holešovic. Jsem pěšky rychleji přes louku na zast. Libeňský most, než bych jela šalinou s přestupem na extrahnusné Palmovce.”

“Běhám po cyklostezce, ale chodím raději mimo ni.”
(student, gymnázium PORG)

“Seděly jsme na zemi, protože po lavičkách se jakoby slehla zem. Ale ani to nebylo nepříjemné.”
(studentky 1. ročníku, gymnázium Libeňský zámeček)

Libeňský most – Thomayerovy sady

V tomto úseku jsou hlavní dva problémy - jedná se znovu o příliš úzký profil stezky, který vede k obavám z kolizí. Rovněž se cyklostezka prolíná s automobilovou dopravou, což je nejčastěji zmiňovaná komplikace - a) křížení s ulicí Štorchova, b) křížení a vedení stezky po ulici Menclova. Další problematická místa jsou nebezpečný výjezd z parkoviště zahrádkářské kolonie. „Jediná šance pro řidiče jak vyjet z pozemku je strčit do stezky "čumák" a doufat, že nikoho nesrazí.“ Nepřehledná je rovněž zatáčka těsně před nájezdem přes protipovodňová vrata.
“Tvoří se tu obří louže.”

“Není moc kde se zastavit, jen tu projíždím.”
(žák 9. tř., ZŠ Bohumila Hrabala)

Návrhy a nápady

- rychlé (commuting) a pomalé pruhy (strolling) pruhy by dávaly smysl
- osvětlení v celé délce
- lavičky pro odpočinek po cestě
- pás pro běžce / přírodní cestička

Shrnutí

Hodnocení jednotlivých lokalit Rohanského a Libeňského ostrova přináší diametrálně odlišné závěry. Od lokalit, kam se chodí za kulturou a posezení s přáteli, přes solidní sportoviště, funkční i nefunkční průmyslové zóny, dobrodružná zákoutí, rybářské plácky, neprostupné plochy zeleně, oplocené zahrádkářské kolonie a osady lidí bez domova. Jistotou pro všechny skupiny uživatelů je celým územím se linoucí cyklostezka, kopírující protipovodňový val. V některých částech je ovšem neradno z ní sestupovat. Ukazuje se nám mozaikové a velmi pestré území, které se pro návštěvníka promění ráz naráz. Změny charakteru ploch jsou intenzivní, překvapivé, je v tom jistá síla. Do určitých míst se zde ale zkrátka nechodí (“hic sunt leones”), čemuž lidé takřka přivykli. Kdo nepřivykl a otevírá oči jsou děti a mladí lidé, kteří tyto skutečnosti ve svém mapování přesně vystihli.

Zpracoval:

Ateliér pro veřejnou debatu
07/2021
www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierv d.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
IPR PRAHA

03

ZAPOJENÍ KLÍČOVÝCH HRÁČŮ ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Hledání vize rozvoje území

03

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

Pohled skupin

03 / **Zapojení klíčových aktérů** / Hledání vize rozvoje území

- **Úvod a metoda**
- **Seznam klíčových aktérů**
- **Workshopy**
- **Tematické oblasti 1 – 18**
- **Tabulka cílů rozvoje**
- **Shrnutí**

04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu

05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Úvod a metoda

Klíčoví hráči, neboli stakeholdeři či zájemníci jsou pořizovatelem vnímáni jako **zcela zásadní skupina**, se kterou je zapotřebí spoluvytvářet připravovanou koncepci. Jedině tak je možné dosáhnout výsledků, které mají šanci v čase **dlouhodobě přetrvat**, odpovídají **reálným potřebám** v území a jsou uživateli území **přijímány a respektovány**. Skupinu těchto zúčastněných subjektů tvoří jak jednotlivci, tak podnikající instituce, zájmové spolky, provozovatelé, veřejná správa a další řada organizací, jejichž činnost je různým způsobem spjata s územím. Jde o uskupení volné a poměrně nesourodé, společným jmenovatelem zúčastněných je ovšem detailní znalost prostředí a jeho specifik, kterou není možné získat z jiných zdrojů. Členové jsou různou měrou aktivní v zapojování se do participačního procesu. Skupina se stále rozšiřuje a "nabaluje". Snažíme se v rámci zapojení nejen o co nejpřesnější vystihnutí povahy působení stakeholderů a prolnutí zájmů do připravené koncepce, ale i vzájemné poznávání a porozumění, které potenciálně vede k lepšímu soužití ve sdíleném prostředí.

Zapojení klíčových hráčů předcházelo jejich **mapování**. To probíhalo částečně od stolu (na základě předchozích zkušeností a znalostí), částečně díky efektu sněhové koule, kdy jednotliví hráči odkazují na další hráče projektovému týmu dosud neznámé. Prvními aktivitami byl jednoduchý vstupní **online dotazník** (23 účastníků) a **série seznamovacích rozhovorů** (33 rozhovorů), které probíhaly během celého roku 2020. Ne všichni kontaktovaní aktéři však o schůzku projevili zájem. Výstupem z těchto průzkumných aktivit je **mapa klíčových hráčů** (dostupná online zde: **www.mapotic.com/rohansky-ostrov-mapa-klicovch-hracu**). Získaná data rovněž posloužila pro návrh aktivního zapojení klíčových hráčů prostřednictvím **dvou na sebe navazujících workshopů (40 účastníků v každém kole)**. S úzkou spoluprací se počítá i do dalších fází přípravy i naplňování Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova.

[1] Tyto aktivity byly realizovány ještě před zapojením zpracovatele této zprávy (Ateliér pro veřejnou debatu).

Seznam klíčových aktérů

Zapojení do přípravy Koncepce: ● **ANO** ○ **NE**

Veřejná správa

SAMOSPRÁVA

- ● RHMP
- ● MČ PRAHA 8
- ● Odbor územního rozvoje a výstavby
- ● Odbor zdravotnictví a sociálních služeb
- ● MČ PRAHA 7
- ● Odbor rozvoje a péče o veřejný prostor (ORVP)
- ● Odbor Investiční MHMP (INV)
- ● Odbor ochrany prostředí MHMP (OCP)
- ○ Odbor dopravy MHMP (ODO)

STÁTNÍ SPRÁVA

- ○ Odbor životního prostředí MČ Praha 8
- ○ Odbor dopravy MČ Praha 8
- ○ Odbor zdravotnictví a sociálních služeb
- ● Stavební úřad Praha 8
- ● Odbor památkové péče MHMP (OPP)

MĚSTŠTÍ SPRÁVCI

- ● Technická správa komunikací, a.s.
- ○ DPP, a.s.
- ● Pražská vodohospodářská společnost, a.s. (PVS)
- ○ Pražské vodovody a kanalizace, a.s. (PVK)
- ● TCP a.s.
- ● Technologe HMP
- ○ Acton s.r.o.
- ● Pražská developerská společnost
- ● Revitalizace Štvanice
- ○ Rekonstrukce Hlávkova mostu
- ● Rekonstrukce Libeňského soumostí

STÁTNÍ INSTITUCE

- ● Povodí Vltavy
- ● Ředitelství vodních cest ČR
- ○ Státní plavební správa

Stakeholdeři

KULTURNÍ AKTÉŘI, POHOSTINSTVÍ

- ● Loď BAMBU
- ● Pražská tržnice
- ● Občerstvění Koleto
- ● Přístav 18600
- ● Invalidovna
- ○ Baden Baden - plovárna Štvanice
- ○ Hospoda U Budyho
- ● Löwitův mlýn
- ○ Divadlo pod Palmovkou
- ○ Fuchs2 - klub, kultruní centrum
- ○ Bike Jesus
- ○ Studio Alta
- ○ Vila Štavnice

MAJITELÉ A SPRÁVCI SOUSEDNÍCH POZEMKŮ

- ● Sekyra Group
- ● Quinn Hotels Praha - Hilton
- ● Skanska Reality a.s.,
- ○ Nesion s.r.o.,
- ○ RCP s.r.o.,
- ● ČSAD Praha holding a.s.,
- ○ Topas REAL spol. s r.o.,
- ○ Danube house
- ○ Amazon court
- ○ Nile house
- ○ River Diamond
- ○ RiGa Thamova s.r.o.,

SPOLKY, SDRUŽENÍ, INICIATIVY, NEZISKOVÉ ORGANIZACE

- ● Osmička žije
- ● Spolek Karlínské nábřeží
- ● Komunita Rohan, z.s.
- ● Sousedé z Orteňáku
- ● Sousedé Osadní
- ● Sousedé Na Maninách
- ● Krajinou Přílivu z.s.
- ○ Příměstský park Trojská kotlina
- ● Zahrádkářská kolonie 46
- ● Zahrádkářská kolonie 47
- ○ Palmovka TEĎ

MAJITELÉ POZEMKŮ ČI NEMOVITOSTÍ

- ● Ateliér Olgoj Chorchoj
- ● České přístavy a.s.
- ○ Daniel Bezouška
- ● Petr Hrbek

MÍSTNÍ PODNIKY, VÝROBNY, OBCHODY

- ○ Tesařství, truhlářství Libeň
- ○ Autobazar Kony
- ○ Autobazar caros
- ○ Autobazar RPD Auto CZ
- ● Carhelp Praha - Autoservis & Pneuservis
- ● Autobazar Auto - Libeň
- ○ Auto ARI - Michal Vávra
- ● TBG METROSTAV s.r.o. - betonárna Praha

VZDĚLÁVÁNÍ

- ● Základní a mateřská škola Lyčkovo náměstí
- ○ ZŠ Palmovka
- ● ZŠ Bohumila Hrabala
- ○ ZŠ U Sluncové
- ○ ZŠ a MŠ Petra Strozziho
- ○ ZŠ Tusarova
- ● Gymnázium u Libeňského zámku
- ● Gymnázium PORG

SPORT A VOLNÝ ČAS

- ● Bikepark
- ● Driving range Rohanský ostrov
- ● Taneční škola Ivy langerové
- ● Tenisový klub Libeňák
- ● Alpha gym Prague
- ● Aquatic klub Raftík; Baraca centrum Praha
- ● Loděnice Vltava DDM
- ● Skauti v zahrádkách
- ● Skautský oddíl Zlatá kotva
- ● Loděnice Stará plavba
- ○ Mystic Skatepark
- ○ I. Český Lawn - tennis klub
- ● Loděnice Tělovýchovná jednota Libeňský ostrov

Workshopy

Pro plánované workshopy byla navržena dvoufázová struktura – v první fázi **analýza území** pohledem místních aktérů a dalších klíčových hráčů. V druhé fázi pak probíhalo **společné definování vize rozvoje a hledání cílů**, ke kterým by měla Koncepce směřovat. . Díky komplikované situaci spojené s epidemií Covid-19 proběhly nakonec oba workshopy v online prostoru v průběhu **května a června 2021**. Obou workshopů se zúčastnilo kolem **40 účastníků** z řad místních politiků, spolků, kulturních a sportovních klubů, majitelů pozemků, firem, úředníků a dalších dotčených skupin.

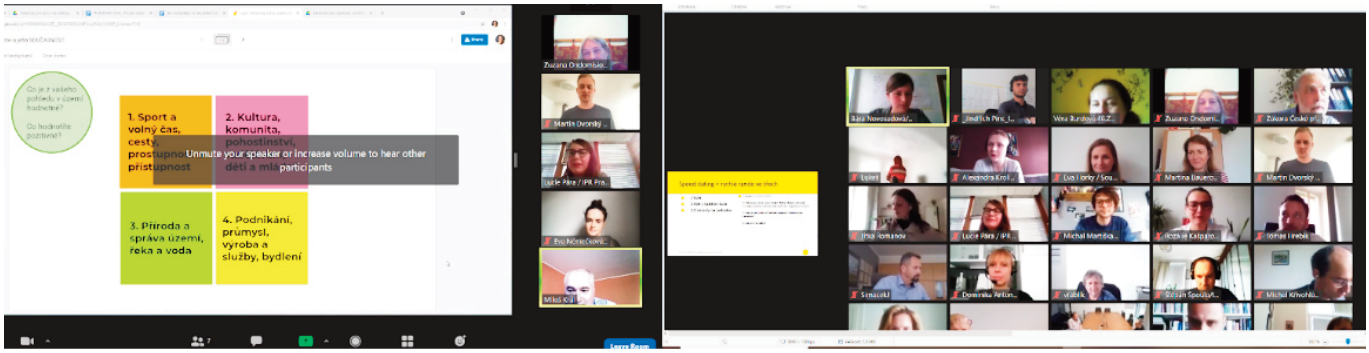

Data získaná z první části byla na následně analyzována a roztřízena na **odborném interním workshopu**, na kterém se podíleli odborníci z různých oblastí a členové projektového týmu pro tvorbu Koncepce. Výsledkem jejich práce byl vznik **18 tematických oblastí a 18 sumarizujících „popisů stávajícího stavu“**, které rovněž reflektují odborné hledisko či existující limity v území nebo v legislativě. Tematické oblasti sloužily následně jako podklad pro workshop č. 2, jehož cílem bylo v těchto oblastech společně s klíčovými aktéry **hledat a pojmenovávat cíle rozvoje území**. Jednotlivé cíle byly následně ohodnoceny účastníky II. workshopu podle míry souhlasu s navrženým cílem. Každému navrženému cíli bylo možné udělit jedno ze tří hodnocení:

- S navrženým cílem souhlasím
- Navržený cíl toleruji
- S navrženým cílem nesouhlasím

Výstupem tohoto strukturovaného procesu je dále uvedený seznam všech řešených tematických oblastí se zhuštěným analytickým popisem, navrženými cíli a mírou shody. Ukazatel “míra shody” vychází z přepočtu hodnocení účastníky II. kola workshopu na bodovou hodnotu (2, 1, -2), jejich součtu a vytvoření číselného ukazatele, indexu. Pro zjednodušení byla vytvořena **škála míry shody od vysoké, přes střední po nízkou**. Cíle, které obdržely vyšší počty souhlasných i nesouhlasných bodů zároveň, a jsou tudíž kontroverzní, jsou označeny piktogramem šipek.

Jelikož byly jednotlivé cíle formulovány prostřednictvím obsáhlé diskuse, jsou samy o sobě produktem většinově kompromisním. U některých cílů bylo jejich znění reformulováno zpracovatelem této zprávy, aby byly lépe čitelné a výstižné, avšak jejich faktický obsah byl zachován.

1 Tematická oblast
Prostupnost území

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Ačkoliv je území dobře dostupné podél cyklostezky, špatná prostupnost celého území je vnímána jako zásadní problém. Jedná se o neprostupnost fyzickou (areály, ploty, soukromé pozemky, průmysl, gated communities), ale i pocitovou (svázanou např. s nedostatkem osvětlení) či spojenou s poddimenzovaností a neupraveností oficiálních i neoficiálních komunikací v území.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Kultivovat park v jižní části území, tak aby byl dobře prostupný a bezpečný.	vysoká
Propojit Karlín s břehy řeky - překonat bariéry v území.	vysoká
Vytvořit plán / koncept prostupnosti.	vysoká
Odlehčit cyklostezce (např. paralelní komunikace se systémem lávek).	střední
Otevřít zahrádkářskou kolonii veřejnosti (při zohlednění bezpečnostních rizik).	nízká
Zpřístupnit břeh po celé délce.	nízká

2 Tematická oblast
Zelená spojnice, všude blízko

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Nejen geografická poloha, ale i dobré napojení na MHD a cykloinfrastrukturu města dělají z Rohanského ostrova místo, kam je to odevšad blízko. Linearita území z něj činí přirozenou zelenou spojnici mezi centrem a volnou krajinou, širším centrem města a navazujícími vzdálenějšími čtvrtěmi. Zároveň skýtá riziko “koridorového” nebo “průtočného” využití a s ním souvisejících třecích ploch s množstvím uživatelů v místě.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Nalézt rovnováhu mezi “rychlocyklisty” a ostatními uživateli v území.	vysoká
Vytvořit kvalitní zelenou spojnici mezi centrem města a dalšími čtvrtěmi a to pro všechny uživatele.	vysoká
Rozvíjet méně exponované části území tak, aby koncentrace lidí byla rozprostřena v území a cyklostezka nepůsobila jako bariéra.	vysoká

3 Tematická oblast
Ochrana před povodněmi

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Po povodních 2002 bylo rozhodnuto, že volné území v Karlíně a Libni, které leží v nivě řeky, bude sloužit k ochraně města před povodněmi. Ze seznamu protipovodňových opatření byla vybudována protipovodňová hráz (společně s cyklostezkou) a zároveň bylo rozhodnuto, že území za ní bude zastavěno.
Využití území kolem řeky před linií protipovodňové ochrany jako rekreačního záplavového území je součástí dlouhodobě přijímané politiky města garantované územním i metropolitním plánem.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Rozvíjet diskuzi na téma povodní se všemi uživateli území	vysoká
Nezahušťovat dále území, nezhoršovat případné povodňové škody.	vysoká
Vybavenost a mobiliář koncipovat v souladu s tím, že jde o záplavové území.	vysoká
Klást důraz na osvětu, zamezit dezinformacím v oblasti protipovodňové tématiky.	střední
Je třeba se přizpůsobit současnému stavu a respektovat místními prověřená protipovodňová pravidla.	nízká

4 Tematická oblast
Správa, vybavenost, svoboda aktivit

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:

V území, kromě pár lokalizovaných výjimek, zcela chybí správa - a to jak ve smyslu “údržby”, tak “managementu”.

Absence správy, pravidel a nepředurčenost části území umožňuje návštěvníkům svobodně volit, jak trávit svůj čas. Tento aspekt je vnímán veskrze pozitivně.

Území je poddimenzováno ve všech směrech vybavenosti - místa k zastavení, hřiště pro děti i dospělé, mobiliář, veřejné toalety, osvětlení, cesty, kontejnery na odpad atd.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Rozvíjet území tak, aby obsahovalo místa spravovaná ke specifickým účelům (grilování, sport) i místa umožňující svobodnou volbu aktivity respektující charakter území.	vysoká
Zřídit sociální zařízení (WC).	vysoká
Rozvíjet aktivity: sport, procházky a volný čas.	vysoká
Zajistit odpovídající finanční prostředky pro správu území.	vysoká
Zajistit vybavení v místě (toalety, lavičky aj.).	vysoká
Spravovat území ve všech aspektech (údržba i management) a to včetně finančních prostředků umožňujících zachování kvality, bezpečnosti a svobody v území po jeho revitalizaci.	střední
Rozvíjet rozdílná místa v území v souladu s jejich aktuálním nastavením/využitím.	střední
Přetvářet a vylepšovat místa “nikoho”, podporovat naopak místa, která jsou již nyní v péči skupin (zahrádkáři, loděnice apod.)	střední
Využít území pro umění.	střední
Zajistit standardní management a správu území, jaké mají jiné parky celopražského významu (prostřednistvím OCP HMP).	střední
Zajistit funkci jednoho správce území (viz příklad správce Náplavky).	nízká

5 Tematická oblast
Infrastruktura a průmysl

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Existující průmyslová infrastruktura má v území dlouhodobou tradici, ale v současnosti vyvolává kontroverze. Přináší hluk a prašnost, zároveň je dočasně i pilířem udržitelnosti pro místní (plánovanou) výstavbu. V území není dostatečná technická infrastruktura pro služby a uživatele.
Jsou zde však i jiné představy o využití částí území v soukromém vlastnictví. Neshodu o způsobu využití představuje například přítomný průmysl (např. betonárna) i některé dočasné provozy (např. autobazary).

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Směřovat čistě k funkci rekreační, nikoliv průmyslové.	**střední**
Zachovat průmyslové dědictví jako paměť v podobě stop a jejich začlenění.	**střední**
Zajistit prostupnost a celistvost území i při dočasném zachování průmyslové funkce.	**střední**
Stanovit časový termín ukončení provozu betonárny.	**střední**

6 Tematická oblast
Člověk a řeka

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Řeka je zásadním atributem v území, významným krajinným rozhraním, místem setkávání člověka a přírody, které by zasloužilo lépe zpřístupnit. Vzhledem ke své přitažlivosti pro všechny uživatele území je i místem potenciálních konfliktů využití.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Připomenout řeku nejen jako koryto, ale i jako celý prostor nivy.	**střední**
Diverzifikovat způsob kontaktu s řekou. Zpřístupnit a na jiných místech zachovat prostor pro přírodní prvky, kde řeka není dostupná.	**střední**
Připomenout zaniklé stopy řeky.	**střední**

7 Tematická oblast
Pestrost přírody

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Vzhledem k neplánovanosti území a absenci údržby zeleně se zde postupně rozvíjí biodiverzita na zemi i ve vodě a to jak do počtu druhů, tak do četnosti jejich výskytu. Četnost může vést i ke konfliktům/nečekaným kontaktům s živou i mrtvou faunou a flórou v území.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Zlepšit údržbu vegetace a řeky.	vysoká
Revitalizovat současnou vegetaci kolem břehů.	vysoká
Přizpůsobit vegetaci a její pestrost průchodu případné povodně.	střední
Zachovat část území nepřístupné veřejnosti pro zajištění pestrosti fauny/flory.	střední

8 Tematická oblast
Městská divočina

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Divokost a jistá neprostupnost přírody je zde na dosah člověku v širším centru města. Umožňuje tak vytržení z městského kontextu, zároveň však dochází k znepřístupnění některých částí, vzniku pocitově “nebezpečných” oblastí a šíření nepůvodních druhů.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Najít průsečík mezi vlastníky pozemků, uživateli pozemků a představiteli města.	vysoká
Založit enklávy s více i méně intenzivní údržbou.	střední
Podpořit informovanost veřejnosti v tom, co je "městská divočina".	střední
Reagovat na plánované změny v území úpravou konceptu chtěné divočiny.	nízká

9 Tematická oblast
Příroda v centru města

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Blízkost úplnému srdci města, pozice na spojnici několika čtvrtí širšího centra a rozloha území jej předurčuje k roli plic města, místa k nadechnutí v mnoha významech - kde může být člověk sám, kde může pěstovat, které přináší do zastavěné oblasti čistý vzduch. Území vzhledem ke své pozici v centru města je vnímána jako potenciál pro městskou výstavbu.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Rozvíjet přírodu i okolní zástavbu tak, aby nedocházelo k vytlačování současných uživatelů.	vysoká
Vytvořit adekvátní přechod mezi urbanizovanou částí a volnou přírodou v zastavitelném území mezi Olgoj Chorchoj a hrázděným domem.	vysoká
Zachovat v území co nejvíce stávající zeleně (zástavba bude přibývat ve velkém množství v jeho okolí).	vysoká

10 Tematická oblast
Možnost být sám

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Divokost a odstrčenost místa působí v širším centru města až nepatřičně. Umožňuje výpravy za dobrodružstvím i samotou.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Zachovat a pěstovat komunitní prostor.	vysoká
Umožnit pestrost komunit i zájmových činností.	vysoká
Nenechat prostor příliš zkomercionalizovat.	střední
Podporovat a zachovat přírodní divokost. Ošetřovat “sociální” divokost včetně otázky bezpečnosti.	nízká

11 Tematická oblast
Ostrůvky služeb v území

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Území disponuje místy rozmanitého charakteru pro různé uživatele, nabízejícími pohostinství a další služby. Vzhledem ke své rozloze však jde o izolované ostrůvky. Do budoucna existuje riziko gentrifikace těchto i nových služeb.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Zachovat genia loci místa vč. služeb.	**vysoká**
Zachovat komunitní charakter východní Libeňské kosy, ale kontrolovaně otevřít komunity lidem.	**střední**
Hlídat rozmanitost služeb, aby sloužily všem, např. rozvíjet lokální trhy.	**střední**
Přednostně (službami) rozvíjet Maninskou kosu (vč. nivy).	**střední**

12 Tematická oblast
Místo pro formální i neformální sport

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Různorodost sportovního vyžití, které území poskytuje, je v Praze nevídaná. Jsou tu sportoviště oficiální i prostory pro spontánní vyžití, pro individuální i skupinový sport. I tak je jejich kapacita a nabídka nenaplňuje potenciál místa a zasloužila by si koordinovaný přístup. Samostatnou kapitolou je přehlcená cyklostezka.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Zlepšit bezpečnostní značení cyklotrasy (zrcadlo v ul. Meclova aj.).	**střední**
Zajistit nová veřejná sportoviště (současná sportoviště jsou v soukromém vlastnictví).	**střední**
Vystavět venkovní oázy sportu v kontextu nové výstavby.	**nízká**

13 Tematická oblast
Aktivity pro děti

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Rohanský a Libeňský ostrov jsou tradičním místem organizované i volné zábavy pro děti - Dům dětí a mládeže, vodácký oddíl, skauti, taneční škola atd., ti všichni poskytují vyžití dětským duším, v jinak rychle se gentrifikující oblasti. Lokalita má potenciál i pro využití školami apod.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Vytvořit společný flexibilní rekreační prostor pro různorodé skupiny.	vysoká
Zachovat Rohanský ostrov jako místo různorodých, organizovaných i neorganizovaných aktivit.	vysoká
Najít správce/koordinátora/komunikátora aktivit a vybavenosti.	střední

14 Tematická oblast
Paměť místa

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Je to území, které toho hodně pamatuje - řeku, baroko, průmysl, světové války. Ačkoliv jej většina uživatelů vnímá především skrze současný stav místa - tedy volnou zelenou plochu, paměť místa, přítomnou hluboko v jeho tkáni, je hodnotou, kterou je důležité připomínat.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Připomínat paměť místa různými způsoby v území - práce pro správce parku.	vysoká
Reflektovat historické aspekty v území v jejich diverzitě - místní i společenské.	střední
Vrátit do území živou mapu (bývala zde mapa tehdy českého království ze stromů, struh apod).	nízká

15 Tematická oblast
Umění a kultura v přírodě

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Spontánnost místa a jeho bohatá historie jej předurčuje jako zajímavý terén pro živou kulturu i umění v přírodě - zejména pak site specific performance a land art. Je třeba dbát na různorodost nabídky pro rozmanité skupiny uživatelů a vhodnou komunikaci a propagaci kulturních aktivit.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Zachovat prostor pro spontánní aktivity.	**vysoká**
Formalizovat a plánovat do budoucna drobná místa (př. ohniště).	**střední**
Nevytvářet fyzická zakotvení pouze pro jednu konkrétní aktivitu.	**nízká**

16 Tematická oblast
Volný prostor ve městě

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Území je unikátní tím, že nabízí rozsáhlý otevřený a volný prostor s výhledy na okolní krajinu a město. Velká otevřená plocha může být vnímána jako nedostatečně využitá, skutečností však je, že láká a inspiruje k neomezenému množství a typu činností a její význam je tak pro město zásadní.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Zachovat nepředurčenost volného prostoru.	**střední**
Vytvořit mentální oddělení / předěly od rušného města.	**střední**
Rozšířit park o prostor řeky, aby byl zažíván jako jeden velký rozsáhlý prostor.	**střední**

17 Tematická oblast
Místo pro všechny

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
Neurčitost místa a zároveň jeho silná komunitní historie dělají z Rohanského a Libeňského ostrova místo pro všechny - pro místní, pro přespolní, pro lidi z Prahy i celého Česka z různých sociálních skupin.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Vytvářet prostor pro všechny skupiny lidí.	**střední**
Akcentovat silné stránky, které z území dělají místo pro všechny: zeleň, stávající náplň a velikost.	**nízká**
Zajistit přístupnost pro obyvatele z širšího okolí nebo jiných částí Prahy.	**nízká**

18 Tematická oblast
Komunita, sociální exkluze a gentrifikace

Popis stávajícího stavu na základě výsledků workshopu I:
V Praze se jedná o jedno z míst se stále silnou komunitní energií a to zejména v části Libeňského ostrova. Tato energie je vnímána veskrze pozitivně, pokud je otevřena okolním podnětům a lidem.
V území se však v menší míře již dnes vyskytují enklávy sociální exkluze (bezdomovectví, hipster místa...) avšak jedná se zejména o rizika do budoucna spojená s probíhající a plánovanou výstavbou v okolí a gentrifikací Karlína, Palmovky a okolí.

Strategické cíle v oblasti formulované v rámci workshopu č. II.

Navržené cíle a opatření	Míra shody
Nedefinovat veřejný prostor jen pro nové obyvatele čtvrtě, zachovat ho pro současné uživatele a jejich potřeby.	**vysoká**
Dát dostatek veřejného prostoru pro různé komunity.	**střední**
Dát prostor vzniku nových komunit a zachovat rozmanitost veřejných prostor.	**střední**

Tabulka cílů rozvoje

název cíle	oblast	index	míra shody
Zajistit odpovídající finanční prostředky pro správu území.	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	2.0	vysoká
Rozvíjet diskuzi na téma povodní se všemi uživateli území	Ochrana před povodněmi	1.9	vysoká
Propojit Karlín s břehy řeky - překonat bariéry v území.	Prostupnost území	1.9	vysoká
Rozvíjet území tak, aby obsahovalo místa spravovaná ke specifickým účelům (grilování, sport) i místa umožňující svobodnou volbu aktivity respektující charakter území.	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.9	vysoká
Rozvíjet aktivity: sport, procházky a volný čas.	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.9	vysoká
Zachovat Rohanský ostrov jako místo různorodých, organizovaných i neorganizovaných aktivit.	Aktivity pro děti	1.9	vysoká
Nedefinovat veřejný prostor jen pro nové obyvatele čtvrtě, zachovat ho pro současné uživatele a jejich potřeby.	Komunita, sociální exkluze a gentrifikace	1.9	vysoká
Vybavenost a mobiliář koncipovat v souladu s tím, že jde o záplavové území.	Ochrana před povodněmi	1.9	vysoká
Zajistit vybavení v místě (toalety, lavičky aj.).	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.9	vysoká
Zachovat genia loci místa vč. služeb.	Ostrůvky služeb v území	1.9	vysoká
Rozvíjet přírodu i okolní zástavbu tak, aby nedocházelo k vytlačování současných uživatelů.	Příroda v centru města	1.9	vysoká
Nezahušťovat dále území, nezhoršovat případné povodňové škody.	Ochrana před povodněmi	1.9	vysoká
Zřídit sociální zařízení (WC).	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.8	vysoká
Vytvořit společný flexibilní rekreační prostor pro různorodé skupiny.	Aktivity pro děti	1.8	vysoká
Zachovat prostor pro spontánní aktivity.	Umění a kultura v přírodě	1.8	vysoká
Nalézt rovnováhu mezi “rychlocyklisty” a ostatními uživateli v území.	Zelená spojnice, všude blízko	1.8	vysoká
Vytvořit kvalitní zelenou spojnici mezi centrem města a dalšími čtvrtěmi a to pro všechny uživatele.	Zelená spojnice, všude blízko	1.8	vysoká
Najít průsečík mezi vlastníky pozemků, uživateli pozemků a představiteli města.	Městská divočina	1.8	vysoká
Vytvořit plán / koncept prostupnosti.	Prostupnost území	1.8	vysoká
Zlepšit údržbu vegetace a řeky.	Pestrost přírody	1.8	vysoká
Rozvíjet méně exponované části území tak, aby koncentrace lidí byla rozprostřena v území a cyklostezka nepůsobila jako bariéra.	Zelená spojnice, všude blízko	1.8	vysoká
Vytvořit adekvátní přechod mezi urbanizovanou částí a volnou přírodou v zastavitelném území mezi Olgoj Chorchoj a hrázděným domem.	Příroda v centru města	1.8	vysoká
Zachovat v území co nejvíce stávající zeleně (zástavba bude přibývat ve velkém množství v jeho okolí).	Příroda v centru města	1.8	vysoká
Připomínat paměť místa různými způsoby v území - práce pro správce parku.	Paměť místa	1.8	vysoká
Umožnit pestrost komunit i zájmových činností.	Možnost být sám	1.7	vysoká
Zachovat a pěstovat komunitní prostor.	Možnost být sám	1.7	vysoká
Přemístit autobazary z území pryč.	Infrastruktura a průmysl	1.7	vysoká
Založit enklávy s více i méně intenzivní údržbou.	Městská divočina	1.6	vysoká
Podpořit informovanost veřejnosti v tom, co je "městská divočina".	Městská divočina	1.6	vysoká
Nenechat prostor příliš zkomercionalizovat.	Možnost být sám	1.6	vysoká
Kultivovat park v jižní části území, tak aby byl dobře prostupný a bezpečný.	Prostupnost území	1.6	vysoká
Revitalizovat současnou vegetaci kolem břehů.	Pestrost přírody	1.6	vysoká
Vytvářet prostor pro všechny skupiny lidí.	Místo pro všechny	1.6	vysoká
Dát dostatek veřejného prostoru pro různé komunity.	Komunita, sociální exkluze a gentrifikace	1.6	vysoká
Klást důraz na osvětu, zamezit dezinformacím v oblasti protipovodňové tématiky.	Ochrana před povodněmi	1.6	vysoká
Rozvíjet rozdílná místa v území v souladu s jejich aktuálním nastavením/využitím.	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.6	vysoká
Reflektovat historické aspekty v území v jejich diverzitě - místní i společenské.	Paměť místa	1.6	vysoká
Spravovat území ve všech aspektech (údržba i management) a to včetně finančních prostředků umožňujících zachování kvality, bezpečnosti a svobody v území po jeho revitalizaci.	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.6	vysoká
Přetvářet a vylepšovat místa “nikoho”, podporovat naopak místa, která jsou již nyní v péči skupin (zahrádkáři, loděnice apod.)	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.6	vysoká
Vystavět drobnou infrastrukturu - zázemí (např. loděnice).	Infrastruktura a průmysl	1.6	vysoká
Připomenout zaniklé stopy řeky.	Člověk a řeka	1.5	střední
Zachovat nepředurčenost volného prostoru.	Volný prostor ve městě	1.5	střední
Dát prostor vzniku nových komunit a zachovat rozmanitost veřejných prostor.	Komunita, sociální exkluze a gentrifikace	1.5	střední
Využít území pro umění.	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.5	střední
Stanovit časový termín ukončení provozu betonárny.	Infrastruktura a průmysl	1.5	střední
Hlídat rozmanitost služeb, aby sloužily všem, např. rozvíjet lokální trhy.	Ostrůvky služeb v území	1.5	střední
Přizpůsobit vegetaci a její pestrost průchodu případné povodně.	Pestrost přírody	1.5	střední
Zlepšit bezpečnostní značení cyklotrasy (např. zrcadlo v ul. Meclova aj.).	Místo pro formální i neformální sport	1.5	střední
Najít správce/koordinátora/komunikátora aktivit a vybavenosti.	Aktivity pro děti	1.5	střední

název cíle	oblast	index	míra shody
Diverzifikovat způsob kontaktu s řekou. Zpřístupnit a na jiných místech zachovat prostor pro přírodní prvky, kde řeka není dostupná.	Člověk a řeka	1.5	střední
Připomenout řeku nejen jako koryto, ale i jako celý prostor nivy.	Člověk a řeka	1.5	střední
Odlehčit cyklostezce (např. paralelní komunikace se systémem lávek).	Prostupnost území	1.4	střední
Směřovat čistě k funkci rekreační, nikoliv průmyslové.	Infrastruktura a průmysl	1.4	střední
Rozšířit park o prostor řeky, aby byl zažíván jako jeden velký rozsáhlý prostor.	Volný prostor ve městě	1.4	střední
Vytvořit mentální oddělení / předěly od rušného města.	Volný prostor ve městě	1.4	střední
Zachovat komunitní charakter východní Libeňské kosy, ale kontrolovaně otevřít komunity lidem.	Ostrůvky služeb v území	1.4	střední
Zajistit nová veřejná sportoviště (stávající sportoviště jsou v soukromém vlastnictví).	Místo pro formální i neformální sport	1.4	střední
Zajistit prostupnost a celistvost území i při dočasném zachování průmyslové funkce.	Infrastruktura a průmysl	1.3	střední
Zachovat průmyslové dědictví jako paměť v podobě stop a jejich začlenění.	Infrastruktura a průmysl	1.3	střední
Formalizovat a plánovat do budoucna drobná místa (př. ohniště).	Umění a kultura v přírodě	1.3	střední
Zajistit standardní management a správu území, jaké mají jiné parky celopražského významu (prostřednistvím OCP HMP).	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.3	střední
Přednostně (službami) rozvíjet Maninskou kosu (vč. nivy).	Ostrůvky služeb v území	1.3	střední
Zachovat část území nepřístupné veřejnosti pro zajištění pestrosti fauny/flory.	Pestrost přírody	1.2	střední
Podporovat a zachovat přírodní divokost. Ošetřovat “sociální” divokost včetně otázky bezpečnosti.	Možnost být sám	1.2	střední
Zpřístupnit břeh po celé délce.	Prostupnost území	1.0	nízká
Zajistit funkci jednoho správce území (viz příklad správce Náplavky).	Správa, vybavenost, svoboda aktivit	1.0	nízká
Vystavět venkovní oázy sportu v kontextu nové výstavby.	Místo pro formální i neformální sport	1.0	nízká
Vrátit do území živou mapu (bývala zde mapa tehdy českého království ze stromů, struh apod).	Paměť místa	1.0	nízká
Akcentovat silné stránky, které z území dělají místo pro všechny: zeleň, stávající náplň a velikost.	Místo pro všechny	1.0	nízká
Je třeba se přizpůsobit současnému stavu a respektovat místními prověřená protipovodňová pravidla.	Ochrana před povodněmi	0.9	nízká
Zajistit přístupnost pro obyvatele z širšího okolí nebo jiných částí Prahy.	Místo pro všechny	0.8	nízká
Otevřít zahrádkářskou kolonii veřejnosti (při zohlednění bezpečnostních rizik).	Prostupnost území	0.7	nízká
Reagovat na plánované změny v území úpravou konceptu "chtěné divočiny".	Městská divočina	0.7	nízká
Nevytvářet fyzická zakotvení pouze pro jednu konkrétní aktivitu.	Umění a kultura v přírodě	0.6	nízká

Shrnutí

Společně s klíčovými aktéry jsme shromáždili různé náměty a následně je tematicky seřadili do 18 oblastí. Příkladem je: pestrost přírody, správa a údržba, sport, řeka, povodně, průmysl, vybavenost, kultura, aktivity pro děti atd. **Klíčoví hráči tyto oblasti popsali v detailech** a různých aspektech, a následně **navrhli strategické cíle** v daných oblastech plus opatření k jejich naplnění. K jednotlivým cílům a opatřením bylo připojeno hlasování, čímž jsme získali i plastickou představu o preferencích. Přehledně jsou seřazené výše v textu v 18 dílčích tabulkách a v jedné shrnující.

Vysokou míru shody mají cíle, které může připravovaná Koncepce přímo ovlivňovat, ať už se jedná o zajištění odpovídajících finančních prostředků pro správu území (absolutně nejvyšší shoda), navázání na již fungující aktivity a kontext území, i na historii a určitého genia loci. Vysokou míru podpory mají i konkrétní opatření reagující na významné deficity v území jako je špatné propojení s Holešovicemi (ale i Karlínem), špatná prostupnost území, komplikovaný přístup k řece, neuspokojivý stav cyklostezky či doplnění mobiliáře všeho druhu. Oproti tomu **nízkou míru shody** mají cíle, které se nějaké některé skupiny uživatelů či klíčových hráčů dotýkají více než ostatních a budí proto určité emoce. Může se jednat o otevírání zahrádkářské kolonie veřejnosti, zpřístupnění břehu řeky po celé jeho délce či budoucnost určitých funkcí v území (průmysl, lodní doprava, autobazary). Některé cíle se tak vyznačují určitou **kontroverzí** - pro část uživatelů jsou problematické a pro část vítané. Tyto jsou označeny pikotgramem barevných šipek. Dalším příkladem nízké míry shody jsou cíle, které jsou konkrétní, a naopak se ostatních klíčových hráčů v podstatě nedotýkají. Tudíž nevzbuzují ani velké nadšení (např. realizace tzv. živé mapy). U **střední míry shody** se výše uvedené principy kombinují a při jejich čtení je potřeba mít to na paměti.

Díky ztíženým podmínkám (Covid-19) byly facilitované debaty přesunuty do on-line prostředí, což s sebou neslo určitá omezení. Přesto tento proces ale nakonec přinesl závěry, na kterých lze stavět. Aktivní zapojení klíčových hráčů je pro zadavatele Koncepce zásadní a bude pokračovat i v dalších fázích přípravy.

Zpracoval:

Ateliér pro veřejnou debatu
07/2021
www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierv d.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
IPR PRAHA

04

UŽIVATELÉ ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Rozhovory v terénu

04

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území

04 / **Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova** / Rozhovory v terénu

- **Úvod a metoda**
- **Pěší a běžci**
- **Rodiče s dětmi**
- **Cyklisté**
- **Srovnání s daty z dotazníku**
- **Shrnutí**

05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Úvod a metoda

V této části zprávy popisujeme nejčastější role uživatelů čili typické způsoby chování a využití území. Pro tvorbu koncepce je zásadní poznat, jak se zde lidem provozují jejich oblíbené aktivity. Rovněž je užitečné porozumět tomu, co ve vztahu ke konkrétním činnostem v území dobře funguje a co naopak brání, i jak se vztahuje konkrétní role k dalším uživatelům či co by mohlo do budoucna situaci zlepšit. **Pozorováním a dotazováním** jsme zjistili, že se jedná zejména o tyto role:

- **pěší cesty a běh**
- **pobyty rodiče s dítětem**
- **cyklistiku/kolové sporty**

Při navrhování výzkumu jsme vycházeli z předpokladu, že uživatelé k území přistupují s určitým způsobem jednání a tento charakteristický přístup jim dává možnost zakoušet území po svém. Předpokládali jsme dále, že role jsou natolik zřetelné, že je více či méně vědomě v území identifikují i sami uživatelé. A že v kontrastu s vlastní rolí na druhé reagují či se vůči sobě navzájem vymezují. Tento předpoklad se potvrdil jenom v částečné míře. V necelých **čtyřech desítkách hloubkových rozhovorů** se ukázalo, že velká část uživatelů využívá území střídavě v kombinaci více rolí. Jinými slovy tedy existuje vysoká míra **prostupnosti mezi rolemi**. Pro vysvětlení ten, který zde jezdí na kole, rozumí tomu, jak se zde člověk cítí, když jde pěšky. Ten, který jde pěšky, již zde někdy byl s dítětem a tuto zkušenost reflektuje a podobně. Na základě této zkušenosti považujeme role do určité míry za analytické kategorie, které pomáhají fungování uživatelů v území představit a vysvětlit.

Pro hlubší pochopení jsme žádali uživatele o **obrazový záznam jejich typické trasy**, kterou v dané roli v území vykonávají. Vznikly tak mapy pěších tras, běžeckých tras a cyklistických tras. Vzniklé výslednice jsme prozkoumali a jejich typické charakteristiky zaznamenali v samostatném sdělení k trasám cest.

Pěší a běžci

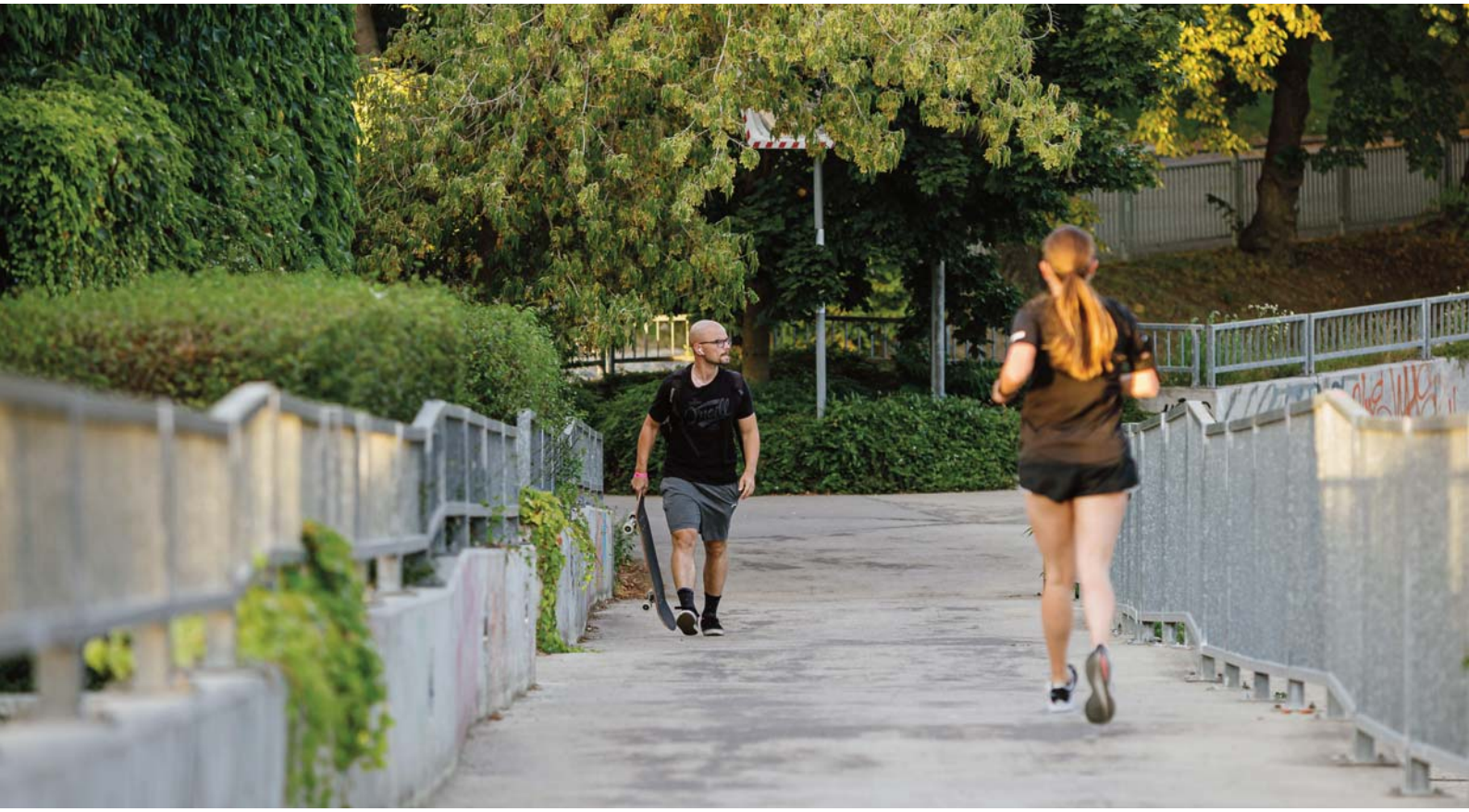

Pozitiva. Převažuje celkové kladné hodnocení a lidem se zde chodí dobře (“walkway in Karlín"). Vítaný je volný prostor bez aut, stromy, příroda a řeka, přitom vše dostupné a v centru. Je to pro řadu obyvatel vhodná spojnice odněkud někam, většinou mezi bydlištěm a prací. Lidé chodí nejčastěji po cyklostezce, která dobře napojuje, někteří také podél řeky, kolem i napříč velkou loukou. Prázdnotu vnímají lidé jako uklidňující.

Negativa a konflikty. Cesta je pouze jedna, což je málo z pohledu dotazovaných: “obecně se využívá jen prostředek toho území a to je škoda”. To u některých zpovídaných vyvolává pocit, že je zde až moc lidí. Nelíbí se zanedbanost určitých míst a odpadky. Problém je s bahnem na stezce i mimo ni a chybějící osvětlení (pozn. průzkum proběhl na v zimě a na jaře 2021). Kolize chodců a cyklistů sice jsou, ale ne časté. Některé části vycházek lidé nevnímají dobře (pod mostem). Provoz nákladních aut kolem Libeňských kos zatěžuje. Část veřejnosti se cítí být obtěžována nebo ohrožována bezdomovci. Území za golfem je pro některé zapovězeným územím (“hic sunt leones”), kam se bojí chodit - třeba proto, že bezdomovci zde nechávají volně pobíhat psy. Bezdomovci v lidech vzbuzují nejistotu, jak se zachovají, a tak se jim respondenti snaží spíše vyhnout (“do divočiny raději nechodím”).

Podněty a nápady. Mezi vítanými změnami zaznělo upravit divoká místa (“ať to není taková džungle, ať se ten prostor dá využít líp”, zároveň ale silně požadovaný přírodní charakter. Chodci a cyklisté by se na některých místech mohli rozdělit, stezka rozšířit a obecně doplnit cestní sítě pro pěší i běh: “opravit cestičky podél vody, to by se mi líbilo” nebo “více stromů a wild nature path s lepšími přístupy k vodě”. Z hlediska podmínek pro běžce je dle některých možné inspirovat se nedalekou Stromovkou. Doplnit osvětlení kvůli bezpečnosti, posezení podél cest či vytvoření nových zákoutí a míst pro posezení jako doplnění procházek (“důchodci si tady nemají kam sednout”), herní či sportovní prvky, WC a občerstvení - to vše patří mezi opakující se nápady. Pěší by uvítali i přístup na kosy, přístupnost by mohl podpořit mostek do Povltavské ulice.

Smysl cest. Ptali jsme se po povaze cest. Co je to za cesty? Jakou povahu cesty mají? Proč je lidé vykonávají? Na základě vypovězeného se dají určit tyto povahy pěších cest: 1) záměrná procházka s cílem relaxace a uvolnění, pobytu v přírodě, procházka se psem, 2) přírodní spojnice odněkud někam (do práce, do školy), 3) sportovní chůze a běh, 4) cesta na pivo či jiným zájmem v území, 5) rybářství a 6) místní pobyt - bezdomovectví.

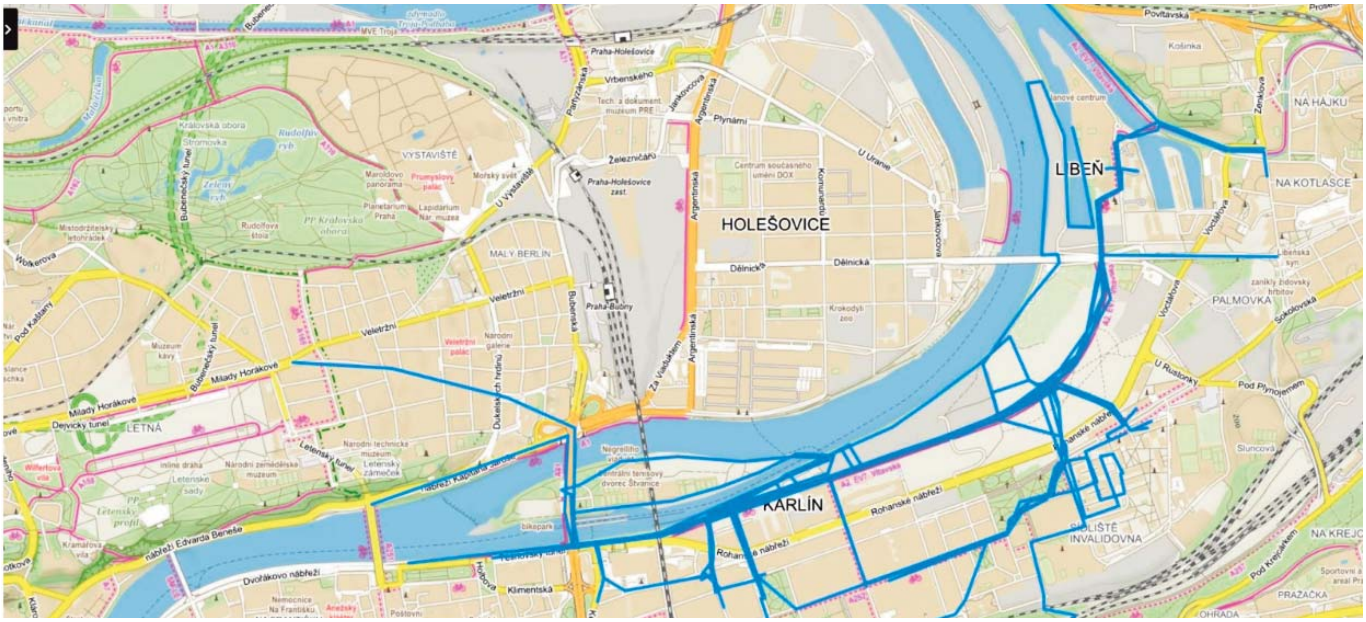

Obrázek: mapa pěších tras

Trasy pěších cest. Nejvíce pěších cest vede podél cyklostezky A2. Nejvíce zatížená je západní část území mezi Negrelliho viaduktem a přívozem HolKa. Hlavními zdroji cest jsou Karlín, Invalidovna a Libeň. Nástupní místa v Karlíně vedou skrze parky na Karlínském náměstí a v Kaizlových sadech. Nástupní místa z Prahy 7 jsou Hlávkův most a přívoz HolKa. Některé cesty mají návaznost na ostrov Štvanice.

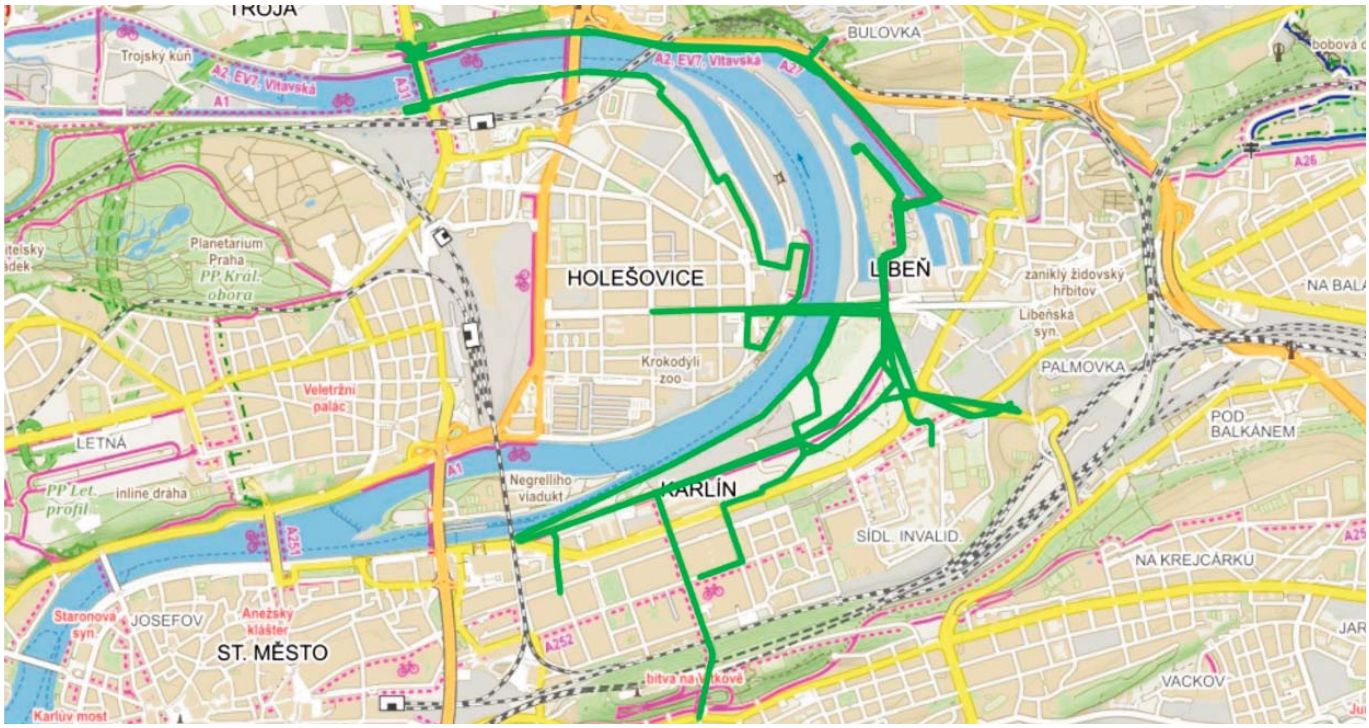

Obrázek: mapa běžeckých tras

Rodiče s dětmi

Pozitiva. Dospělí, kteří v území tráví čas s dětmi, si nejvíce cení klidu, přírody ve městě, prostředí bez aut v centru a nezastavěnosti. Vnímají ostrov jako dostupné, zajímavé místo a využívají cyklostezku v kombinaci s dalšími prostory: “klíčová je pro nás pláň” či “vnímám přírodní plochy jako vzácnost, pláň mě fascinuje”. Někteří respondenti využívají území velmi často (“v lockdownu nonstop”), ostrov funguje pro tyto skupiny celoročně a v létě přirozeně ještě o něco více. Dospělí, kteří zde zažili svoje dětství, vzpomínají na adrenalinové, zábavné prostředí plné dobrodružných her a bojovek. Cyklostezka sama o sobě dobře umožňuje pohybovat se s dětmi (stav mlat do 5/2021).

Negativa a konflikty. Chybějící osvětlení a strach z tuláků/bezdomovců, kteří působí dojmem ohrožení ("do divočiny raději nechodíme)". Sdílení cyklostezky rychlými a pomalým i uživateli (zejména cyklisté vs. děti) je ohrožující. V zimě chybí spojení přívozem do Holešovic. Chybí hřiště pro děti.

Podněty a nápady. Bezpečná cyklostezka, lavičky, prvky pro děti a trasy i pro děti podél vody a vodních kanálů - to jsou nejčastější nápady od rodičů, prarodičů a vychovatelů. Šťastné řešení by bylo, pokud nebudou všechny skupiny uživatelů všude dohromady (“kdo má děti, vnímá to jinak - například rychlost cyklistů”). Řada rodin z Karlína i Libně si stěžuje na nedostatek hřišť v těchto oblastech. Vybudovat dětské hřiště, včetně hřiště pro starší děti, se jeví jako více než dobrý nápad. Zmiňme na závěr ještě obavu “ať to není zázemí pro snoby”.

Cyklisté

Pozitiva. Území funguje jako skvělá spojnice odněkud někam, je to nejkratší a pěkná cesta bez aut ("cyklostezka je super"). Lidé se tímto vyhnou hlavní silnici a jedou dlouho zcela mimo ni. Obyvatelé tudy přejíždí na kole mezi domovem, svými pracovišti a dalšími místy, užívají si lokalitu a oceňují výbornou ne-městskou atmosféru, vhodné stezky a řeku. Většina z nich to tedy nemá jako cílovou destinaci. Vnímají to jako stezku s přívětivým okolím, navíc navázanou na Karlín a další městské části a místa podél Vltavy, ve kterých se v rámci Prahy jezdí relativně dobře. Někteří zmiňují ostatní cyklisty, které vídají na svých pojížďkách opakovaně, a zdraví se spolu (“mám rád sportující lidi, je to fajn atmosféra). Co se týká povrchu, názory se liší a i někteří cyklisté oceňovali původní štěrkový povrch. Dobrým zázemím pro cyklisty je občerstvení Koleto, kde se mohou setkat s dalšími cyklisty a kamarády.

Negativa a konflikty. Druhá, přibližně stejně velká skupina cyklistů má zato, že je naopak potřeba vymezenými drahami cyklisty a chodce rozdělit a přetíženou stezku rozšířit. Přidat více dopravních proudů nebo možná prostřídat různé varianty. Kdyby byly dvě cesty, člověk by si mohl vybrat. Totéž platí i o míjení s chodci se psy na cyklostezce. Pouze výjimečné jsou kolize s auty (u nové výstavby). Cyklisté si stěžují na omezování průjezdu kvůli výstavbě a (dočasné) praktikábly. V zimě není údržba cyklostezky vyhovující (pozn. pražská zima byla výjimečná na sníh).

Podněty a nápady: Mezi návrhy do budoucna zaznělo lepší vymezení drah pro cyklisty, prvky pro dospělé, vybavenost - stánek, kavárna na cyklostezce, “něco na cyklostezce”, opravna kol. Dobré by bylo označit stezku, jemně působit na bezohledné, používat zvuk (zvonek) a nabádat k toleranci.

Trasy cest na jízdním kole. Na rozdíl od pěších cest a pohybu rodiče s dítětem cyklisté vedením svých tras téměř vždy přesahují vymezené území Rohanského ostrova. Přijíždějí z větší dálky nebo jedou dál. Hlavním místem průjezdu z našeho vzorku není překvapivě cyklostezka A2, nýbrž Kaizlovy sady, což je dáno pravděpodobně tím, že většina našich respondetů se řadila mezi místní obyvatele (z Karlína). Tudy vedou delší cesty ze severu na jih a od východu na západ.

Obrázek: mapa pěších tras

Srovnání s daty z dotazníku

Otázka na typ aktivity a četnost jejího opakování byla obsažena i v realizovaném elektronickém dotazníku. Daným hodnotám (denně, několikrát za týden, měsíc apod.) jsme přiřadili zhruba odpovídající číselné hodnoty a vynásobili počtem odpovědí. Výsledkem je následující graf, jenž ukazuje poměry zastoupení jednotlivých aktivit v řešeném území. **Cesty do práce či do školy jsou tedy díky svému častému opakování a silnému zastoupení na první příčce**. Překvapivě podobně silnou pozici ale zaujímají i rekreační procházky, jenž budou mít pravděpodobně souvislost s vysokým počtem respondentů s bydlištěm v blízkém okolí řešeného území. Nízké skóre u cyklistů zase vychází z faktu, že většina jejich odpovědí spadá do četnosti jednou či vícekrát za týden a jednou či vícekrát za měsíc.

Aktivity v území: míra zastoupení

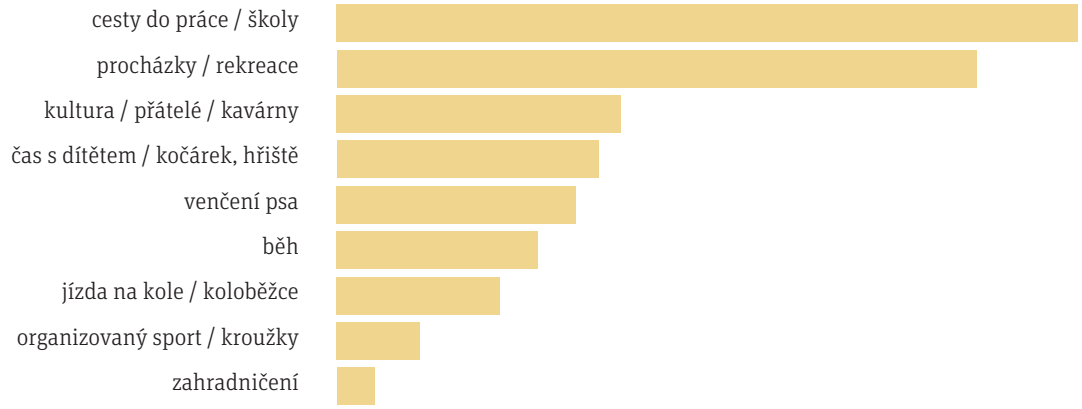

Aktivity v území Rohanského ostrova

graf ukazuje celková čísla nezkreslená přepočtem na hodnoty

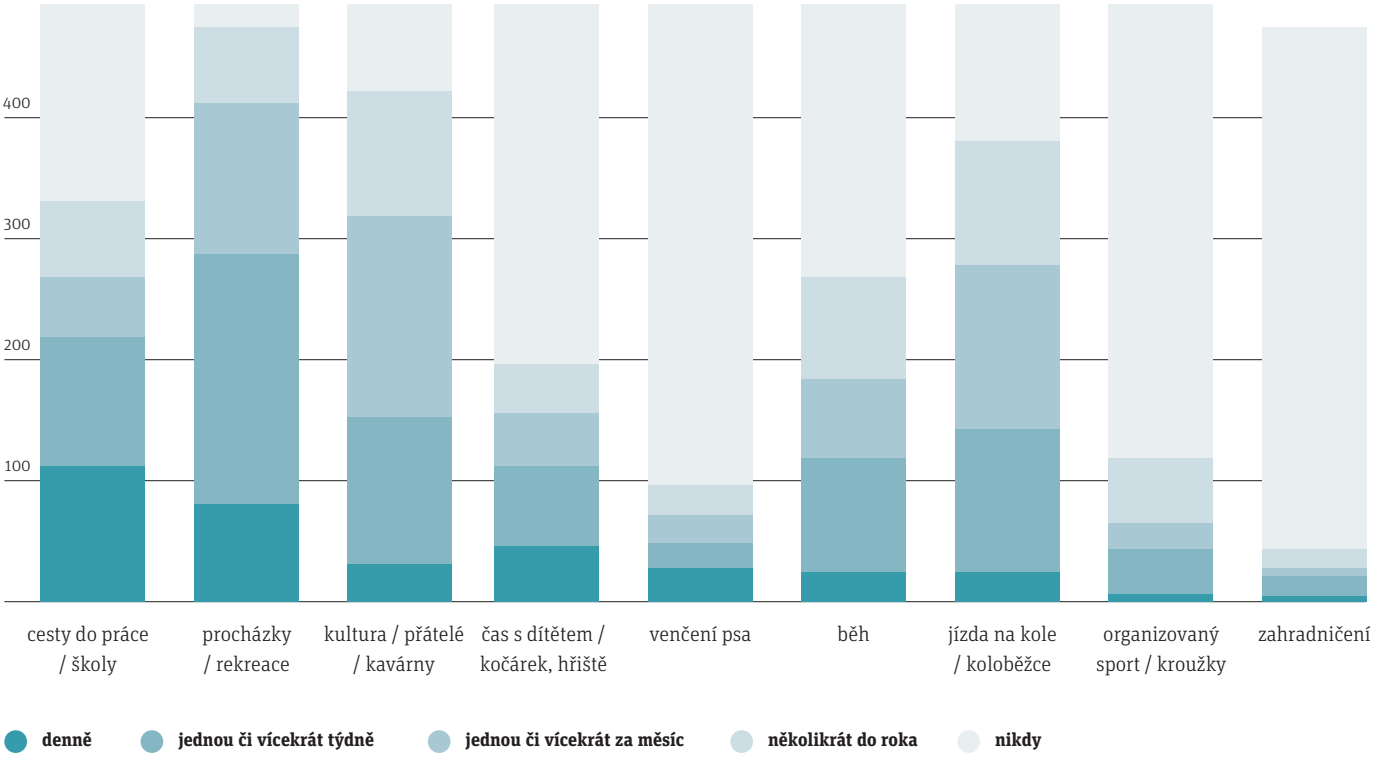

Shrnutí

Pro pěší a běžce funguje lineární dlouhý profil parku v jedné rovině podél vody bezvadně. Těmto aktivitám zde vše nahrává. Lze se pěkně rozejít resp. rozběhnout a tento pocit jistou dobu přetrvá. Bohužel funguje pouze na jedné zpevněné (cyklo)stezce linoucí se po celé délce, kde se všichni uživatelé potkají. Jiné cestičky zde téměř nejsou, pohybu jinde **brání zarostlé plochy, bahno i strach**. Dospělí uživatelé území s dětmi oceňují klid, rozlehlost (pláně), stezku a dobrodružnější povahu území než nabízí klasická městská hřiště. Negativně vnímají zejména to, že se také obtížně dostávají mimo území stezky, natož k vodě. Na cyklostezce samozřejmě hrozí **kolize** dětí a pěších (**pomalých**) s cyklisty či bruslaři (**rychlými**). **Doplnění různých typů méně konvenčních hřišť** pro různé věkové skupiny je vítané. Cyklisté mají místo rádi. Využívají ho ti, kteří jezdí pravidelně po městě, tak i ti rekreační. Někteří preferují současný zpevněný povrch, jiní vzpomínají na předchozí mlatový jako na vítanou změnu v kontextu Prahy. Mezi návrhy na zlepšení najdeme užitečné nápady prověřené opakovanou jízdou, týkající se bezpečnosti, šířky, pruhů apod.

Zpracoval:

Ateliér pro veřejnou debatu
07/2021
www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierv d.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
IPR PRAHA

05

PŘÍTOMNOST A BUDOUCNOST ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Očima dětí a mládeže

“Opuštěná oblast. Cítil jsem, že tam nemám co dělat. Nenašel jsem tam klid. Na zemi byl nepořádek, i když opodál byly popelnice. Znovu bych tam nešel. Přišlo mi, že tam nic není. Zajímavé byly jen pozůstatky kolejí, rampička, přívoz. A zajíc.”

05

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území

04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu

05 / **Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova** / Očima dětí a mládeže

- **Úvod a metoda**
- **Děti 6 - 13 let**
- **Mladí lidé 14 - 17 let**
- **Shrnutí**

Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Úvod a metoda

Cílem zapojení dětí a mladých byla účast těchto **významných současných i budoucích uživatelů prostředí** na tvorbě koncepce. Dbali jsme zejména u starších na to, abychom dobře vysvětlili principy sdíleného rozhodování o prostředí a ukázali je jako práva v demokratické společnosti pro všechny skupiny obyvatel. Zadáním v této části práce bylo tedy popsat území očima dětí a náctiletých, promítnout do zadání jejich podněty a přispět touto cestou k budoucí kvalitě prostředí. V neposlední řadě jsme chtěli v dětech a mladých podpořit zájem o prostředí a posílit i vztah k němu. Podařilo se **zapojit 32 dětí** (věk 6-13 let) a **115 studentů** (věk 14-17 let). S dětmi jsme se setkali v rámci informačního kontejneru v terénu, se studenty ve školách.

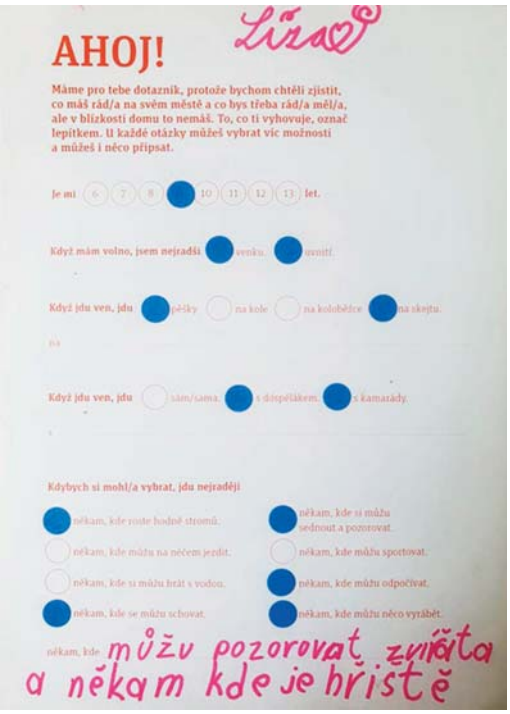

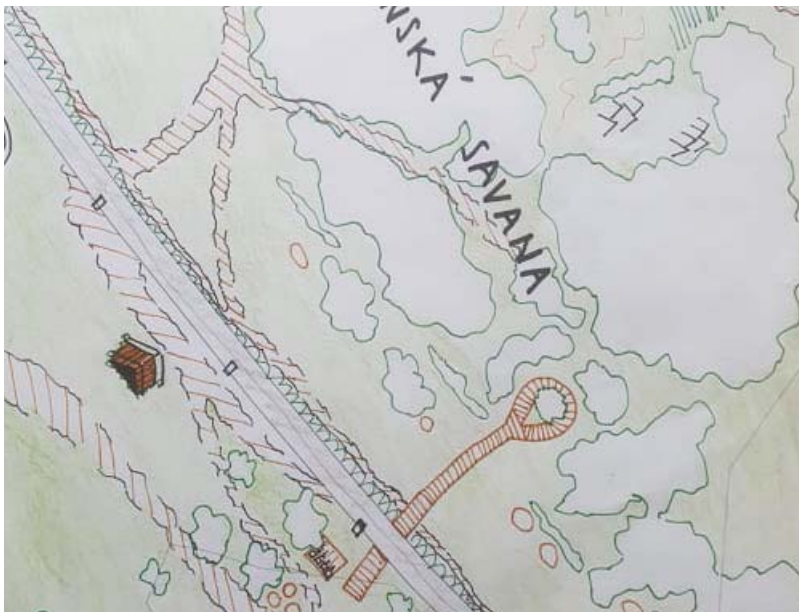

Děti 6 – 13 let

Děti ve věku 6-13, kteří převážně většině bydlí v přilehlých lokalitách, se k tématu Rohanského ostrova vyjádřili na informačním kontejneru, který byl v lokalitě Karlínského náměstí a Invalidovny umístěn v květnu 2021. V asistenci rodičů, pedagogů nebo samostatně (většinou) vyplnili **krátký dotazník AHOJ!**. Jeho smyslem bylo zeptat se zejména na **preferovaný způsob trávení času venku** a **činnosti, které z pohledu dětí přinášejí zábavu** a je možné je realizovat v dotčeném území v jeho současné nebo budoucí podobě. Jelikož informační kontejner nebyl umístěn přímo v oblasti Rohanského ostrova a nebylo jasné, zda a nakolik děti znají prostředí, otázky v dotazníku byly formulovány spíše obecně a neodkazovaly ke konkrétním místům v územím. Podařilo se získat **odpovědi 32 dětí**. Možnost odpovědět na jednu otázku více možnostmi nebyla omezena, tudíž celkový počet odpovědí na jednu otázku v některých případech převyšoval počet dětských respondentů. Zajímal nás nicméně poměr odpovědí (vyjádřený ve zlomcích nebo procentech) a nikoli celkové číslo.

Čas tráví raději venku než uvnitř ¾ dětí.

Ven chodí **ve více než polovině případů pěšky** a v zhruba pětině případů na kole.

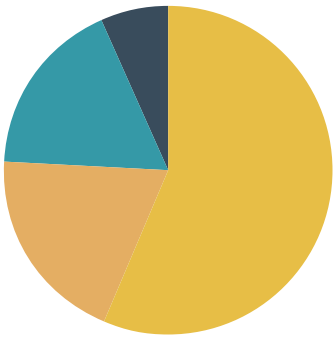

- pěšky 56,5 %
- na kole 19,6 %
- na koloběžce 17,4 %
- na skejtu 6,5 %

Častěji než samo jde dítě **ven ve společnosti buďto kamarádů nebo dospělých**, což bude pravděpodobně určeno i věkem.

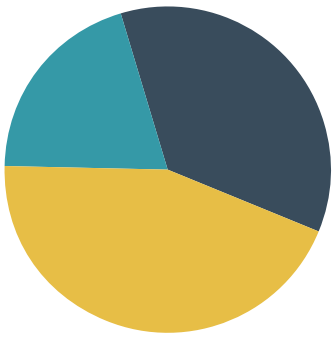

- sám / sama 20 %
- s dospělákem 35,6 %
- s kamarády 44,4 %

Kam jde dítě nejraději? Každé dítě je jiné a skladba oblíbených aktivit je proto velmi pestrá. Nejoblíbenější jsou **místa, kde lze odpočívat (17,8%), sportovat (16,4%)**, kde roste **hodně stromů (16,4%)** a kde si lze **hrát s vodou (15,1%)**.

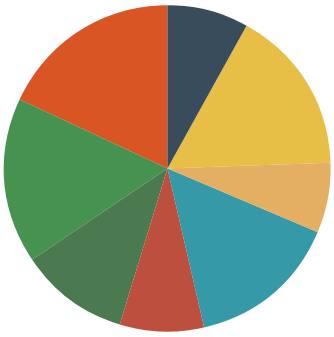

někam, kde roste hodně stromů	16,4 %
někam, kde můžu na něčem jezdit	6,8 %
někam, kde si můžu hrát s vodou	15,1 %
někam, kde se můžu schovat	8,2 %
někam, kde si můžu sednout a pozorovat	11,0 %
někam, kde můžu sportovat	16,4 %
někam, kde si můžu odpočívat	17,8 %
někam, kde se můžu něco vyrábět	8,2 %

Zpřesnění konkrétního aktivního vyžití a oblíbeného mobiliáře přenáší odpovědi na otázku, jaké prvky venku děti nejčastěji hledají. Nejzábavnější prvky jsou ty, na které se dá vylézt (15,9%), na kterých se lze houpat (15,9%), čím se dá prolézt (13,6%), kde lze sedět či stát a pozorovat (11,4%) a schovávačky (11,4%).

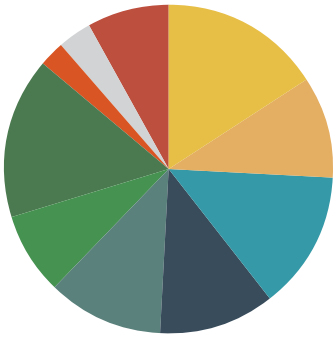

něco, na co se dá vylézt	15,9 %
něco, z čeho se dá skočit	10,2 %
něco, co se dá prolézt	13,6 %
něco, do čeho se dá schovat	11,4 %
něco, kde se dá jen tak sedět nebo stát a pozorovat okolí	11,4 %
něco, na čem se dá vozit	8,0 %
něco, na čem se dá houpat	15,9 %
něco, co vydá nějaký zvuk	2,3 %
něco, do čeho se dá trefovat	3,4 %
něco, na co se dá zavěsit	8,0 %

Děti se rádi bojí, až to šimrá v břiše, ale nakonec se chlubí, že dokázali podniknout **dobrodružné výpravy do tajemný míst (27,7%), lézt po stromech (23,4%)** nebo třeba **rychle jet (21,3%)**.

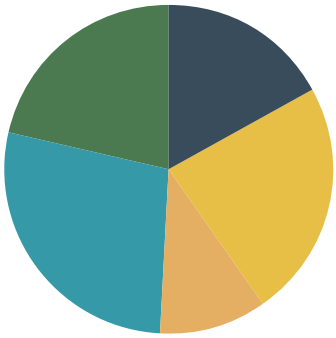

lezení po stromech	23,4 %
parkourové skákání	10,6 %
dobrodružná výprava do tajemných míst	27,7 %
rychlá jízda	21,3 %
balancovat po kládě nad potokem	17,0 %

Mladí lidé 14 – 17 let

Mladé lidi jsme do participace **zapojili prostřednictvím škol**. Spolupracovali jsme se třemi školami v okolí: Gymnázium PORG – celkem 45 studentů (tercie a sexta), Gymnázium U Libeňského zámku - celkem 45 studentů (1. ročník a 3. ročník) a ZŠ Bohumila Hrabala - celkem 25 žáků (9. třída). Věkový rozptyl byl tedy **14 – 17 let**. Zapojení mělo dvě části – **1) mapování území a 2) navazující workshopy**. V první části pracovali studenti v terénu, kdy každý student detailně popisoval a výtvarně ztvárňoval přidělené území (o velikost cca 100x200m2). Při workshopu studenti dohromady skládali mapový model, vysvětlovali legendy a popisy, představovali svoji práci a sdíleli pozorování. Tyto workshopy probíhaly pod vedením koordinátorů participace a za cíl měly mj. sebrat zpětnou vazbu k současnému stavu území. Následně moderovanou diskusí a hrou jsme společně skládali představy o budoucnu. Výhodou dvoustupňové práce bylo, že studenti měli **díky terénní práci** alespoň částečnou **znalost místa** a se zjištěními následně kreativně pracovali

Následující grafy ukazují, jak často studenti území navštěvují. Data jsou rozdělena do dvou grafů podle vzdálenosti bydliště od Rohanského ostrova. Nicméně všechny školy jsou v pěším dosahu a dobré dostupnosti. Data ukazují, že **většina mladých lidí území nezná a nenavštěvuje**.

Škola i bydlení v okolí Rohanského ostrova do 1 km

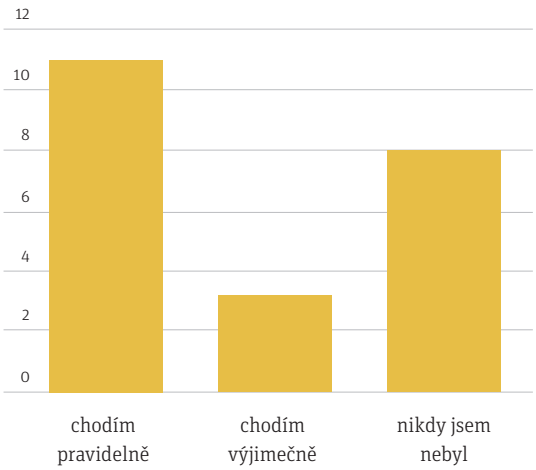

Škola v okolí, bydlím daleko od Rohanského ostrova

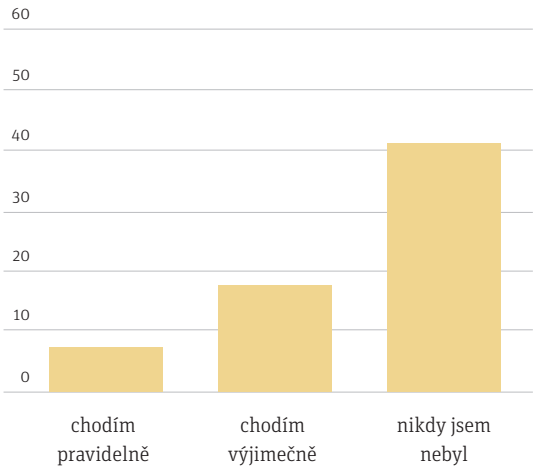

Následující graf ukazuje **aktivity**, které mladí lidé **rádi venku dělají**. Jedná se o různé formy aktivního i pasivnějšího trávení volného času, které jsou oblíbené a spíše neorganizované. Tato věková skupina nejvíce hledá a vítá takové prostředí, ve kterém může **nerušeně sedět a být - "chill-out" (17,3%)**, procházet se a v příjemném rozpoložení **jen tak pobývat venku s kamarády, trávit čas v přírodě a zeleni (10,2%)**, mít možnost se **občerstvit (7,1%)** a provádět celou řadu dalších atraktivních činností, většinou však **po svém**.

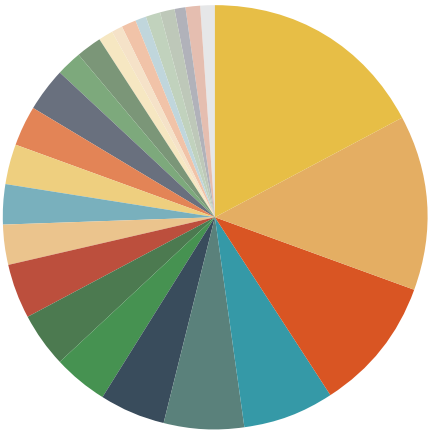

sednout na lavičku, číst a koukat (chill out, ve stínu)	17,3 %
procházet se a být venku s kamarády (pohoda)	13,3 %
být v přírodě / zeleni (terén, stromy, stezky)	10,2 %
kavárna, občerstvení, mobilní kontejnery	7,1 %
doma (počítač, něco svého)	6,1 %
běh	5,1 %
koupání v řece, pláž	4,1 %
volná hra a sporty (frisbee, lakros, softball, fotball)	4,1 %
se psem	4,1 %
venkovní posilovna	3,1 %
venkovní divadlo / kino	3,1 %
golf	3,1 %
šlapadla, kajaky, pramice, kanoe	3,1 %
kolo	3,1 %
brusle	2,0 %
malování a kreslení venku	2,0 %

Představy o budoucí podobě jsme probírali formou společné moderované diskuse a skupinovou technikou nazvanou problém pozpátku. Při ní si účastníci uvědomí, jak nechtějí, aby prostředí v budoucnost vypadalo, a tím udělají první krok k hledání pozitivního řešení. (Výsledná představená data jsou zaznamenaná pochopitelně již s plusovým znaménkem a říkají, jak by budoucnost ostrova v pohledu mladých naopak vypadat měla).

Jak by měl Rohanský ostrov vypadat, aby na něj chodili děti a mladí lidé?

- **Stín**
- **Přístup k řece**
- **Dobře prostupné pěšky, bez plotů a bariér**
- **Bez silnic a aut**
- **Bez průmyslových areálů, skládek a autobazarů**
- **Bez kempů bezdomovců**
- **Občerstvení**
- **Možnost sednout si**
- **Hřiště**
- Nevysekat celé
- Bez protipovodňových bariér
- Nenechat celé zarůst
- Ne vysoká zástavba
- Landart / umění, ale ne sochy špatných politiků
- Ne ošklivé stánky a obchůdky se suvenýry
- Akce ano, ale ne kluby a disco
- Wifi
- Ne přelidněné
- Zeleň
- Čistý vzduch
- Čistá voda
- Ticho a klid
- Pořádek
- Bez odpadků a injekčních stříkaček
- Bez stavenišť
- Osvětlení
- Sportoviště (venkovní posilovna, pingpong)

Zpracoval:

Ateliér pro veřejnou debatu
07/2021

www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierv d.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
IPR PRAHA

06

ROHANSKÝ A LIBEŇSKÝ OSTROV

A lidé bez střechy

„Mít kde bydlet, mít práci, bejt zdravej psychicky a fyzicky, mít rodinu, mít přátele, umět se bavit, dobrý vztah, takový hlavní věci. Tam jde o to si najít něco pěknýho, i když je to maličkost prostě. Když potkám někoho známýho a vidim, že je šťastnej, nebo jdu na brigádu a koupim si něco hezkýho. Prostě netrápit sám sebe a nesoužit se.“

06

OBSAH

Shrnutí

Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území

04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu

05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

Tématické oblasti

06 / **Rohanský a Libeňský ostrov** / A lidé bez střechy

- **Úvod a metoda**
- **Analýza situace bezdomovectví v Praze**
- **Lokalita Rohanského ostrova**
- **Obyvatelé Rohanského ostrova**
- **Bezdomovci a veřejnost**
- **Spolupráce s terénními službami a scénáře do budoucna**
- **Mobilní terénní služba – zázemí**
- **Fixpoint**
- **Zapojení osob bez domova do péče o území**
- **Nouzové stanoviště/tábořiště**
- **Na co si dát pozor**
- **Shrnutí**

Úvod a metoda

Speciální pozornost věnovaná tématu bezdomovectví vychází ze dvou hlavních předpokladů:

1) území je **jednou z nejvýznamnějších bezdomoveckých lokalit v celé Praze**
2) přítomnost lidí bez střechy v lokalitě má své přirozené důvody (blízkost zdrojů, vhodná poloha ve městě aj.).

Tyto faktory mají velkou setrvačnost v čase a v lokalitě spíše zůstanou i po realizaci terénních úprav spojených s revitalizací. Tento text vychází z rešerše podkladů (především Analýzy bezdomovectví v Praze, r.v.: 2020) a z řady rozhovorů, které byli vedeny s pracovníky sociálních služeb působícími v oblasti (**Armáda Spásy, Arcidiecézní charita Praha, Progressive, Pražské centrum sociálních služeb, Odbor sociální péče MČ Praha 8**). V rámci rešerše jsme rovněž mluvili s několika osobami bez střechy přímo v lokalitě.

Analýza situace bezdomovectví v Praze

V popisu situace bezdomovectví v Praze vycházíme zejména z dokumentu **Analýza situace bezdomovectví v Praze**, který zpracovala společnost Median s.r.o. v roce 2020. V rámci tohoto výzkumu bylo zjištěno, že **bezdomovectví a bytová nouze se týkají přibližně 20 000 obyvatel Prahy**.

- **osoby bez střechy** – tedy nocující venku, v provizorních přístřešcích a v noclehárnách – cca 3 900 – 4 900
- **osoby bez bytu** – tedy pobývající v různých institucích a ubytovacích zařízeních – cca 8 700
- **osoby ohrožené ztrátou bydlení** nebo mající nevyhovující bydlení – cca 7 000

U převážné části osob trvá jejich stav bezdomovectví nejméně několik let, někdy i mnoho let. S narůstající dobou života bez trvalého bydlení bývá také většinou řešení takové situace náročnější.

Hl. m. Praha má rozvinutý systém sociálních služeb, nicméně jak uživatelé sociálních služeb, tak jejich poskytovatelé narážejí na různé limity, bariéry a problémy. Potřeby lidí bez domova jsou sice v obecnosti podobné, ale mají svá specifika a proto to, co může být řešením pro jednu skupinu obyvatel nemůže být aplikovatelné plošně.

Počty osob bez střechy

Určení počtu osob bez střechy, tedy lidí bez domova, kteří nepobývají v žádné instituci, ubytovně ani bytě, ale nocují buď na veřejných prostranstvích, nebo v různých typech provizorních přístřešků, stanech, squatech či v zahrádkářských koloniích, chatách, boudách, maringotkách se jeví jako nejsložitější (v porovnání s určováním počtu osob na ubytovnách, azylových domech a podobných zařízeních). V dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že až 65% osob bez domova volí jako způsob nocování venku, ve stanu či squatu. Důvody, které k takové volbě mohou přispívat budou popsány dále v textu.

Pro potřebu této zprávy je důležitá také další informace týkající se rozložení osob bez domova podle městských částí. Je třeba upozornit, že čísla se liší nejen podle způsobu zjišťování dat, ale také podle toho, jak přesně a úplně uvádějí data jednotlivé městské části. I s ohledem na možné odchylky je evidentní, že Městská část Praha 8 je lokalitou, pro kterou je problematika bezdomovectví velmi aktuální. Podle různých odhadů se zde nachází 13 - 22% osob bez střechy (tedy nocujících mimo ubytovací zařízení) sídlících v Praze

městská část	údaje z CAWI dotazování MČ	údaje Praha MČ odhady[13]	údaje z CAPI dotazování pouze lidé bez střechy
Praha 1	2 %	13 %	17 %
Praha 2	1 %	2 %	2 %
Praha 3	4 %	6 %	4 %
Praha 4	7 %	9 %	6 %
Praha 5	12 %	8 %	12 %
Praha 6	6 %	12 %	11 %
Praha 7	4 %	7 %	9 %
Praha 8	22 %	13 %	18 %
Praha 9	7 %	3 %	9 %
Praha 10	15 %	9 %	2 %
Praha 11	1 %	2 %	3 %

městská část	údaje z CAWI dotazování MČ	údaje Praha MČ odhady[13]	údaje z CAPI dotazování pouze lidé bez střechy
Praha 12	3 %	2 %	0 %
Praha 13	0 %	2 %	2 %
Praha 14	6 %	2 %	1 %
Praha 15	3 %	2 %	0 %
Praha 16	0 %	1 %	0 %
Praha 17	2 %	1 %	1 %
Praha 18	2 %	1 %	0 %
Praha 19	0 %	0 %	0 %
Praha 20	1 %	1 %	0 %
Praha 21	0 %	1 %	0 %
Praha 22	1 %	1 %	0 %

– CAWI – dotazníkové šetření formou webového formuláře (online) - byly použity celkem 4 varianty dotazníku, a to pro městské části, sociaální služby pro lidi bez domova, další instituce, v nichž bylo provedeno sčítání osob bez domova, a občanské a další iniciativy zabývající se podporou lidí bez domova
– CAPI - dotazníkové šetření mezi lidmi bez domova (v terénu)
– Toto sčítání proběhlo v roce 2019.

Charakteristiky osob bez domova

Z hlediska populační struktury se dá říci, že mezi osobami bez domova výrazně převažují muži (84%), nejvíce zastoupena je skupina lidí středního věku (84 % ve věku 31 - 60 let), trvalé bydliště hlásí spíše mimo Prahu (53%) a většina osob bez domova žije sama (bez partnera či přátel 59%). Typická je také malá sociální síť, na kterou se lidé bez domova mohou obracet. To samo o sobě je problém, který ztěžuje řešení jejich situace. Nemají často nejen rodinu, partnera či přátelé, ale ani známé, kteří by jim mohli pomoci s hledáním zaměstnání, lékaře či právní porady při řešení exekucí, které jsou tak často s bezdomovectvím spojeny.

Graf č. 13: Podíl mužů a žen

(N=274)

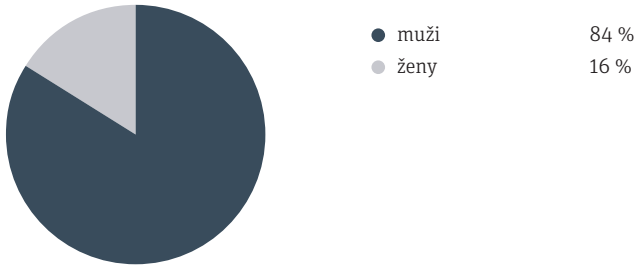

Graf č. 14: Věkové skupiny

(N=274)

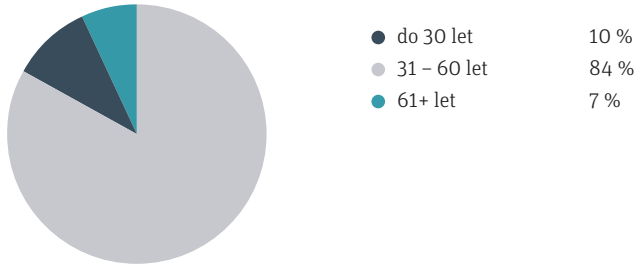

Graf č. 15: Trvalé bydliště

(N=274)

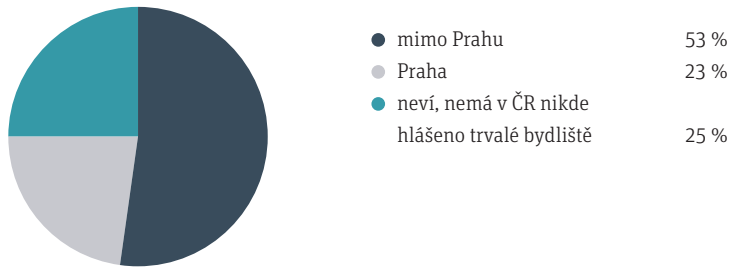

Graf č. 26: Aktuální způsob soužití

(N=397)

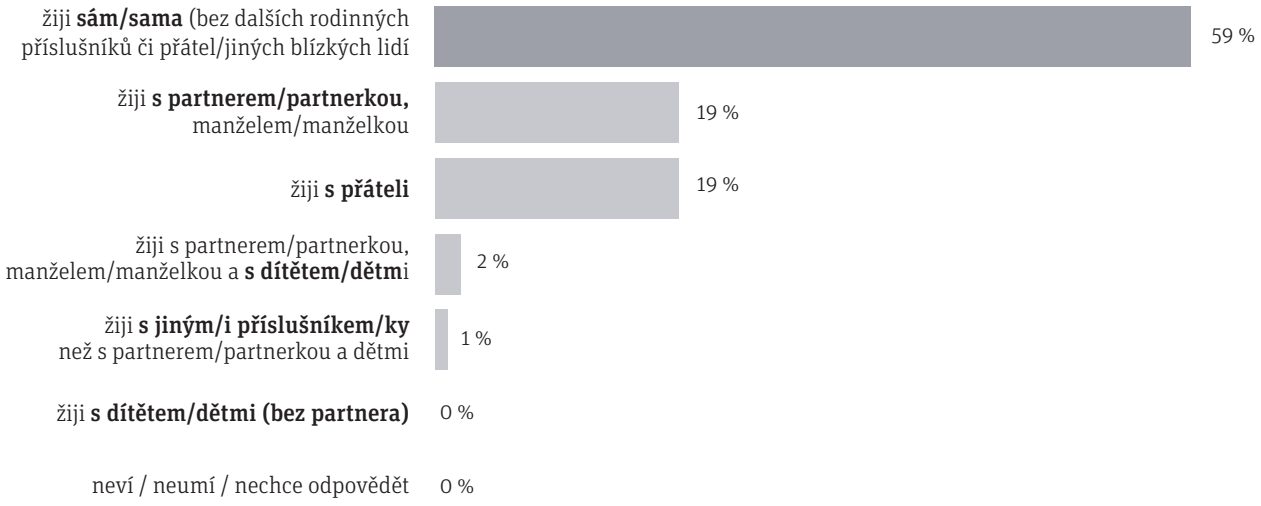

Potřeby osob bez střechy

V Analýze situace bezdomovectví v Praze jsou potřeby lidí bez domova specifikovány podle jednotlivých typů nocování, které volí. Respondenti se rozřazují mezi osoby, které přespávají venku na ulici, v nebytových prostorech, v noclehárně, na ubytovně, v azylovém domě a v humanitárním hostelu. Pro lokalitu Rohanského ostrova je zajímavá především první skupina - osob nocujících venku.

Nucené přespávání tzv. na ulici je chápáno jako jedna z vůbec nejhorších situací, do jaké se člověk může dostat. Nicméně potřeby lidí bez domova a jejich rozhodovací rámce často neodpovídají chápání většinové společnosti, a tak dochází k tomu, že nocování venku je za určitých okolností preferováno před jinými, více či méně dostupnými možnostmi, zejména před pobytovými sociálními službami či ubytovnami.

Na základě hloubkových rozhovorů provedených pro potřeby Analýzy situace bezdomovectví v Praze lze říci, že nocování venku lépe než jiné možnosti odpovídá potřebě soukromí a potřebě možnosti vlastního rozhodování (autonomie). Silně vnímanou negativní stránkou, která se pojí s nocováním venku a zmiňovala ji převážná většina respondentů, je, že se na ulici necítí bezpečně. Na druhou stranu obavy o bezpečí nejsou vzácné ani u jiných typů nocování, jako například na ubytovnách.

Při nocování venku je potřeba zajištění určitého vybavení. Jedná se zpravidla o teplé oblečení, izolaci od chladu od země, případně pokročilejší vybavení, jako je stan, spacáky apod. Díky této výbavě tak lidé bez střechy mohou dosáhnout částečného zvýšení komfortu nocování, nicméně toto vybavení také často ztrácejí nebo je jim odcizeno. S tím také souvisí nemožnost mít a dlouhodobě si udržet dostatek osobních věcí, které jsou předmětem každodenní potřeby.

Možné důvody preference nocování venku

Zde uvádíme několik nevýhod, které byly respondenty zmiňovány při popisu jiných způsobů nocování než venku. Mohou to být důvody, které je vedou k volbě spaní beze střechy. U nocleháren to byla stanovená doba příchodu a odchodu, která se neshoduje s potřebou být mimo noclehárnu, např. kvůli pracovním povinnostem. U nocleháren a ubytoven byla často zmiňovaná nespokojenost s čistotou prostředí a nevhodnými hygienickými podmínkami (včetně přítomnosti parazitů). Může se to na první pohled zdát v porovnání s nocováním venku paradoxní, ale vzhledem k vysoké koncentraci lidí na malém prostoru, kteří mají různé hygienické návyky a ne vždy dostatečnou frekvencí úklidu, je to připomínka relevantní. Nutnost sdílet prostor s velkým množstvím lidí je problém nejen pro hygienu, ale i pro již zmiňovanou potřebu soukromí. Ta je u řady lidí bez domova natolik velká, že raději volí nocování venku, kde si mohou zachovat větší autonomii a možnost se svobodně rozhodovat. **Z těchto poznatků vyplývá, že řešením otázky bezdomovectví a situace osob bez střechy by nebylo pouze zvýšení kapacit různých typů ubytovacích zařízení**. Minimálně ne za stávajících podmínek.

Okruhy potřeb osob bez domova (nejen skupiny bez střechy)

- Nalezení bydlení, ubytování či vhodné pobytové služby
- Práce a finance
- Zdraví
- Vyřizování úředních záležitostí
- Řešení dluhové situace
- Zlepšování kompetencí

Finance

Jedním z nejpalčivějších problémů, se kterými se lidé bez domova potýkají, je pochopitelně otázka financí, respektive jejich nedostatek. Je to důvodem, proč se primárně bez trvalého bydlení ocitnou a zároveň jedním z hlavních důvodů, proč je pro ně tak náročné takovou situaci řešit. Z výzkumu vyplývá, že **až 80% osob bez domova se potýká s dluhy a exekucemi**. To jim sekundárně komplikuje i možnost výdělku. Při nalezení zaměstnání se smlouvou jim může být velká část příjmu zabavena, mohou přijít o nárok na sociální dávky a paradoxně tak na tom mohou být finančně lépe bez práce s legální smlouvou. I to bude důvodem, proč je jako zdroj financí častěji uváděna práce na černo (24%) než práce na smlouvu či dohodu (17%). Osoby bez střechy se tak ocitají na kraji společnosti i z tohoto hlediska, jsou na pracovním trhu znevýhodnění, zranitelní a snadno zneužitelní.

Až 15 % lidí bez domova odpovědělo, že nedisponují vůbec žádnými příjmy, celkově pak **41 % z nich má příjmy méně než 2 000 Kč, tedy pod hranicí existenčního minima**, třetina (32 %) pak 2 000–5 000 Kč, což je příjem kolem životního minima. 24 % pak disponuje vyššími částkami, nejčastěji však do 12 000 Kč, pouze 5 % má vyšší příjmy než 12 000 Kč.

Přestože exekutorská komora uvádí, že počet exekucí v České republice i navzdory koronavirové situaci meziročně klesá, celkový počet exekucí a osob exekucí postižených je alarmující. V roce 2019 bylo evidováno **775 000 osob v exekuci s celkovým počtem 4 460 000 exekucí** (zdroj mapaexekuci.cz). Je tak evidentní, že přestože se téma bezdomovectví může jevit většinové společnosti jako okrajové, z hlediska počtu obyvatel, které jsou jím nebo minimálně bytovou nouzí ohroženi, to je problém mnohem rozsáhlejší. Celorepubliková data jsou pro tento přehled situace na Rohanském ostrově respektive v Praze relevantní mimo jiné proto, že až 53% osob bez domova uvádí své trvalé bydliště jinde než v Praze.

Graf č. 35: Příjmy lidí bez domova

(N=397)

Graf č. 36: Výše příjmů

(N=397)

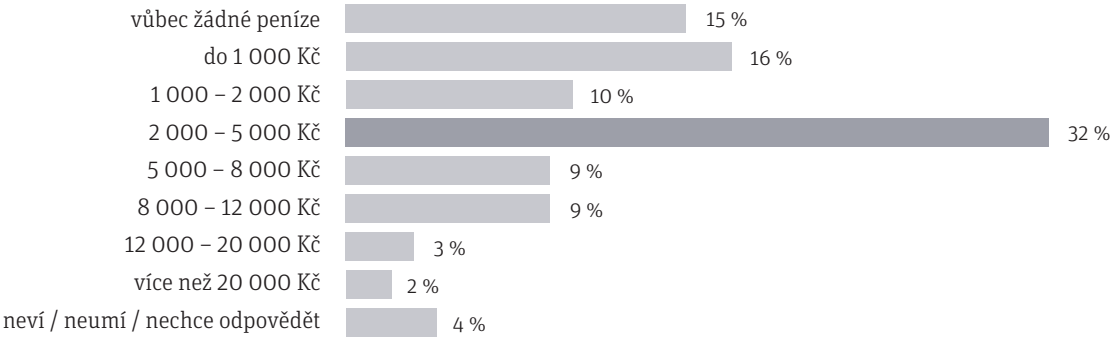

Městské části v Praze a jejich možnosti

Vyjádřeno v součtu plných úvazků městské části vykázaly, že podpoře lidí bez domova (nikoli výhradně) se věnuje celkem 64 zaměstnanců. Těchto necelých sedm desítek zaměstnanců městských částí má tedy na starosti řešení problematiky osob bez domova či v sociální nouzi 20 000 obyvatel Prahy. Nedostatečné personální kapacity uvádí jako překážku intenzivnější podpory lidí bez domova třetina městských částí. Přes dvě třetiny pak uvádí jako problém nedostatek bytů, které by mohly být vyčleněny na sociální bydlení a až 86% uvádí jako překážku vysoké ceny nájmů a špatnou dostupnost bydlení obecně.

Několik městských částí dále poukázalo na odpor občanů MČ k aktivitám na podporu cílové skupiny lidí bez domova a problémy/překážky při vzniku nových sociálních služeb na území MČ. Nikdo neodpověděl, že by podporu cílové skupiny považoval za dostatečnou ani že by problém viděl v nedostatečném zmapování populace lidí bez domova na území městské části.

Lokalita Rohanského ostrova

Pro Prahu je území Rohanského ostrova aktuálně největší bezdomoveckou lokalitou v Praze. Rohanský ostrov je **jedno z posledních míst tzv. bezdomoveckých osad**. Pro srovnání se dá použít lokalita centra města - např. Anděl. Tam je hodně lidí, kteří jsou úplně bez zázemí - na lavičkách, v zastávkách. Na Rohanském ostrově jsou oproti tomu osadová místa - stany, přístřechy. Dříve bylo podobných lokalit v Praze více (okolí Kolbenovy ul., Klíčov, kolem Depa Hostivař). (Desenský; Drozd, Armáda Spásy). Přítomnost bezdomovců v lokalitě vychází z kombinace několika faktorů:

- **Klid a možnost postavit si zde přístřešek, přespat.** Lokalita je poměrně tolerovaná. “Lidé bez domova, kteří žijí na RO jsou pro policii oproti lidem přímo na ulici, zastávkách MHD a podobně méně problémoví. (Holíková, Praha 8). “Policajti občas pruděj, ale většinou jsou ok. Dělaj svoji práci.” (obyvatel stanové osady) Není to ale pravidlem, vyslechli jsme ale i historku, že jeden místní obyvatel dostal od hlídkujícího policajta pokutu za to, že si nabíral vodu v řece do kyblíku.
- **Přítomnost vody** (užitková voda z Vltavy, někdy ale i na čaj). “Vltava je úplně zásadní. Říkáme “Hotel Vltava” (obyvatel stanové osady)
- **Možnost rozdělat menší oheň** a dřevo na oheň. Slovy místního obyvatele “Nesmí se tu pálit, ale malý ohníček většinou policajti pochopí (kvůli čaji apod.)”
- **Dobrá dostupnost do centra města**, mhd, ale i pěšky
- **Dostupnost v lokalitě provozovaných sociálních služeb.** “Do MTS (mobilní terénní služby) chodíme, ale není to zásadní. To nás na nohou neudrží.” (obyvatel stanové osady)

Místa, kde se lidé bez domova (či beze střechy) vyskytují, lze zmapovat jednou důkladnější procházkou po řešeném území. S počty osob už je to složitější. Zde je spíš potřeba vzít v potaz dlouhodobější ukazatele - jako monitorovací zprávy policie či pracovníků sociálních služeb. Např. zde jsou údaje ze sčítání, které proběhlo na popud MČ Praha 8 v roce 2019. Z něhož je patrné, že počty jsou velice proměnlivé. Obecně lze konstatovat, že v zimním období se počty obyvatel snižují a rovněž obydlené zóny se více koncentrují.

Trasa č. 4

Lokace: Rohanský ostrov, Rohanské nábřeží – stany za betonárkou, šatny bývalého volejbalového klubu + maringotka atd., Libeňský ostrov, Voctářova bývalý autobazar, proti Kauflandu

Počet sečtených osob:

1. den
celkem 32

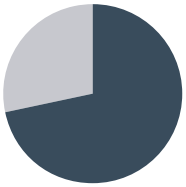

muži	23
ženy	9

2. den
celkem 18

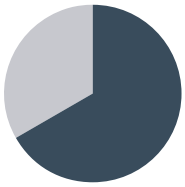

muži	23
ženy	9

Co se umístění týče, lze mluvit o několika vyloženě pravidelně obývaných lokalitách (v mapce žluté). Zde přebývají lidé ve stanových osadách, v nevyužívaných objektech (např. šatny) či přímo pod tělesem Libeňského mostu. Neustálá změna a fluktuace je však pro tuto tématiku charakteristická a tak se obyvatelé a jejich počty neustále mění. “Dřív bylo také hodně lidí pod Libeňským mostem, pak se to tam vyčistilo a přesunuli se, teď už jsou zase zpět”. Samostatnou otázkou zůstávají lidé, kteří obývají prostory severně od Libeňského mostu - v drobných zahrádkářských staveních, stanech na soukromých plochách, v karavanech či přímo na lodích. O nich se nám bohužel nepodařilo zjistit více než několik nahodilých informací:

> *„Tady bydlí 100 letý dědeček, v tom karavanu.*
> *O byt přišel podvodníkama, opil se v hospodě, nechali mu podepsat papír a prodali mu byt“*

Relevantních je i několik míst, které mají pro celé území význam z pohledu osoby bez střechy – jmenovitě:
Kaufland, výkup surovin Voctářova, stanoviště MTS - mobilní terénní služby, Palmovka, břehy Vltavy, Přístav).

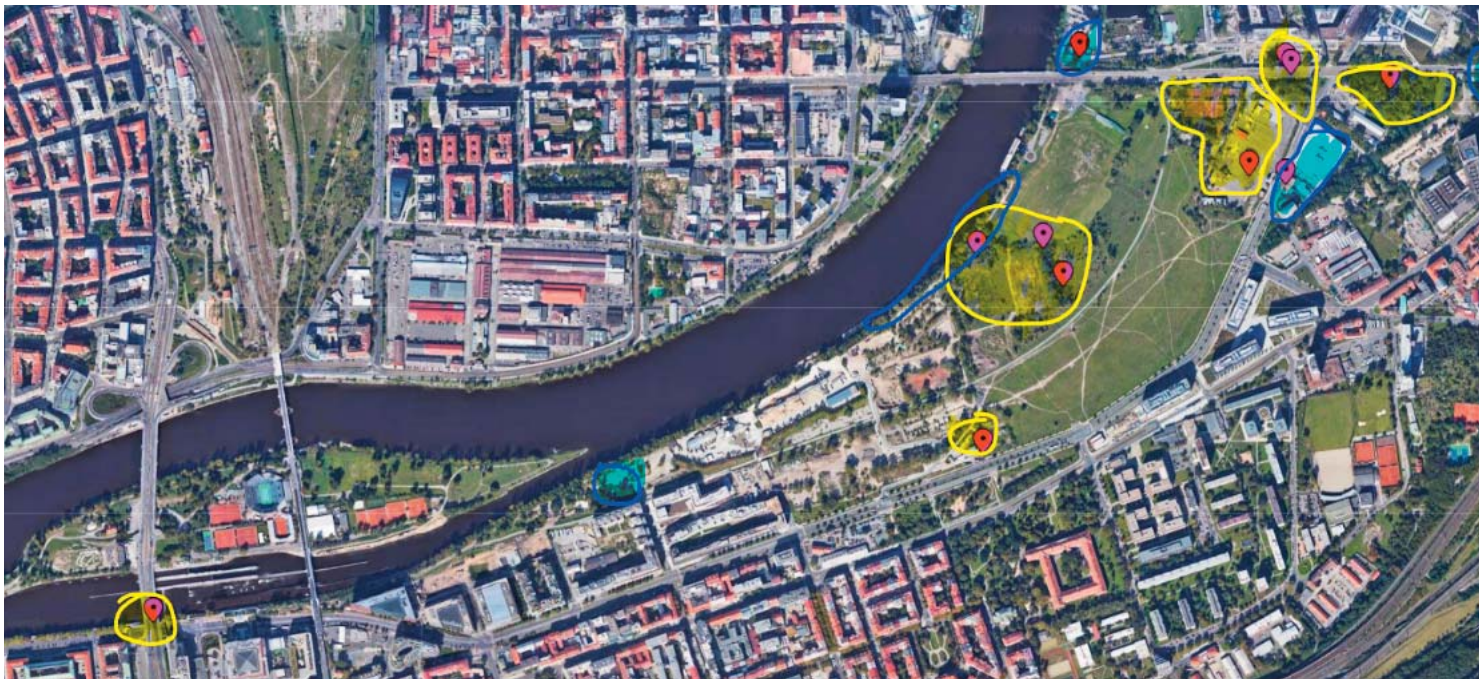

Obyvatelé Rohanského ostrova

V lokalitě nelze mluvit o nějaké sourodé skupině obyvatel. Jsou zde dlouhodobí obyvatelé "osadníci", krátkodobí a vlastně náhodní "návštěvníci", uživatelé návykových látek i bezdomovci, kteří sice bydlí (např. v karavanu), ale nemají žádné příjmy a žijí v hmotné nouzi. Skupiny drží více pospolu a navzájem se moc nestýkají. "S lidma pod mostem a u hřiště se nebavíme." Na druhou stranu se alespoň dlouhodobější obyvatelé znají od pohledu a vědí o sobě. „Nepoznala byste, že to jsou lidi bez domova – když vyjdou – jsou čistí; je tam kluk 28 let, vyjde navoněný, má taštičku a nikdo by nepoznal, že bydlí pod mostem; snaží se z toho dostat" (paní Jarka, rozhovor 03/2021).

Bezdomovci a veřejnost

Co je naopak pro lokalitu Rohanského ostrova a tematiku bezdomovectví téměř až charakteristické je relativně nízká frekvence problémů a konfliktů v porovnání s jinými lokalitami v Praze. Téma poměrně významně rezonovalo mezi odpověďmi online dotazníku, který byl k přípravě Koncepce Rohanského ostrova realizován v květnu 2021. Přítomnost bezdomovců podle respondentů prakticky kopíruje místa uváděná odborníky v místě působícími. Nicméně největší vnímaný význam má lokalita "osady" mezi golfovým hřištěm a betonárkou, neboť je nejvíce "na očích". Nejčastěji lidé uvádějí snížený pocit bezpečí či komfortu a problémy s nepořádkem, který si s výskytem osob bez střechy spojují. Nějaké reálné konlikty ale neuvádí takřka nikdo. Zaznívají konkrétní obavy z injekčních stříkaček či volně pobíhajících psů (pletou se cyklistům pod kola). Pocit nebezpečí plyne spíše z nepředvídatelnosti chování (např. osoby pod vlivem) než z reálného ohrožení. Vadí rovněž kouř z ohýnků, když se pálí nekvalitní materiál a odpad. "Stížnosti ze strany veřejnosti nějaké jsou, ale nedochází ke konfliktům. Spíše lidem vadí, že na lidi bez domova musí koukat." (Holíková, MČ Praha 8) Konkrétní problémy uvedl v rozhovoru provozovatel autobazaru u Libeňského mostu, kterému se někdo z bezdomovců vkrádá do zaparkovaných aut.

I z hlediska policie je lokalita vnímána jako relativně bezproblémová – policie na místo dochází spíše v rámci pravidelných pochůzek než jednorázových zásahů s konkrétní příčinou. "V lokalitě RO, která je vylidněná, jsou lidé bez domova pro policii menší problém než třeba na Palmovce." To umožňuje policii fungovat i jinak než jako pořádková síla. Nedá se říci, že by policie byla jen represivní složka, často má i pozitivní přístup ke klientům." (Fiala, ADCH Praha) "Když policie najde klienta, u kterého má pocit, že by se měl spojit se službou pomoci, tak je propojí se sociálním pracovníkem městské části."(Holíková, MČ Praha 8)

Body a uvedené počty na mapě ukazují opakování klíčového slova "bezdomovec". Oblast "osady" s číslem 95 jasně dominuje.

Spolupráce s terénními službami a scénáře do budoucna

V oblasti práce s lidmi bez střechy působí na Rohanském ostrově hlavně Armáda Spásy a Arcidiecézní charita Praha. Obě zde mají své terénní programy a obě v blízké vzdálenosti provozují azylové domy - Armáda Spásy v Tusarově ulici v Holešovicích a Charita v Pernerově ulici v Karlíně. Armáda Spásy má u Libeňského mostu zřízené stanoviště pro MTS neboli mobilní terénní službu. V oblasti péče o drogově závislé zde pak působí organizace Progressive a Drop In, které zde realizují především své terénní programy - docházení za klienty, poradenství, výměna injekčních stříkaček a další pomoc.

Mobilní terénní služba – zázemí

O terénní službě jsme mluvili s terénním pracovníkem panem Rakušanem. Podle něj je pro obyvatele Rohanského ostrova poměrně významným rysem to, že spolupracují s terénními sociálními službami a obecně mají tendenci se o to místo stratat a zůstávat tam. V roce 2020 byla poměrně pokročilá snaha o úklid na místě, ale nakonec to kvůli komplikacím s epidemií Covid19 bylo přerušeno (nepodařilo se domluvit přistavení kontejneru). Místní obyvatelé ale měli zájem se toho zúčastnit. Služby MTS využívá v létě kolem 50 lidí, přičemž se jedná o jeden den v týdnu, kdy je na místo přistavena dodávka s polní výdejnou jídla a malou ordinací pro základní ošetření. Zhruba třetina klientů připadá na obyvatele lokality, ostatní za MTS dojíždějí či docházejí z větší dálky. MTS potřebuje na místě v úplném základu: **zpevněnou plochu**, kam lze dojet dodávkou, určitou míru soukromí (“ať nejsme moc vidět”) a dobrou dopravní dostupnost pro klienty. Důležité je zvážit efekty kombinace různých provozů (školka, obchodní centrum, radnice aj.). Benefitem navíc by byl **zastřešený prostor** pro výdej jídla (“Ve sněhu a dešti je to tady občas dost nedůstojný.”), **možnost uskladnění** několika beer setů, **odpadkový koš** či popelnice. Pokud by byl přístup k pitné vodě na mytí rukou či **připojení mobilní sprchy**, bylo by to skvělé. (Rakušan, MTS Armády Spásy)

Z těchto prostorových a jiných nároků pro umístění MTS se jako ideální jeví umístění, které je v území již dnes pro tuto službu využíváno – tedy v blízkosti mostních pilířů Libeňského mostu při pravém břehu Vltavy.

Fixpoint

Z hlediska péče o drogově závislé by byla na zvážení instalace jednoho či více zařízení "fix point", jenž umožňuje bezpečné uložení potenciálně nebezpečného odpadu v podobě použitých injekčních stříkaček do malého nepřístupného kontejneru. Pro umístění fix pointu je významný argument, že v má být umístěn tam, "kde si klienti davaj, ne, kudy prochazej" (Plaček, Progressive). Téma obav z infekčního odpadu po užívání drog v území poměrně významně rezonuje mezi odpověďmi v el. dotazníku, který byl k přípravě Koncepce spuštěn mezi širokou veřejností. Umístění fixpointu by mohlo být argumentováno rovněž tímto faktem.

Zapojení osob bez domova do péče o území

Jednou z nejpalčivějších potřeb osob bez střechy obecně je možnost výdělku. Sehnat byť jen jednorázovou práci bývá z mnoha důvodů velice složité (viz kap. 2. Analýza bezdomovectví). Pokud by se v místě podařilo realizovat nějaký systém poskytnutí služeb za protislužbu (například úklid za jídlo či stravenky), mohlo by to být příkladem dobré praxe. Nejen v zahraničí, ale i v Praze probíhá minimálně jeden podobně nastavený program - tzv. Homeless blues na Praze 9[1]. Osobám bez domova je výměnou za péči o okolí nabídnuto bydlení v buňkách s tím, že by mělo sloužit jako bydlení dočasné, umožňující resocializaci a následné nalezení bydlení standardního. Přestože statisticky jen málo klientů tohoto programu následné bydlení našlo, nedá se z našeho hlediska hodnotit projekt jako neúspěšný. Vzhledem k cenám bytů a pronájmů v Praze, které jsou často vysoké i pro střední příjmovou skupinu obyvatel, to vlastně není moc překvapivý výsledek.

> *„Vidíme u většiny snahu o lepší přístup nejen k sobě, ale i ke svému okolí."*

> *„Oficiálně u nás pracuje na DPČ sedm bezdomovců jako pořádková a úklidová služba, další pracují např. jako ostraha parkovišť u soukromých firem na Praze 9, atd."*
> (K. Valenta 16. 12. 2019)

> *„Také se nám snížily náklady na úklidy a likvidaci černých skládek – spolupracující bezdomovci nám sami od sebe volají a fotí problémová místa."*

Většina účastníků projekt Homeless blues opustila předčasně proto, že se nebyla dostatečně schopna starat o přidělené území. Nicméně je tam několik dlouhodobých obyvatel, kteří se o svůj příbytek starají, chovají zvířata. Z rozhovorů s veřejností vyplývá, že lokalita je z jejich hlediska upravenější a působí bezpečněji než před projektem.

Možným úskalím tohoto projektu a jemu podobných bývá fakt, že není systematicky propojený se sociální prací, terénní práce tam dochází spíš nahodile, a proto neumožňuje účastníkům systematicky pracovat na řešení individuálních bariér získání standardního bydlení. Problematika bezdomovectví je velmi komplexní a adekvátně k tomu je třeba, aby bylo komplexní i její řešení.

> *„Kdyby se zde udělal park, já bych se starala, bydlela, udržoval a dělala, co mám, protože se nechci stěhovat nikam jinam"*
> (paní Jarka, rozhovor 03/2021)

[1] zdroj: Brífink k projektu Prahy 9 Homeless Blues (Štěpán Ripka, poradce radního HMP Adama Zábranského, 8. 1. 2020)

Nouzové stanoviště/tábořiště

V souvislosti s epidemií Covid19 byla Praha nucena postavit nouzové stanové městečko pro lidi bez domova, kteří s virem přišli do kontaktu. Toto “městečko” bylo postaveno v Troji poblíž městského okruhu v dubnu 2020 za pomoci armády. Teoreticky by takové stanoviště pro nouzové situace (epidemie, tuhé zimy, aj.) dávalo smysl jako součást krizové infrastruktury Prahy a možná by pro něj území Rohanského ostrova dávalo dobrý smysl. Reálně by se využívalo minimálně, ale v případě krize by poskytlo potřebné místo, přípojku na elektřinu a vodu.

Na co si dát pozor

Zde je na místě zmínit určitou “ožehavost” tématu a velmi špatnou politickou průchodnost jakéhokoliv opatření, které se tímto směrem vydává. Témata a opatření je proto doporučeníhodné komunikovat spíše interně a mezi odborníky a komunikaci směrem k široké veřejnosti dobře rozmýšlet.

Nenavrhovat trvalá řešení a opatření. Co se týče umisťování nouzového tábořiště či stanoviště pro MTS či sprchu - zde je důležité pamatovat na to, že přístup k takovému zařízení je do určité míry považován za zdroj. A může vést k určitým konfliktům. “Mohlo by se to zvrtnout, vyštípali by ty hodné starší pány a byli by tam perníkáři.” (Drozd, Armáda Spásy). Trvalé zařízení **nemůže fungovat bez dohledu**. Doporučení je tedy spíše zřízení něčeho, co **funguje občasně**, ale za lepších podmínek než dnes. Opatření pro občasný provoz by rovněž mohlo mít lepší politickou průchodnost.

Dbát na údržbu a průběžný servis. Pokud se do území podaří instalovat jakákoli infrastruktura, je nezbytné, aby byla dobře vyřešena otázka její správy. Například by v území velice pomohly nádoby na odpad, ale pokud nebudou vyváženy, jejich efekt bude spíše záporný.

Shrnutí

V souvislosti s připravovanou koncepcí je bezdomovectví v území významným tématem. Je to dáno, na pražské poměry, **významnou koncentrací lidí bez střechy**, ale i určitým mentálním obrazem, který zde jejich přítomnost v návštěvnících a uživatelích prostoru vyvolává. Svým způsobem je zde **bezdomovectví velmi "vizualizované"**, což může plynout z přímých kontrastů, které člověk v území může zažít. Např. golfisté na zeleném trávníku hrají golf pár metrů od bezdomoveckých obydlí schovaných v městské divočině. Rohanský a Libeňský ostrov skýtají pro lidi bez střechy jednu z posledních možností, kde ve vnitřní Praze trávit noci venku mimo specializovaná zařízení jako ubytovny, azylové domy aj. Podrobné terénní zkoumání bezdomovectví je v jistém smyslu průkopnické a mohlo by zakládat dobrou praxi ve smyslu větší pozornosti i v procesech územního plánování a **nezavírání očí před tímto faktem**.

Zpracoval:

Jindřich Pinc
Atelier pro veřejnou debatu

Johana Hořejší
Krajinou přílivu

04 – 07 2021

www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov
www.atelierVD.cz

ATELIÉR PRO VEŘEJNOU DEBATU

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

IPR PRAHA